

Årsberättelse

1899.

I. Stadsfullmäktige.

Af de under ifrågavarande redogörelseår af Stadsfullmäktige handlagda ärenden må anföras följande:

a) Ärenden beträffande förvaltningen af stadens fasta gods.

Sedan Drätselkammaren till Stadsfullmäktige insändt ¹⁾ en af Bygg- Stadsplans för-
nadskontoret i två exemplar upprättad karta, å hvilken icke allenast tom- ändring för fab-
terna N:ris 36 och 37 vid Båtsmansgatan samt den emellan dessa tomter riksquarteret
liggande delen af nämnda gata upptagits såsom en ny tomt N:o 8 vid N:o 176.
Båtsmansgatan i fabriksquarteret N:o 176, utan äfven en del af Munk-
holmsgatan förenats med den till Aktiebolaget Sandvikens skeppsdocka
och mekaniska verkstad utarrenderade dockstomten ²⁾, beslöto ³⁾ Stads-
fullmäktige aflåta underdånig ansökan om utverkande af sådan ändring
i gällande stadsplan, som denna karta angaf. Och meddelades Kejs.
Senatens fastställelse af den 7 Mars å ifrågavarande stadsplansändring
genom Guvernörens i länet skrifvelse till Magistraten för den 13 i samma
månad.

Det förstärkta utskott, som tillsats ⁴⁾ för afgifvande af yttrande i Ändring af
frågan om ändring af stadsplan för 6:te och 7:de stadsdelarne, hade nu- stadsplan för 6:te
mera till Fullmäktige inkommit med betänkande och förslag ⁵⁾. Med för- och 7:de stads-
kastande af idén, att hela strandsträckan från och med Parkgatan vesterut delarne m. m.
skulle regleras såsom en med planteringar försedd villaförstad, i det ter-
rängens oländiga och bergiga beskaffenhet icke lämpade sig härför och

¹⁾ Drks skrf. N:o 18 af den 12 jan. — ²⁾ Se 1898 års berättelse pg. 18. — ³⁾ Stfs
prot. den 17 jan. § 22. — ⁴⁾ Se 1898 års berättelse pg. 1. — ⁵⁾ Stfs tryckta handl. N:o 14.

behovvet af dylika villatomter icke heller var så stort, att icke detsamma för en längre tid framåt vore fullt tillgodosedt genom den villastadsdel, som enligt Drätselkammarens, af utskottet i denna del förordade förslag skulle förläggas till kvarteren nr:is 179 och 182, hvarest terrängförhållandena jemväl äro för ändamålet lämpligare, och då för den händelse i en framtid nämnda villaområde skulle visa sig icke förslå för behovvet, några svårigheter ej torde möta att i trakten af Tölö bereda rum för ytterligare anläggningar af ifrågavarande slag, föreslog utskottet: att Stadsfullmäktige ville godkänna det af Drätselkammaren insända förslaget till ändringar i stadsplanen för 6:te och 7:de stadsdelarne med vissa af utskottet förordade afvikelser från förslaget samt anmoda Drätselkammaren att låta uppgöra och till Fullmäktige inkomma med sådan definitiv plan öfver området, som erfordras för att nådig stadfästelse å ändringarna i stadsplanen må kunna utverkas, dock att å planen för den tillernade villastaden endast hufvudgatorna upptagas, men indelningen i kvarter och tomter tillsvidare lemnas beroende; och att åt Drätselkammaren uppdraga att, sedan omordade ändringar i stadsplanen faststälts, med egarene af tomterna inom det reglering underkastade området i 7:de stadsdelen underhandla om regleringens genomförande samt med förslag derom sedermera till Fullmäktige inkomma.

Då det enligt utskottets förmenande emellertid onekeligen vore beklagligt, om det emellan Brunnsparken å ena sidan och den föreslagna villastadsdelen på den andra belägna området, vidt synligt som det är från hafvet, finge bebyggas på enahanda sätt, som exempelvis särskilda kvarter af 4:de och 5:te stadsdelarne samt Berghäll, hvarest stillösa trähus, omvexlande med stora hyreskaserner, erbjuda en i estetiskt afseende föga tilltalande anblick, föreslog utskottet: att åt ett af Fullmäktige tillsatt särskildt utskott skulle öfverlemnas uppgörandet af förslag till sådana från stadens allmänna byggnadsordning i erforderliga delar afvikande bestämningar beträffande ifrågavarande område, som kunna erfordras för att ernå dess ändamålsenliga bebyggande.

Samtliga dessa utskottets förslag äfvensom dess tidigare gjorda hemställan, att Stadsfullmäktige ville godkänna Byggnadskontorets projekt till inrättande af magasins- och uppplagsplatser vid Gräsviken, blefvo af Stadsfullmäktige antagna ¹⁾. Och sedan Drätselkammaren ²⁾ till Stads-

¹⁾ Stfs prot. den 25 april § 13 och den 16 maj § 29. — ²⁾ Drks skrf. N:o 257 af den 30 nov.

fullmäktige öfversändt den af Byggnadskontoret i två exemplar upprä-
tade definitiva kartan för ändring i planen för 6:te och 7:de stadsdelarne,
beslöto ¹⁾ Fullmäktige ingå med underdånig framställning om fastställelse
af denna ändring.

Vid granskning af Byggnadskontorets förslag till stadsplan för villa-
områdena Eko, Surutoin och Ås, de s. k. Janssonska odlingarna och de-
lar af Wallgård hade det därför tillsatta ²⁾ utskottet i likhet med Drät-
selkammaren trott sig kunna i alla väsentliga delar godkänna ³⁾ förslaget,
som äfven efter utskottets åsigt var uppgjort med grundlig sakkänno-
dom samt tillbörlig hänsyn till såväl terrängförhållandena som den om-
ständigheten att ifrågavarande område, såsom beläget i omedelbar när-
het till det nästan uteslutande af arbetare bebodda Berghäll samt sta-
dens flesta och största fabriker, företrädesvis lämpar sig till bostadstom-
ter för den mindre bemedlade delen af befolkningen. Utskottet hade
derför på samma sätt som Drättselkammaren inskränkt sig till att för-
orda några föga väsentliga ändringar i och tillägg till förslaget, samt
föreslog: att Stadsfullmäktige ville för sin del godkänna föreliggande
förslag till stadsplan med de ändringar och tillägg, utskottet förordat,
samt åt Drättselkammaren uppdraga att låta uppgöra och till Fullmäktige
inkomma med sådan definitiv plan, som erfordras för att nådig stadfä-
stelse derä må kunna utverkas; äfvensom att åt ett särskildt utskott öfver-
lemna att beträffande bebyggandet af det för mindre bostadstomter dis-
ponerade området inkomma med förslag till särskilda bestämningar. Och
blef förslaget äfven af Stadsfullmäktige, som emellertid inhemtat ⁴⁾ Träd-
gårdsnämndens yttrande deröfver, godkändt ⁵⁾ samt i det af utskottet
föreslagna syftet remitteradt till Drättselkammaren. Tillika beslöto Stads-
fullmäktige tillsätta ett af tre personer bestående utskott, som egde in-
komma med förslag till särskilda bestämningar beträffande bebyggandet
af det för mindre bostadstomter afsedda området.

Enär Helsovårdsnämnden bland annat anmärkt, att då de bostads-
byggnader, som komma att uppföras vid södra sidan af en del gator
norr om Helsingevägen, erhålla det i sanitärt afseende ofördelaktigaste
läget mot norr, för afhjälpan af påpekade olägenhet sådana be-
stämmelser borde utfärdas, hvarigenom ofvannämnda kvarter finge be-
byggas med boningshus endast mot gatlinjen samt å det inre af tom-

Plan för 12:te
stadsdel, omfat-
tande villaområ-
dena Eko, Suru-
toin och Ås, de
s. k. Janssonska
odlingarna och
delar af Wall-
gård.

¹⁾ Stfs prot. den 12 dec. § 5. — ²⁾ Se 1898 års berättelse pg. 23. — ³⁾ Stfs tryckta
handl. N:o 15. — ⁴⁾ Stfs prot. den 11 april § 22. — ⁵⁾ D:o d:o den 6 juni § 15.

terna blott med låga uthus, emedan genom en sådan anordning obehindradt ljus- och lufttillträde till boningsrummen mot gårdssidan skulle säkerställas; samt att då Drätselkammaren föreslagit, att de vid Kullervogatan projekterade s. k. förgårdarna skulle eventuellt helt och hållet bortlämnas, på grund af dylika förgårdars betydelse för hälsa och trefnad, sådana borde å stadsplanen vid en eller par härför lämpliga gator t. ex. de föreslagna Leo-, Alp- eller Djurgårdsgatorna bibehållas, beslöto Stadsfullmäktige att vid ifrågakommande byggnadsbestämmelser och definitiv plan afseende härå borde fästas. Och borde Byggnadskontoret, på det att jemväl de konstnärliga synpunkterna måtte vid nämnda plans närmare utarbetande beaktas, dervid anlita biträde af en arkitekt.

Plan för en
13:de stadsdel
eller Tölöområ-
det

På grund af utlyst pristäflan ¹⁾ för uppgörande af stadsplan för en 13:de stadsdel, omfattande Tölöområdet, hade inom utsatt tid till Drätselkammaren inkommit elfva täflingsförslag, hvilka af Kammaren öfverlemnades till prisnämnden; och tillerkände ²⁾ densamma, som emellertid med stöd af det utaf Stadsfullmäktige nämnden lemnade bemyndigande att såsom experter inkalla inhemske eller utländske fackmän inhemtat utlåtande om de täflande förslagen af docenten i stadsbyggnadskonst vid tekniska högskolan i Stockholm, arkitekten Per Hallman, efter omröstning det för täflingen utfästa första priset stort femtusen mark förslaget „Etude“, samt tilldelade förslaget „För kommande generationer“ en belöning af tvåtusensjuhundra och projektet „Fjellidal“ af tvåtusen trehundra mark. Och sedan nämnden vid öppnandet af namnsedlarna funnit, att förslaget „Etude“ var uppgjordt af professorn Gustaf Nyström och ingenjören Herman Norrmén, förslaget „För kommande generationer“ af arkitekten Lars Sonck och förslaget „Fjellidal“ af arkitekterna Jung, Sonck och Thomé, föreslog prisnämnden: att Stadsfullmäktige ville anmoda Drätselkammaren att af det för ifrågavarande täflan anslagna belopp utanordna: åt herrar K. G. Nyström och H. Norrmén gemensamt femtusen mark, åt herr L. Sonck tvåtusen sjuhundra mark samt åt herrar Jung, Sonck och Thomé likaledes gemensamt tvåtusen trehundra mark.

På beredningsutskottets förslag beslöto ³⁾ Fullmäktige icke blott anmoda Drätselkammaren att utfärda ofvannämnda utanordningar, utan ock att uppmana Drätselkammaren vidtaga åtgärd derom, att definitivt förslag till stadsplan för Tölöområdet blefvo utarbetadt med tillgodogö-

¹⁾ Se 1898 års berättelse pg. 92. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 43. — ³⁾ Stfs prot. den 12 dec. § 15.

rande af de tre prisbelönade förslagen och med beaktande af prisnämndens utlåtande, i hvilket afseende Drätselkammaren hade att anlita medverkan af en komité, sammansatt företrädesvis af representanter för de prisbelönade projekten, hvarutom Byggnadskontoret borde biträda komitén med ingenjörarbeten; och egde Drätselkammaren i sinom tid föreslå den ersättning, som borde till komiténs medlemmar utbetalas. Tillika anvisade Stadsfullmäktige ett belopp af 200 mark såsom honorarium åt justitierådmannen Heimburger, hvilken handhaft sekreteraregöromålen i prisnämnden; äfvensom godkänna prisnämndens åtgärd om utanordnande ur dispositionsmedlen af 750 mark i ersättning åt arkitekten Hallman.

Till Stadsfullmäktige hade inkommit betänkande ¹⁾ af det utskott, som bland annat erhållit i uppdrag ²⁾ att föreslå de områden af stadens egande marker, hvilka finge för fabriks- samt magasins- och upplagstomter upplåtas. Och som utskottet trott sig finna, att en del af Sörnäs udde med afseende å markens jemna beskaffenhet, dess närhet till hafvet samt lättheten att från Sörnäs bibana dit inleda järnvägsspår vore väl egnad att användas till tomter af ofvannämnda slag, hade utskottet låtit Byggnadskontoret utarbete ett förslag till stadsplan för denna udde, och jemte det utskottet till Stadsfullmäktige inlemnade densamma, föreslog utskottet: att Stadsfullmäktige ville för sin del godkänna föreliggande förslag till stadsplan samt åt Drätselkammaren uppdraga att låta uppgöra och till Fullmäktige inkomma med sådan definitiv plan, som erfordras för att nådig stadfästelse derå må kunna utverkas.

Intagande i stadsplan af Sörnäs udde och området Hörneberg.

Sagda betänkande blef ock af Stadsfullmäktige godkändt ³⁾, och sedan Drätselkammaren härom i vanlig ordning underrättats, föreslog ⁴⁾ Kammarén, då emellan den vederbörligen fastställda 10:de stadsdelen och nu ifrågakomma fabriksstad å Sörnäs udde låg ett område, den s. k. Hörnebergs förstad, hvars indelning i tomter och kvarter visserligen af Stadsfullmäktige godkänts ⁵⁾ och hvarest gatuplaneringar samt anläggning af vatten- och kloakledningar pågick, men hvilken ännu ej blifvit af Hans Kejs. Majestät fastställd, att å den Drätselkammaren nu affordrade definitiva plankartan öfver indelningen af Sörnäs udde få upptaga äfven Hörnebergs förstad, för att å hvardera dessa stadsdelar kunde i ett sammanhang utverkas nådig fastställelse. Också denna framställning blef af Stadsfullmäktige godkänd ⁶⁾.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 29. — ²⁾ Se 1898 års berättelse pg. 40. — ³⁾ Stfs prot. den 26 sep. § 22. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 210 af den 19 okt. — ⁵⁾ Se 1898 års berättelse pg. 11. — ⁶⁾ Stfs prot. den 7 nov. § 11.

Ny magasins-
tomt å Skat-
udden.

Med föranledande deraf att några magasin stomter på Skatudden icke mera funnos disponibla, hade firman G. F. Stockman hos Stadsfullmäktige anhållit att uti stadsplan skulle intagas invid Skatuddskanal å öppna platsen främför ryska kyrkan en ny magasin tomt, hvilken sökanden förklarade sig villig att i vanlig ordning inlösa, jemte det sökanden förbant sig att förse den magasinsbyggnad, som skulle å tomten uppföras, med fasad ej mindre mot Skatuddskanal än ock Skatuddsbro. Och sedan Drättselkammaren afgifvit utlåtande ¹⁾ i ärendet samt tillstyrkt bifall till ansökningen under det uttryckliga villkor, utöfver de af sökanden föreslagna, att å tomten ej finge uppföras högre hus än de å angränsande tomter redan förefintliga magasinerna, godkände ²⁾ Stadsfullmäktige Drättselkammarens framställning derom, att å Byggnadskontoret låta uppgöra och till Stadsfullmäktige öfversända sådana ritningar till stadsplans ändring, som för ärendets vidare fullföljande erfordrades.

Expropriation af
två magasin-
tomter vid Ma-
gasinsgatan.

För fullgörande af det Drättselkammaren lemnade uppdraget beträffande inlösen ³⁾ af särskilda magasin stomter vid Magasinsgatan hade Drättselkammaren trädt i underhandling med samtliga egare af ifrågavarande tomter och kunde hos Stadsfullmäktige anmäla ⁴⁾, att det lyckats Kam-maren att för staden inköpa, mot erläggande af de utaf Stadsfullmäktige bestämda högsta pris för enhvar magasin tomt, alla andra tomter utom N:ris 1 och 2, af hvilka den förre eges af handlanden P. Worobjeff och den senare af handlanden H. O. Geselius, i det desse fordrade ett betydligt högre pris än det af Stadsfullmäktige fixerade. Tillika anhöll Drät-selkammaren, enär emellertid också magasin å tomterna N:ris 1 och 2 nedrifvits och Hans Kej. Majestät redan den 4 April 1897 fastställt sådan ansökt ändring i gällande stadsplan, att platsen vid Magasinsgatan ej vidare får med magasiner bebyggas, att Stadsfullmäktige ville vidtaga den åtgärd, som erfordras i och för expropriation för stadens räkning af ifråga-varande tvänne magasin stomter. Och beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige på be-redningsutskottets förslag till Hans Kejs. Majestät ingå med underdånig anhållan om tillstånd till expropriation af meranämnda tomter.

Bevarande af
utsigten från
Observatoriiber-
get.

Uti skrifvelse för den 17 Januari hade Stadsfullmäktige, med för-målan att Kejsrerliga Senaten medels utslag af den 14 November sistlidet år afslagit Stadsfullmäktiges för bevarande af utsigten från Observatori-berget gjorda anhållan om ändring i stadens byggnadsordning derhän,

¹⁾ Drks skrf. N:o 208 af den 12 okt. — ²⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 18. — ³⁾ Se 1898 års berättelse pg. 23. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 53 af den 23 feb. — ⁵⁾ Stfs prot. den 14 mars § 13.

att särskilda tomteegares rätt att till viss höjd uppföra hus å deras innehafvande tomter blefve inskränkt, anmodat ¹⁾ Drätselkammaren att, innan ett af Magistraten väckt förslag att genom expropriation ernå antydd inskränkning till handläggning företages, skrida till underhandling med innehafvarene af tomterna N:ris 5 och 6 vid Bergmangatan för att få utredt, på hvilka villkor de ville förbinda sig att antingen å sina tomter uppföra hus inom den af Stadsfullmäktige föreslagna höjdgränsen ²⁾ eller ock till staden försälja berörda tomter; och hade till fullgörande häraf Drätselkammaren i angifvet syfte vändt sig med skriftliga förfrågningar till egarene af ifrågavarande tomter samt, sedan Kammaren fått emottaga deras uti en gemensam skrift härå gifna svar, till Stadsfullmäktige öfversändt denna skrift med anmälan ³⁾ tillika, att Drätselkammaren för sin del ansåg de uti skriften såväl i ett som i annat afseende uppställda villkoren för staden oantagliga.

På förslag af beredningsutskottet anhöllo ⁴⁾ Stadsfullmäktige hos Magistraten om föranstaltande af val af förstärkta Stadsfullmäktige för behandling af detta ärende; och beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige i förstärkt antal efter omröstning emellan särskilda förslag, gående ut på dels att för hvardera ifrågakomna gårdars inköp göra ett motanbud å 300,000 mark dels att låta frågan förfalla, att inköpa tomten N:o 6 vid Bergmangatan för 207,000 mark; äfvensom att bemyndiga ordinarie Fullmäktige att anskaffa medel till gäldande af köpeskillingen genom lån på längre återbetalningstid än två år; och anmodades Drätselkammaren att med egarene af ifrågavarande gård omedelbart och senast före den 1 Maj afsluta behörigt köpekontrakt samt derefter inkomma till Fullmäktige med förslag till disposition af gården.

Jemte anmälan om afslutadt köp föreslog ⁶⁾ sedermera Drätselkammaren, att den inköpta gården skulle tillsvidare under Kammarens uppsigt för stadens räkning förvaltas samt derå befintliga lokaler från och med den 1 Juni uppå ett års tid uthyras.

Medels skriftlig motion, dagtecknad den 28 Oktober 1898, hade stadsfullmäktigen Mauritz Hallberg, framhållande bristen inom staden å lekplatser för barn, påpekat några platser, hvilka borde kunna iordningställas för ändamålet, nämligen: Elisabetsträdgården, Dockstorget, Skvä-

Lekplatser för barn.

¹⁾ Stfs prof. den 17 jan. § 24. — ²⁾ Se 1897 års berättelse pg. 29. — ³⁾ Drks skrf. N:o 55 af den 23 feb. — ⁴⁾ Stfs prot. den 14 mars § 12. — ⁵⁾ D:o d:o den 25 april § 1. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 115 af den 4 maj.

ren vid Gamla kyrkan, d:o å Trekantiga torger, det s. k. Skoltorget, Lappviksgatsskvären, eller den staden tillhöriga tomten i hörnet af samma gata och Gräsviksgatan, den öppna platsen invid chausséen å Berghäll och Aspnäs plantaget. Och sedan Stadsfullmäktige inhemtat Helsovårdsnämndens, stadsträdgårdsmästarens, Byggnadskontorets, Drätselkammarens och Trädgårdsnämndens yttrande ¹⁾ i ärendet, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige godkänna sagda nämnds förslag, som utgick derpå: att inom stadens område befinliga skvärer och planteringar fortfarande borde reserveras till samlings- och lekplatser för den yngsta ungdomen samt rekreationsplatser för den promenerande allmänheten och således lemnas orubbade; men att till en början sport- och lekplaner skulle anläggas å den obebyggda tomten N:o 13 vid Gräsviksgatan samt i Fabriksparken. Tillika meddelade nämnden, att af de under arbete varande lekplatserna i Kajsaniemi och Brunnsparcken, den förra skulle blifva färdig redan till sommaren och den senare till hösten.

Finska teaterhusets placering.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige för den 18 April hade „Suomalainen Teatteritalon Osakeyhtiö“, biläggande 3:ne ritningar, hvilka såväl beträffande fasad- som plananordning angäfvö huru bolaget tänkt sig förläggandet af det nya teaterhuset på de s. k. Wilhelmsbadska tomterna, anhållit ej mindre att Stadsfullmäktige, så fort som möjligt vore, ville underrätta bemälda bolags direktion, huruvida Fullmäktige vore villige medgifva, att ifrågavarande teaterhusbyggnad placeras på den med N:o 8 a betecknade, midt emot Ateneum belägna tomten af sagda tomtkomplex, antingen förskjuten inpå Wilhelmsgatan utöfver tomtgränsen eller ej, än ock att till aktiebolaget „Kaisaniemi“, som tillsvidare är egare af Wilhelmsbadska tomterna, utbetala ett till 100,000 mark uppgående bidrag till teaterföretaget, mot att bolaget längs teatertomtens vestra begränsning för gata emellan Jernvägstorget och Kaisaniemi park skulle upplåta en 11 å 12 meter bred jordremsa. Och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige, hvilka inhemtat yttrande ⁴⁾ i ärendet af Drätselkammaren, som ej fann något hinder för subventionens omedelbara utbetalande ⁵⁾ vidare föreligga, så mycket mindre som sistnämnda bolag i sinom tid var tvunget att till Stadsfullmäktige inkomma med sådant definitivt förslag till kvarterets N:o 39 tomtindelning, som för utverkande af ändring i stadsplan blefve nödvändigt: att tillåta teaterhusets framskjutande inpå Wilhelmsgatan

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 16. — ²⁾ Stfs prot. den 13 juni § 7. — ³⁾ Stfs prot. den 25 april § 12. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 103 af den 20 april. — ⁵⁾ Se 1898 års berättelse pg. 3.

utöfver tomtgränsen; att omedelbart till vederbörande låta utbetala subventionen med villkor att ett teaterhus blefve å platsen uppfördt; samt att utse en af tre personer bestående delegation för att med vederbörande underhandla om sättet för bebyggande af de teaterhuset omgifvande tomterna jemte öfriga å saken inverkan omständigheter. För lyftande af ifrågavarande subvention gjordes emellertid icke under året någon anmälan.

I det betänkande ¹⁾, som af ofvannämnda delegation till Stadsfullmäktige sedermera inlemnades, föreslås att Stadsfullmäktige ville besluta: att tillåta bolaget „Suomalaisen Teatteritalon Osakeyhtiö“ att uppföra den tillernade teaterbyggnaden å tomten N:o 8 vid Wilhelmsgatan enligt bilagd ritning 5,5 meter, rampen oberäknad, utöfver tomtgränsen in på Jernvägstorget; men att dervid, liksom vid tillgodonjutandet af det såsom bidrag till teaterbyggnaden beviljade anslaget, stort 100,000 mark, fästa följande villkor: a) att teaterhuset förläggas midt emot Atheneum; b) att vester om byggnaden plats af bolaget upplåtes för en gata af minst elfva (11) meters bredd emellan Jernvägstorget och Kaisaniemi park samt att gatan för all framtid af egarene till de vid sagda gata liggande tomter såsom sådan underhålles; c) att öster om teatern en öppen plats af enahanda bredd genom kvarteret inrättas antingen såsom gata eller ock inhägnad med genombrutet stakett och att å denna plats icke i någon händelse hus eller byggnad af hvilken beskaffenhet som helst uppföres; d) att det område norr om teaterhuset, hvilket komme att begränsas af oförmälda öppna platser, teaterhuset och parken, ej bebygges med högre hus än tretton (13) meter från markens nivå i parken till taklistens öfre kant och försedt med lågt, sluttande tak; samt e) att vid områdets bebyggande i öfrigt noggrant iakttages bestämmningarna i stadens byggnadsordning och hvad derutöfver kan till förekommande af eldfara m. m. föreskrifvas af de myndigheter, som hafva sig inseendet öfver stadens bebyggande ombetrodt; äfvensom att anmoda Drätselkammaren att, sedan bolaget hos Kammaren anmält sig villigt att underkasta sig berörda bestämmingar samt meddelat Kammaren för ändamålet behöfliga uppgifter, låta uppgöra och till Fullmäktige inkomma med sådan definitiv plan till reglering af ifrågavarande kvarter som erfordras för att derå må kunna vinnas nödig stadfästelse.

Och blefvo dessa resolutionsförslag af Stadsfullmäktige godkända ²⁾

¹⁾ Sfs tryckta handl. N:o 9. — ²⁾ Sfs prot. den 28 nov. § 15.

med följande ändringar och tillägg, nämligen: att menningen: „men att dervid — — — etc. — — — fästa följande vilkor“ skulle lyda: „men att dervid, liksom vid bifall i öfrigt till den af teaterhusets placering på Wilhelmsbads kvarteret framkallade omreglering af sagda kvarter, fästa följande vilkor“; att punkten e skulle lyda: „att vid områdets bebyggande i öfrigt noggrant iakttages hvad vid dess reglering kan varda föreskrifvet“; att en ny punkt f så lydande: „att den nuvarande finska teaterbyggnaden undanskaffas och platsen återlemnas åt staden före utgången af år 1904“, skulle tilläggas; samt att uti utskottets sista kläm orden: „sedan bolaget hos Kammaren anmält sig villigt“ skulle ersättas med: „sedan vederbörande hos Kammaren anmält sig villiga“.

Platsen för Elias
Lönnrots min-
nesstod.

Med föranledande af Finska Litteratursällskapets skrivelse för den 31 Maj, hvori Sällskapet, med förmälan att den tillernade minnesstoden för Elias Lönnrot kommer att utföras i enlighet med den af skulptören Emil Wickström uppgjorda med första priset belönade modellen, upprepar ¹⁾ sin anhållan att till plats för minnesstoden få förfoga den triangulära delen af Henriksesplanaden midt emot Studenthuset, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige bifalla denna anhållan under uttalande af att Fullmäktige emotsägo att förslaget till platsens planering uppgöres i samråd med stadsträdgårdsmästaren och sedermera underställes Fullmäktiges pröfning.

Forsby hemmans
läggande under
Helsingfors
stads jurisdik-
tion.

Medels Magistratens skrivelse af den 3 Juni med Guvernörens i länet remiss och Kammarexpeditionens skrivelse af den 15 Maj under rättades ³⁾ Stadsfullmäktiges derom, och Kej. Senaten i anledning af Fullmäktiges anhållan ⁴⁾ att Forsby hemman måtte förklarar under staden afhyt, förordnat att sagda hemman skall i jordaboken antecknas såsom till Helsingfors stad inlagdt samt att staden skall för detsamma i boskapspenningar påföras en ränta till kronan af en mark nittiotvå penni.

Återförvärfvan-
de af tomtens
N:o 19 i fabriks-
kvarteret N:o
180.

Med föranledande af den väckta frågan angående omreglering af kvartererna inom 6:te och 7:de stadsdelarne (se pg. 1) genom hvilken enligt gällande stadsplan der förekommande fabrikstomter komma att försvinna samt ersättas af bostads- och villatomter, och då bland andra tomtens N:o 19 i kvarteret N:o 180, utgörande i areal 6005,635 m² redan var till finska statsverket förytttrad och för tillfället använd till upplagsplats för ved, samt enär till Drätselkammarens kännedom dessutom kommit,

¹⁾ Se 1897 års berättelse pg. 9. — ²⁾ Stfs prot. den 6 juni § 19. — ³⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 14. — ⁴⁾ Se 1897 års berättelse pg. 27.

att statsverket var betänkt på att å tomten med det snaraste låta uppföra ett trosslider för militären, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren, som emellertid låtit Byggnadskontoret uppgöra utkast till en tomtindelning af det området å Kampmalmen, som faller emellan hamnbanan och 4:de stadsdelen, och hvarå invid stadens materialgård upptagits en 7,780 m² stor, med litt. A. betecknad tomt, att Stadsfullmäktige ville vidtaga åtgärd i syfte att mot utbyte af sistnämnda tomt med statsverket underhandla om återförvärfvande till staden af tomten N:o 19 i sagda qvarter. Detta förslag blef af Stadsfullmäktige godkändt ²⁾ och biföll ³⁾ äfven Kejsrerliga Senaten till Stadsfullmäktiges i anledning häraf gjorda underdåniga hemställan under vilkor likvist, att staden skulle bekosta planering af den nya tomten vid Fredriksgatan, inhägna densamma och dit flytta å tomten N:o 19 uppförda byggnader, hvilka samtliga kostnader af stadens Byggnadskontor beräknats ⁴⁾ till 7 500 mark och enligt Stadsfullmäktiges derom särskildt fattade beslut ⁵⁾ skulle upptagas i budgeten för år 1900.

Sedan Drätselkammaren på behörig ansökan derom låtit värdera villatomten N:o 21 vid Östra alléen i qvarteret N:o 204 Liljan af Brunnspar-
 parkens östra område, och härvid kommit under ompröfning att ifrån tomten skulle längs dess vestra gräns utbrytas ett så bredt område såsom tillskott till Östra alléen, att denna här erhöle samma bred som emellan tomterna N:ris 8 och 10, äfvensom att från tomtens norra gräns skulle afskiljas en 3 meter bred jordremsa till utvidgande af Brovägen, hvarigenom tomten erhöle en areal af 3584,400 m² och dess försäljningspris, efter ett värde af 6 mark per m² uppgå till 21,506 mark 40 penni, hemstälde ⁶⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att till fröken Augusta Enqvist för detta pris försälja ifrågavande tomt, efter det ifrån densamma för omgifvande vägars utbredning afskiljts sådana jordremsor, som ofvan anförts; och blef hemställan af Stadsfullmäktige godkänd ⁷⁾.

Försäljning af villatomten N:o 21 i Brunnspar-
 parkens östra område.

Sedan dertill hugade personer hos Drätselkammaren ansökt att för bebyggande få arrendera på särskilda ställen af staden tillhöriga marker förefintliga odisponerade bostadstomter samt villalotter, och Drätselkammaren i anledning häraf låtit i vanlig ordning värdera desamma, åsatt dem en årlig minimiarrendefärd och efter å behörigen kungjord auktion

Utarrendering af bostadstomter och villalotter.

¹⁾ Drks skrif. N:o 50 af den 16 febr. — ²⁾ Stfs prot. den 24 feb. § 17. — ³⁾ D:o d:o, den 16 maj § 3. — ⁴⁾ Drks skrif. N:o 142 af den 15 juni. — ⁵⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 28. — ⁶⁾ Drks skrif. N:o 80 af den 19 jan. — ⁷⁾ Stfs prot den 7 feb. § 14.

inför Kammaren till den mest bjudande utbjudit dem, hemställde Kammar-
ren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att utarrendera tomterna och
villalotterna, samt beviljade Stadsfullmäktige detta bemyndigande i nedan-
stående fall och på följande villkor:

- Villalotten N:o 21 å Mejlans hemman. för villalotten N:o 21 å Mejlans hemman af 1,54 hektars areal till handlanden Joh. Adolph mot en årlig arrendeafgift af 480 mark för en tid af 30 år och på de för bostadsvillorna å Mejlans hemman i öfrigt gällande villkor äfvensom under förbehåll att arrendatorn till stadskassan omedelbart skulle inbetala för byggnaderna å platsen 6,000 mark¹⁾);
- Tomten N:o 11 vid Söderviksgatan i kvarteret N:o 284 af förstaden Hörneberg. för tomten N:o 11 vid Söderviksgatan i kvarteret N:o 284 af förstaden Hörneberg af 1,361,277 m² areal till handlanden J. A. Jansson för en tid af 30 år, räknadt från den 15 Juni, mot en årlig arrendeafgift af 408 mark samt på de för stadens bostadsvillor i öfrigt gällande villkor²⁾);
- Lotten A. af Tilkka äng å Mejlans hemman. för lotten A. af Tilkka äng å Mejlans hemman af 3,466 hektarers areal mot en årlig arrendeafgift af 552 mark till 1922 års utgång och på de för stadens odlingsvillor i öfrigt gällande villkor till jernvägstjenstemannen Onni Marcus Massinen³⁾);
- Lotten B. af Tilkka äng å Mejlans hemman. för lotten B. af Tilkka äng å Mejlans hemman af 4,672 hektarers areal mot en årlig arrendeafgift af 500 mark till 1922 års utgång och på de för stadens odlingsvillor i öfrigt gällande villkor till trädgårdsmästaren C. M. Bilsted⁴⁾).
- Utarrendering af upplagsplatser för trävaror. Efter å stället föranstaltad afträdessyn, men utan verkställd auktion inför Drätselkammaren, utverkade sig Kammaren, då de tidigare erhållna arrenderättigheterna hade åtgått, men de förre arrendatorerne hos Kammar-
aren ansökt arrendeförnyelse, hos Stadsfullmäktige bemyndigande att till desse arrendatorer ånyo utarrendera en del upplagsplatser, som voro med trävaror belamrade, nämligen:
- Upplagsplatserna N:ris 2 och 11 å lägenheten N:o 21 Sörnäs. åt förra stationsinspektoren F. Stormbom för en tid af 5 år, räknadt från årets början, upplagsplatserna N:ris 2 och 11 å lägenheten N:o 21 Sörnäs mot en årlig arrendeafgåld till staden af 200 mark för lotten N:o 2 och 250 mark för lotten N:o 11, under förbehåll likväl för arrendatorn att längs stranden af lotten N:o 11 afstå en cirka 3 meter bred jordremsa för väg till det bakom nämnda egolott utarrenderade området, samt på de för upplagsplatser i Sörnäs öfverhufvudtaget gällande villkor⁵⁾); och

¹⁾ Drks skrf. N:o 48 af den 9 feb. och Stfs prot. den 24 feb. § 16. — ²⁾ Drks skrf. N:o 17 af den 12 jan. och Stfs prot. den 17 jan. § 21. — ³⁾ Drks skrf. N:o 188 af den 7 sep. och Stfs prot. den 26 sep. § 11. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 191 af den 14 sep. och Stfs prot. den 26 sep. § 12. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 33 af den 2 feb. och Stfs prot. den 7 feb. § 21.

till handelsfirman T. et J. Salvesen för en tid af 5 år, räknadt från årets början, upplagsplatserna Nr:is 1, 2 och 3 å lägenheten N:o 22 Sörnäs mot en årlig arrendeafgäld till staden af resp. Fmk 336,48, 522,36 och 539,92 samt på de för upplagsplatser i Sörnäs för öfrigt gällande vilkor¹⁾.

Upplagsplatserna Nr:is 1, 2 och 3 å lägenheten N:o 22 Sörnäs.

Uti skrifvelse till Drätselkammaren för den 8 Mars anhöll arrendatorn af badinrättningen och simhusen i Ulrikasborgs brunns- och simhusen i Brunns- parken, doktorn Edvard Juslin, att få sitt med året utgående arrende om möjligt förlängdt på en tid af 3 å 5 år; och förklarade han sig villig erlægga samma årliga arrendebelopp som hittills, 4,000 mark, eller om staden genast ville ersätta de två i badinrättningen förefintliga bränselödande ångpannorna med en enda större sådan, hvartill så mycket mera skäl förefans, som den ena af dessa pannor vidare kunde tjänstgöra endast en sommar, betala till staden så mycket högre årsarrende, att hälften af den större pannans pris under den förlängda arrendetiden blefve genom arrendeförhöjningen betäckt. Efter att hafva inhemtat Byggnadskontorets yttrande i ärendet och deraf funnit att en större ångpanna med dertill hörande rörledning skulle stiga till en kostnad af 3,400 mark, ansåg Drätselkammaren skäl vara att hos Stadsfullmäktige anhålla²⁾ om bemyndigande: att för en tid af 4 år, räknadt från 1900 års början, mot en årlig arrendeafgäld af 4425 mark samt på i öfrigt oförändrade vilkor förlänga doktor Juslins arrenderätt till badinrättningen och simhusen i Brunns- och simhusen i Brunns- parken; och blef denna framställning af Stadsfullmäktige godkänd³⁾.

Utarrendering af bad- och simhusen i Brunns- parken.

Då arrendatorn af värdshuset i Keisaniemi park, restauratören G. A. Wickström, hos Drätselkammaren anhållit, att det emellan staden och honden 27 September 1894 upprättade kontrakt om arrenderätten till nämnda värdshus måtte på samma vilkor, som voro gällande, förlängas att gälla ytterligare fem år framåt från den 1 Oktober, då kontraktstiden utginge, hemstälde⁴⁾ hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren, enär värdshusrörelsen i Kaisaniemi park ej var synnerligen eftersökt, men denna rörelse af arrendatorn Wickström blifvit på ett i allone tillfredsställande sätt skött samt han under arrendetiden å inre remonter af värdshuset nedlagt ej så obetydande kostnader, om bemyndigande att till restauratören Wickström för en tid af fem år, räknadt från den 1 Oktober 1899, på enahanda vilkor som härintills och mot en årlig arrendeafgäld af 3,500 mark utarren-

Utarrendering af Kaisaniemi värdshus.

1) Drks skrf. N:o 213 af den 12 okt. och Stfs prot. den 7 nov. § 14. — 2) Drks skrf. N:o 102 af den 20 april. — 3) Stfs prot. den 25 april § 10. — 4) Drks skrf. N:o 186 af den 31 aug.

dera värdshuset i Kaisaniemi park; hvilket äfven af Stadsfullmäktige beviljades ¹⁾).

Förlängning af arrenderätt. På ansökan af vederbörande arrendatorer, och sedan Drätselkammaren låtit på platsen anställa föreskrifven syn för utrönande huruvida de bestämmelser i arrendekontrakten blifvit uppfyllda, hvilka berättigade till arrendeförlängning eller eljest skäl dertill förefans, hemstälde Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att bevilja dylik förlängning, och blef sådan af Fullmäktige i följande fall och under nedanstående villkor bifallen:

Blekholmsgrundet för Nyländska Jaktklubben, som var i beråd att å af densamma disponerade holmen N:o 102 Blekholmsgrundet uppföra en ny paviljong samt vidtaga omfattande kaj-, planerings- och fyllningsarbeten, förlängning af arrendet till denna holme med 15 år eller till utgången af år 1930 på oförändrade villkor eller mot en årlig arrendeavgift af 100 mark ²⁾);

Villan N:o 2 i Brunnsparkens vestra område för innehafvaren af villalotten N:o 2 i Brunnsparkens vestra område bankdirektören Th. Wegelius med 25 år, räknadt från och med den 3 Januari 1901 till den 3 Januari 1926, på i öfrigt oförändrade villkor, utom att den årliga arrendeavgiften till staden förhöjdes till 398 mark från förut gällande 276 mark 37 penni ³⁾);

Villan N:o 3 i Brunnsparkens vestra område för innehafvaren af villalotten N:o 3 i Brunnsparkens vestra område handlanden Otto Seidenschnur med 25 år, räknadt från och med den 10 September 1900 till den 10 September 1925, på i öfrigt oförändrade villkor, utom att den årliga arrendeavgiften till staden förhöjdes till 386 mark från härförinnan utgående 267 mark 66 penni ⁴⁾);

Villan N:o 23 å Humleberg. för innehafvaren af villan N:o 23 å lägenheten Humleberg restauratören Josef Wolontis med 20 år, räknadt från den 1 Januari 1913, emot en från 250 mark till 316 mark 50 penni för de första tio åren och 375 mark för de senare 10 åren förhöjd arrendeavgift samt på i öfrigt oförändrade villkor, utom att ännu ofullbordade planerings- och planteringsarbeten, sådana de å en ansökningen åtföljande karta voro upptagna, senast inom 1902 års utgång böra vara fullbordade ⁵⁾).

Villalägenheten N:o 56 a Kinnekulla, vestra delen för innehafvaren af villalägenheten N:o 56 a Kinnekulla, vestra delen, grosshandlaren C. O. Lindström på ytterligare 20 år, räknadt från och med den 1 Januari 1903, mot en grundränta af 0,56 tunnor råg och

¹⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 46. — ²⁾ Drks skrf. N:o 271 af den 21 dec. och Stfs prot. den 29 dec. § 5. — ³⁾ Drks skrf. N:o 248 af den 16 nov. och Stfs prot. den 28 nov. § 4.

⁴⁾ Drks skrf. N:o 249 af den 16 nov. och Stfs prot. den 28 nov. § 5. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 262 af den 7 dec. och Stfs prot. den 12 dec. § 8.

en från 175 till 218 mark 75 penni under de tio första åren och 262 mark 50 penni under de senare tio åren af den förlängda arrendetiden förhöjd kontant afgäld till staden, äfvensom under vilkor att samtliga å ansökningen närsluten karta upptagna planerings- och planteringsarbeten äro utförda senast inom år 1902 ¹⁾);

för handlanden J. C. Burmeisters rättsinnehafvare att emot en oförändrad arrendeafgåld till staden af 2,069 hektoliter råg i grundränta och 20 mark kontant tillsvidare disponera den del af lägenheten N:o 17 a. Kivikko, som faller inom kvarteret N:o 285 af förstaden Hörneberg, med rättighet och skyldighet för innehafvaren att, så snart området Hörneberg blifvit intaget i stadsplan, få utan auktion efter skeende värdering inlösa samtliga i sagda kvarter belägna 8 bostadstomter, samt emot vilkor att innehafvaren på sin bekostnad 3 månader efter skedd uppsägning undanskaffar det å Hörnebergsgatan förefintliga boningshuset ²⁾);

för innehafvaren af villalotten N:o 6 å Mejlans hemman handlanden Carl Causé med 20 år, räknadt från och med 1 Januari 1915, mot en från 225 till 281 mark 25 penni för de första tio åren och 337 mark 50 penni för de senare tio åren förhöjd arrendeafgift samt på i öfrigt oförändrade vilkor ³⁾);

för innehafvaren af villalotten N:o 8 å Mejlans hemman handlanden O. Kjällmanson med 20 år, räknadt från och med den 1 Januari 1915, mot en från 200 till 250 mark för de första tio åren och 300 mark för de senare tio åren förhöjd årlig arrendeafgift till staden samt på i öfrigt oförändrade vilkor ⁴⁾);

för handlanden Karl Viktor Snellman att emot nu gällande kontanta arrendebetaling af 200 mark per år under 20 års tid, räknadt från den 1 Februari 1900, besitta tomterna N:ris 4 vid Svalbogatan och N:o 3 vid Torkelgatan i kvarteret N:o 350 af det nya stadsplans förslaget till en 12:te stadsdel samt vara berättigad att i sinom tid efter värderingspris utan auktion inför Drättselkammaren få inlösa tomterna N:ris 51 och 53 af nämnda kvarter, hvilket utgör en del af lägenheten N:o 16 a Ås, under vilkor att af denna vidlyftiga lägenhet, när Drättselkammaren sådant påfordrar, omedelbart afstå all annan mark ⁵⁾); och

¹⁾ Drks skrf. N:o 256 af den 30 nov. och Stfs prot. den 12 dec. § 4. — ²⁾ Drks skrf. N:o 212 af den 19 okt. och Stfs prot. den 7 nov. § 13. — ³⁾ Drks skrf. N:o 261 af den 7 dec. och Stfs prot. den 12 dec. § 7. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 114 af den 4 maj. och Stfs prot. den 16 maj § 17. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 203 af den 12 okt. och Stfs prot. den 17 okt. § 16.

Villalägenheten
N:o 16 b Ås.

för enkefru A. Malmberg att tillvidare med 6 månaders uppsägnings-
tid emot oförändrad till 110 mark uppskattade arrendeafgift disponera
lägenheten N:o 16 b. Ås samt tillika berättigas att utan auktion efter skeende
värdering för placering af sina byggnader i sinom tid inlösa den med
N:o 5 vid Wasagatan i kvarteret N:o 350 betecknade tomten å den af
Stadsfullmäktige godkänna, ehuru ännu icke vederbörligen fastställda stads-
planen för 11:te och 12:te stadsdelarne ¹⁾.

Disposition af
lägenheten N:o
56 Rosavilla.

Hos Drätselkammaren hade Helsingfors Spårvägs- och Omnibus
Aktiebolag i egenskap af arrendator af staden underlydande villalägenhe-
ten N:o 56 Rosavilla gjort sådan framställning att, för den händelse bo-
laget emot skäligt arrende fortfarande finge besitta den till en areal af
af 22,750 m² uppgående delen af villaområdet, hvarå bolagets byggnader
äro uppförda, samt erhålla rätt att, så snart lägenhetens mark i stadsplan
intages, få enligt värdering tillösa sig denna del, bolaget skulle från och
med den 1 Januari 1900 till stadens fria disposition återlemna den öfriga
cirka 3 gånger så stora delen af villaområdet, hvarå bland annat ingingo
tvenne parceller af resp. 37,460 och 24,125 qvadrat fots areal, af bolaget
utarrenderade den förra till kanslirådet E. Qvist mot 250 marks och den
senare till timmermannen Jacob Eriksson mot 600 marks årligt arrende.
Och hemställde ²⁾ hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren, efter att hafva
låt it anställa syn på platsen, i enlighet med synemännens förslag, om be-
myndigande, att till bolaget tillsvdare utarrendera den ansökta delen af
Rosavillan mot en årlig afgift af 750 mark och under vilkor i öfrigt, att
den återstående delen af lägenheten den 1 Januari 1900 öfverlemnas till sta-
dens disposition samt att arrendator åläggges att, så snart lägenheten in-
lagts i stadsplan, enligt skeende värdering inlösa det arrenderade områ-
det, med undantag dock af sådan del deraf, som till gata eller andra all-
männa anläggningar kan vara för staden erforderlig. Tillika utbad sig
Kammaren att till Stadsfullmäktige få inkomma med förslag till den så-
lunda disponibel blifna delens af Rosavilla indelning i bostadstomter efter
någon sådan plan, som stod i närmaste öfverensstämmelse med stadspla-
nen för 13:de Tölö stadsdel och framdeles kunde blifva en naturlig ut-
vidgning deraf. Denna hemställan blef af Fullmäktige i allo godkänd ³⁾.

Kostnadsfri
tomt åt Sedmi-
gradskys små-
barnsskola.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige för den 20 Augusti 1898 hade
direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl, med för-

¹⁾ Drks skrf. N:o 219 af den 26 okt. och Stfs prot. den 7 nov. § 17. — ²⁾ Drks skrf.
N:o 272 af den 21 dec. — ³⁾ Stfs prot. den 29 dec. § 6.

målan att samtliga träbyggnader på Sedmigradskys småbarnsskola tillhöriga tomten N:o 24 vid Mariegatan numera voro af tiden så medtagna, att de icke vidare kunde erforderligt repareras, äfvensom att bostadslokalerna uti det vid gatan belägna stenhuset, hvilket äfven inrymmer skollokalen, voro ytterst obehväma, så att de blott med svårighet och till låga pris kunna uthyras, hvarföre direktionen ock varit betänkt på att ombygga eller försälja gården, det senare under förutsättning att annan lämplig tomt för uppförande af ny, ändamålsenlig skollokal stode att fås i Kronohagen, anhållit att odisponerade tomten N:o 4 vid Gengatan i kvarteret N:o 22 blefve af staden kostnadsfritt för ändamålet upplåten. I sådant fall och under förhoppning att direktionen kunde till förmånligt pris försälja den gamla skoltomten, trodde sig direktionen blifva i tillfälle att icke allenast uppföra ny, lämplig skollokal för Sedmigradskys småbarnsskola, utan äfven i Sörnäs trakten inrätta en derstädes af behovet påkallad filial af samma skola. På beredningsutskottets förord och efter att hafva inhemtat ¹⁾ Drätselkammarens utlåtande i ärendet och i enlighet med dess förslag beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige att till direktionen för Sedmigradskys småbarnsskola och Marias asyl öfverlemna dispositionsrätten till staden tillhöriga tomten N:o 4 vid Gengatan i kvarteret N:o 22 af 2,095,226 m² ytvidd, under vilkor att af direktionen icke allenest derstädes utan äfven i Sörnäs trakten uppföres och fortfarande underhålles en småbarnsskola.

Jemte skrifvelse af den 22 December 1898 hade Stadsfullmäktige till Drätselkammaren öfversändt en afskrift af Guvernörsemetets i länet den 29 Augusti nämnda år gifna utslag, angående expropriation för statsjernvägarnes räkning af särskilda områden ³⁾ vid Fredriksbergs rangeringsbangård; och anmodades Drätselkammaren i denna skrifvelse att till Fullmäktige inkomma med yttrande, huruvida några åtgärder i anledning af berörda utslag från stadens sida ännu kunde vara af omständigheterna påkallade.

Af Guvernörsemetets ofvan anförda utslag framgick, att detta emete med åberopadt stöd af nådiga förordringen angående skyldighet för egare eller innehafvare af jord att mot ersättning upplåta mark för allmänt behof, gifven den 12 December 1864, pröfvat rättvist sätta statsjernvägarne i besittning af ifrågavarande jordområden mot erläggande

¹⁾ Drks skrif. N:o 289 af den 22 dec. 1898. — ²⁾ Stfs prot. den 17 jan. § 6. — ³⁾ Se 1897 års berättelse pg. 24.

för dem till Helsingfors stad ersättning efter andra, lägre beräkningsgrunder, än dem Stadsfullmäktige för sin del godkänt, samt i öfrigt under andra vilkor och förbehåll, än hvilka Fullmäktige i sådant afseende föreskrifvit, i det Guvernörsembetet icke tagit nödig hänsyn hvarken till stadens värderingsmäns eller stadens ombuds vid expropriationsförrättningen gjorda yrkanden. I enlighet med Stadsfullmäktiges fordran för markerna och stadens värderingsmäns uppskattning af desamma hade den staden tillfallande ersättningen bort uppgå till 353,530 mark, hvaremot samma ersättning efter värdering af kronans värderingsmän belöpte sig till endast 328,364 mark eller 25,166 mark mindre; och kom härtill att stadens förlust blef ännu större derigenom, att staden genom Guvernörsembetets utslag icke tillerkänts rätt till matmyllan å områdena E. och F. Men en ännu svårare anmärkning var att göra emot detta, visserligen konsekvent på värderingsmännens enhälliga uttalande sig baserande utslag, deri att tillbörlig hänsyn icke tagits till stadens vattenledning.

Efter att i sistnämndt afseende hafva inhemtat Vattenledningskontorets yttrande och förslag, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren att Stadsfullmäktige, innan vidare i saken tillgjordes, ville inleda underhandling med Jernvägsstyrelsen på följande bas: att områdena C., D., E. och F. afträdas åt statsjernvägarne för en sammanlagd ersättning af 328,364 mark; att matmyllan från områdena E. och F. afstås åt staden och staden beviljas längsta för statsjernvägarne möjliga tid för dess undanskaffande; att det med a.--b. å de af Vattenledningskontoret uppgjorda kartor betecknade vattenledningsröret senast inom ett år bortflyttas ifrån området E.; att de tvenne andra å sistsagda område befintliga vattenledningsrören få på området kvarblifva, men att för deras behöriga skyddande, tillsyn, remont och åtkomst, mot ett ytterligare afdrag af 5,000 mark från ersättningsbeloppet 328,364 mark, lemnas en genom hela området sig sträckande jordremsa af 5 meters bredd på ömse sidor af rören obebyggd och af materialier obelamrad, äfvensom att alla öfver rören tilläfventyrs ledda spår förläggas på väl fundamenterade icke med hvarandra sammanhängande stentrummor af fullt tillräcklig fri öppning och försedda med hvar sitt instigningschakt; samt att sagda vattenledningsarbeten utföras af stadens Vattenledningskontor, men på statsjernvägarne bekostnad. Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att på denna bas inleda underhand-

¹⁾ Drks skrf. N:o 32 af den 2 feb. (Stfs tryckta hand. N:o 6). — ²⁾ Stfs prot. den 24 feb. § 17.

ling med Jernvägsstyrelsen samt att om resultatet deraf hos Stadsfullmäktige anmäla.

Och sedan Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige anmält ¹⁾ att sagda underhandlingar i all hufvudsak ledt till åstundadt resultat — sålunda preciserade i Jernvägsstyrelsens skrifvelse N:o 4,162 af den 16 Maj: att sedan för de å handlingarna bilagda plankarta med C, D, E, och F betecknade områdena under December månad till Helsingfors stad erlagts den för desamma genom Guvernörsemetets i Nylands län utslag af den 29 Augusti 1898 fastställda expropriationslösen, 328,364 mark, samt statsjernvägarne sålunda satts i besittning af sagda område, staden af Jernvägsstyrelsen berättigas att emot här nedan beständ ersättning på pål-rust eller grusbädd nedlägga tvänne vattenledningsrör å området E längs den med i—k betecknade linie och qvarhålla desamma derstädes, hvarjemte Jernvägsstyrelsen förbinder sig att för deras behöriga skyddande, tillsyn, remont och åtkomst lemna en genom området sig sträckande jordremsa af 5 meters bredd på ömse sidor af rören obebygg och obelamrad af några tyngre materialier; att stadens samtliga vattenledningsarbeten inom nämnda område utföras af dess Vattenledningskontor, hvaremot Jernvägsstyrelsen förbinder sig att härför ersätta staden enligt en af ingenjören C. Hausen gjord kostnadsberäkning med 26,322 mark; att statsjernvägarne till staden afstå matmyllan från områdena E. och F. till ett djup 0,5 meter med vilkor att myllan af staden på dess bekostnad borttages efterhand som statsjernvägarne utfyllningsarbeten det fordra enligt af baningenjören till stadsingenjören gjord anmälan; samt att staden för rättigheten att nedlägga och qvarhålla vattenledningsrör å området E. till statsjernvägarne utbetalar 5,000 mark eller det belopp Drätselkammaren i sin skrifvelse till Helsingfors Stadsfullmäktige af den 2 Februari 1899 ansett böra tillkomma statsjernvägarne i ersättning för den statsjernvägarne frångående fulla dispositionsrätt till mark om 2,000 m² areal — blef detta förslag af Stadsfullmäktige antaget ²⁾.

Uti skrifvelse till Magistraten af den 9 Maj tillkännagaf Jernvägsstyrelsen sitt behof af ytterligare mark för utvidgning med cirka 10 hektarer af Fredriksbergs stationsområde samt förfrågade sig rörande priset för den härtill afsedda marken, men då detsamma, efter den af Drätselkammaren gjorda och af Stadsfullmäktige godkända värderingen ³⁾ icke

¹⁾ Drks skrf. N:o 127 af den 25 maj. — ²⁾ Stfs prot. den 6 juni § 6. — ³⁾ D:o d.o. 26 sep. § 16 och Drks skrf. N:o 189 af den 7 sep.

konvenerade, underrättade ¹⁾ Jernvägsstyrelsen stadsmyndigheterna genom skrifvelse till Magistraten för den 11 Oktober, att Jernvägsstyrelsen hos Kejslerliga Senaten hemställt, att en del af den ifrågasatta marken till en areal af 36,700 m² måtte för statsjernvägarnes räkning exproprieras.

Arbetareföreningens anhållan om tomt-plats.

Sedan Helsingfors Arbetareförening uti en till Magistraten ingifven, till Herrar Stadsfullmäktige stäld skrift ²⁾ anhållit, att Fullmäktige ville för uppförande af ett hus, afsedt för föreningen och arbetareundervisningen, kostnadsfritt upplåta lämplig plats äfvensom Drätselkammaren afgifvit yttrande öfver ansökningen, hade jemväl Nämnden för arbetareangelägenheter i remiss för den 4 Augusti af Stadsfullmäktige anmodats inkomma med utlåtande i saken. Och anförde ³⁾ Nämnden, att Nämnden genom ett sig tillsändt utdrag ur Arbetareföreningens vid månadsmöte den 31 Oktober 1898 fördt protokoll, erfarit att föreningen hoppades kunna förverkliga sin i berörda skrift omförmälda byggnadsplan med tillhjälp af ett under bildning varande „arbetarenes byggnadsaktiebolag“. Detta bolag, hvars aktiekapital blefve minst 50,000 mark, fördeladt på 2,000 aktier à 25 mark, skulle hafva till ändamål att åt föreningen förskaffa och utlåna medel för uppförande af eget hus. Och om ock vid sådant förhållande utsigt förefunnes att arbetareföreningen inom en ej altför aflägsen framtid kunde bebygga en åt densamma öfverlemnad tomt, trodde Nämnden likväl icke sig kunna förorda bifall till ifrågavarande ansökning. Förutom arbetareföreningen finnas nämligen redan i staden andra korporationer, hvilka likasom denna åsyfta att tillgodose kroppsarbetarnes olika intressen, och flere sådana komma sannolikt förr eller senare att uppstå. Tillvidare synes emellertid ingen af dessa korporationer vara af sådan betydelse att densamma borde framför de andra på ansökt sätt af Stadsfullmäktige understödås; och en bland dem, „Arbetets vänner“, hade allaredan utan bistånd från kommunens sida skaffat sig egen gård. Och då staden sjelf enligt Nämndens förmenande framdeles kraftigare och mer direkt än hitils komme att verka för arbetarenes undervisning och andra dermed sammanhängande, i Arbetareföreningens ansökan omnämnda ändamål, hvarföre inom kort ett särskildt hus i sådant afseende blefve för staden erforderligt, föreslog Nämnden: att, jemte det Arbetareföreningens ifrågavarande anhållan skulle afslås, Stadsfullmäktige redan nu ville besluta för arbetarnes undervisning och andra arbetarnes väl befordrande ändamål

¹⁾ Stfs prot. den 7 nov. § 9. — ²⁾ Se 1896 års berättelse pg. 24. — ³⁾ Stfs tryckta hand. N:o 11.

reservera någon af de i Drätselkammarens yttrande uppräknade tomter, helst tomten N:o 3 vid Folkskolegatan. Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ derföre ock på beredningsutskottets förslag afböja Arbetareföreningens anhållan.

Med föranledande af en från Magistraten till Drätselkammaren ankommen skrifvelse för den 26 November 1898, bilagd med utdrag ur Magistratens protokoll för samma dag § 4, hvaraf framgick att sotareenkan Sofia Wilhelmina Wallin, enkan Sofia Ross och gårdsegaren Joh. Edv. Pihlström till Magistraten ingifvit en skrift, uti hvilken de i egenskap af gårdsegare vid Gengatan anhålla om åtgärd från Magistratens sida derhän, att sagda gata mellan Kristians- och Brobergsgatorna måtte planeras till den bredd gällande stadsplan angifver, hemstälde ²⁾ Drätselkammaren, som af Byggnadskontoret inhemtat yttrande och förslag i ärendet, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande att med anlitande af omhänderhavande medel, hvilka skulle uti nästkommande års budget för staden behörigen observeras, låta Byggnadskontoret enligt dess förslag till en bredd af 7,5 meter för en beräknad kostnad af 8,500 mark under redogörelseåret utföra ifrågakomna planering; och biföllo ³⁾ Stadsfullmäktige härtill, sedan äfven doktorn Artur af Forselles, som inköpt gårdarne N:o 14 vid Brobergsgatan och N:o 15 vid Gengatan, hos Stadsfullmäktige anmält sig sinnad att omedelbart skrida till uppförande å dessa tomter af en sjukhusbyggnad med fasad mot nämnda gator.

På grund af Stadsfullmäktiges vid behandling af årets budget fattade beslut ⁴⁾ derom, att de uti utgiftsstaten för året upptagna anslagen af 130,000 mark för planeringsarbeten och 100,000 mark för kanalanläggningar inom de projekterade 11:te och 12:te stadsdelarne ej finge användas, förrän Fullmäktige efter skedd framställning om anslagens speciella användning meddelat närmare bestämmelser, gjorde ⁵⁾ Drätselkammaren på Byggnadskontorets framställning och godkände ⁶⁾ Stadsfullmäktige följande förslag: att för planering af Karlsgatan från Agricola till Fredriksbergsgatan skulle anslås 89,800 mark och för planering af Agricolagatan från 4:de linien till Karlsgatan 40,200 mark äfvensom för anläggning af afloppskanal under Karlsgatan 21,500 mark och återstående 78,500 mark för enahanda kanalanläggning under Fredriksbergs- och Svalbogatorna från Karlsvägen till Sibyllegatan.

Planering af
Gengatan.

Planerings- och
kanaliseringsar-
beten i Bergbäll.

¹⁾ Stfs prot. den 24 feb. § 22. — ²⁾ Drks skrf. N:o 35 af den 2 feb. — ³⁾ Stfs prot. den 24 feb. § 11. — ⁴⁾ Se 1898 års berättelse pg. 55. — ⁵⁾ Drks skrf N:o 175 af den 3 aug. — ⁶⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 38.

Spårläggning
å Sörnäs strand-
väg.

Sedan Drätselkammaren i enlighet med Stadsfullmäktiges derom fattade beslut ¹⁾, att med Jernvägsstyrelsen underhandla om den längs Sörnäs strandväg projekterade jernvägens terrassering och om dess spårläggning på statsverkets bekostnad, afslutat dessa underhandlingar och Jernvägsstyrelsen dervid ej blott bestämt, att längden å minsta kurvradie icke finge understiga 223 meter äfvensom att jernvägsspåret längs Strandvägen så utledes från spåren å Sörnäs station, att endast ett af de der förefintliga spåren komme att genom korsning öfverskridas, utan ock förklarar sig villig att på formlig ansökan från stadens sida om att skenor med tillbehör måtte af statsjernvägarne bekostas jemte sitt utlåtande till Kejs. Senatens afgörande öfverstyra stadens ansökning, uppdrog Drätselkammaren åt Byggnadskontoret att uppgöra härmed öfverensstämmande projekt och kostnadsförslag. Och som detta kostnadsförslag slöt sig å inalles 56,800 mark, hvaraf belöpte sig på de arbeten, hvilka borde utföras af staden tillsammans 31,100 mark, mot i årets budget för ändamålet upptagna endast 20,000 mark, samt på statsjernvägarne andel för spår, vexlingar och korsningar 25,700 mark, anhöll ²⁾ Drätselkammaren, jemte det Kammaren till Stadsfullmäktiges granskning och godkännande öfversände ifrågavarande projekt och kostnadsförslag samt under förutsättning att Fullmäktige i sinom tid skulle anslå för företagets utförande bristande 11,100 mark, om bemyndigande att hos Jernvägsstyrelsen göra den formliga ansökan från stadens sida, som merbemälda styrelse för ärendets fullföljande fordrade. Bemyndigandet blef ³⁾ ock af Stadsfullmäktige meddeladt jemte det Fullmäktige beslöto anmoda Kammaren att upptaga nödigt tillskottsanslag i budgeten för år 1900.

Belysning af
platserna utan-
för varuskjulet å
Magasinskajen
och af gatorna i
södra delen af
Skatudden.

Enär Hamnkotoret anmält, att planen söderom det täckta varuskjulet å Magasinskajen, hvilken plan tjenar till upplagsplats för sådana varor, som icke kunna inläggas i skjulen, icke vore så belyst, som rörelsen derstädes fordrar; och då verkställande direktören för Helsingfors Magasinsaktiebolag, handlanden J. Tallberg hos Drätselkammaren anhålit om vidtagande af åtgärd för uppställande af nödigt antal gatulyktor på de gator å Skatudden, som gränsa till bolagets derstädes uppförda magasinsbyggnader, hemstälde ⁴⁾ Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat Byggnadskontorets yttrande och förslag i ärendet, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande, som äfven på beredningsutskottets förslag

¹⁾ Se 1898 års berättelse pg. 54. — ²⁾ Drks skrf. N:o 117 af den 4 maj. — ³⁾ Stfs prot. den 16 maj § 19. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 31 af den 19 jan.

meddelades ¹⁾, att gå i författning om belysande ej mindre af platsen söderom täckta varuskjulet med 4 st. på trästolpar upphängda bäglampor, uppgående till en kostnad af 1,200 mark, än ock af det mellan Kronbergsgatan och kajlinien å Skatudden liggande området med 33 st. s. k. Forselleska auerlyktor, af hvilka 14 st. vore helnatts- och 19 st. halfnattslyktor, uppgående i anläggningskostnad till 1,980 mark; äfvensom att Fullmäktige ville af de till Fullmäktiges disposition ställda medel för den första anläggningen af berörda gatubelysningar anslå sammanlagdt 3,180 mark samt för belysningens bekostande under året förslagsvis 3,500 mark.

På grund af att Trädgårdsnämnden yrkat på bortflyttande från Observatoriibergeren af den vanprydande stormsignalmasten, hade Drätselkammaren inhemtat såväl Byggnadskontorets som Hamnkontorets yttrande i ärendet, och då detta senare kontor fann apparaten för sjöfarande, åtminstone för såvidt de ej höra till ryska marinen, fullkomligt obehöflig, anhöll ²⁾ Drätselkammaren att få nedtaga den förefintliga signalinrättningen utan att behöfva å annat ställe ersätta densamma med någon ny sådan, hvilken af Byggnadskontoret beräknats till en kostnad af 700 mark, för den händelse den skulle utföras med mast af trä eller till 1,800 mark med jernmast. Stadsfullmäktige beslöto ³⁾ emellertid, efter att hafva inhemtat ⁴⁾ utlåtande af direktorn för meteorologiska Centralanstalten i staden, att en ny stormsignalapparat med trämast skulle uppföras i omedelbar närhet af Astronomiska observatoriets östra gräns.

I en till Magistraten ingifven, till Stadsfullmäktige stäld skrift hade Helsingfors Simsällskap anført att sällskapet, såsom bekant, under en följd af år upprätthållit en större siminrättning jemte simskola invid den s. k. Ursins klippa i denna stad, hvilka anstalter jemväl blifvit flitigt besökta. Sedan emellertid ett bispår till hamnbanan för något år tillbaka nedlagts utmed vägen till simhusen samt berörda väg tidtals afspärrats genom tegel- och virkesupplag äfvensom industriella inrättningar uppförts i simhusens omedelbara närhet och en lastningsbrygga der inrättats, erbjöde platsen icke vidare fördelarna af ett godt simställe, hvarför äfven besöken aftagit. Då simhusen vore i behof af remont, men sällskapet i följd af anförda omständigheter ansåg sig icke kunna åtaga sig den med remonten förenade risken, anhöll sällskapet hos Stadsfullmäktige, att

Stormsignal-
apparaten.

Simhuset vid
Ursins klippa.

¹⁾ Stfs prot. den 7 feb. § 15. — ²⁾ Drks skrif. N:o 68 af den 9 mars. — ³⁾ Stfs prot. den 13 juni § 12. — ⁴⁾ D:o d:o den 14 mars § 16.

staden ville öfvertaga simhusen i det skick, hvori de sig befunde, hvarhos sällskapet föreslog att Fullmäktige ville låta iordningställa simhusen, så att de kunde för allmänheten, i synnerhet arbetare, till begagnande upplåtas. Häröfver hade Stadsfullmäktige infordrat ¹⁾ Drätselkammarens yttrande, men som de af Simsällskapet anmärkta olägenheterna vid simhusens begagnande efter Kammarens åsigt vore betydande och antagligen komme att ytterligare ökas, samt staden redan vid Munkholmssundet egde ett för den arbetande klassen afsedt simhus, hvartill komme att öfvertagandet af simhusen skulle för staden medföra stora remont- och underhållskostnader, kunde ²⁾ Kammaren för sin del icke förorda bifall till Simsällskapets berörda anhållan. Fullmäktige beslöto ³⁾ derföre anmoda Drätselkammaren att taga i öfvervägande, huru behovet af tidsenliga och rymliga simhus för stadens befolkning kunde tillgodoses, samt om staden sjelf borde öfvertaga förvaltningen af simhusen i fråga, hvarjemte Simsällskapets ansökning af Fullmäktige lemnades beroende till dess Kammaren inkommit med sagda yttrande.

Till fullgörande häraf insände ⁴⁾ sedermera Drätselkammaren af Byggnadskontoret uppgjorda ritningar till ett simhus å det för stadens behof reserverade fabriksqvarteret n:o 181 i sjunde stadsdelen, hvilket simhus, enligt tillika bifogadt kostnadsförslag, skulle erfordra en byggnadskostnad af 36,000 mark, hvarjemte Kammaren förordade öfverlemnandet af den ifrågakomma simhusanstaltens skötsel och underhåll åt Helsingfors Simsällskap, som härtill förklarar sig villigt.

I enlighet med ett af Stadsfullmäktige tillsatt ⁵⁾ utskotts förslag ⁶⁾ beslöto ⁷⁾ Fullmäktige slutligen att afböja Helsingfors Simsällskaps anhållan att staden ville öfvertaga sällskapets simhus vid Ursins klippa; att deremot låta å fabriksqvarteret n:o 181 i sjunde stadsdelen uppföra nya simhus enligt föreliggande plan, dock med den afvikelse från förslaget, att simhusen icke skulle uppföras omedelbart å udden vid Flis-holmssundet utan något mera vesterut med fasaden ej mot söder utan mera mot sydvest; att för sagda arbete ej mindre anvisa det för uppförande af simhus å villaområdet Hörneberg tidigare beviljade, ännu odisponerade anslaget af 8,000 mark, än derutöfver anslå 28,000 mark, att i nästinstundande års budget upptagas; samt att åt Drätselkammaren upp-

¹⁾ Stfs prot. den 16 maj § 15. — ²⁾ Drks skrf. N:o 147 af den 22 juni. — ³⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 30. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 254 af den 23 nov. — ⁵⁾ Stfs prot. den 28 nov. § 10. — ⁶⁾ Stfs tryckta handl. N:o 50. — ⁷⁾ Stfs prot. den 19 dec. § 5.

draga att vidtaga åtgärd om förvaltningen och underhållet af ifrågakvarnande simhus på sätt som det synes Kammaren fördelaktigast, dock att dervid kostnadsfri simning och simundervisning derstädes under sakkunnig tillsyn och ledning beredes i staden under sommaren vistande folkskole- och elementarskoleelever.

På beredningsutskottets förslag beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige godkänna Drätselkammarens förslag ²⁾ att af de till Fullmäktiges disposition för året ställda medel bevilja ett tillskott af 9,000 mark för „remont och underhåll af stadens byggnader och lägenheter“ samt ett annat tillskotts anslag af 13,500 mark för „ombyggnader af norra och vestra kajarmarne invid Norra katerhamnen“, då motsvarande anslag uti budgeten visat sig för knappa, det förra: emedan deri icke observerats anslag för inredning af köttkontrollstationen i gården N:o 3 vid Sofiegatan 1,500 mark, inredning af köttförsäljningsbutik i samma gård 500 mark, remont af bad- och simhusen i Brunnsparcken 1,600 mark, uppställning af en reservångpanna i Maria sjukhus 2,600 mark och utvidgning af Byggnadskontorets lokal 1,150 mark; det senare: emedan fundamenteringen för kajarmarna invid Norra katerhamnen hade stött på oförutsedda svårigheter.

Tillskottsanslag för remont af stadens byggnader och kajer.

Med föranledande af spårvägsliniens från Tölö till Brunnsparcken dragande diagonalt öfver Salutorget hade Drätselkammaren uppmanat Byggnadskontoret att till Kammaren inkomma med förslag till ny indelning af de fasta försäljningsplatserna å torget; och hade på grund häraf bemälda kontor jemte skrifvelse till Kammaren inlemnadt planritning öfver en dylik indelning, baserande sig på de uppgifter, polismyndigheterna lemnadt öfver antalet å Salutorgets vestra del för närvarande utgifna saluplatser och förökade från 330 till 359 st. samt upptagande förnämligast det område af torget, som faller emellan Sofie- och Katarinegatornas förlängning. Och föreslog ³⁾ Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville med beaktande af några af Kammaren förordade utbyten af platserna för särskilda matvarors försäljning fastställa Byggnadskontorets indelning till efterlefnadt från och med den 1 Januari 1900, hvilket äfven skedde ⁴⁾.

Ny indelning af försäljningsplatserna på Salutorget.

På Drätselkammarens framställning ⁵⁾ med föranledande af några i Nya salustånd å Narinken.

¹⁾ Stfs prot. den 26 sep. § 15. — ²⁾ Drks skrf. N:o 195 af den 14 sep. — ³⁾ D:o d:o N:o 252 af den 23 nov. — ⁴⁾ Stfs prot. den 28 nov. § 8. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 253 af den 23 nov.

staden boende judars anhållan derom beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige att uti budgeten för år 1900 skulle upptagas ett anslag af 1,200 mark för uppförande af 6 nya salustånd å den s. k. Narinken.

Kostnadsförslag
och ritningar till
nytt tull- och
packhus.

Jemte det Stadsfullmäktige till förstärkt antal vid sammanträde den 17 maj sistlidet år hade godkändt ²⁾ ett utaf ett särskildt utskott utarbetadt förslag till uppförande af nytt tull- och packhus å kvarteret N:o 184 på Skatudden samt för detta byggnadsföretag anvisat anslag, uppdrago ordinarie Fullmäktige åt Hamnbyggnads delegationen, utom annat, att på grundvalen af den godkända eskissritningen låta uppgöra och till Fullmäktige inkomma med definitiva ritningar och kostnadsförslag till ifrågavarande byggnad. Och sedan sådana ritningar och kostnadsförslag blifvit af ledamoten i Delegationen professor G. Nyström utarbetade samt af Delegationen gillade, öfverlemnade Delegationen desamma till Stadsfullmäktiges granskning och godkännande.

Enligt dessa ritningar kommer byggnaden att erhålla en totallängd af 115 meter och en bredd af 24,7 meter, som i midtelpartiet ökas till 27,7 m. och i ändpartierna ända till 29,5 meter. Huset skulle uppföras i två våningar och innefatta följande lokaler: *packhusmagasiner* med en golfyta af sammanlagdt 2,795 m² (mot 820 m² i gamla packhuset vid Vestra kajen), jemte *en expeditionssal* af 280 m² golfarea och *ett större väntrum; tullkammare* bestående af: 2 rum för tullförvaltaren, 1 rum för arkiv, 1 rum för kontrollör, 4 rum för kontorsskrifvare och renskrifverskor, 2 kassörs- och 1 rekreatjonsrum, äfvensom 5 rum för uppsyningsmän och vaktmästare; samt *trafikkontorslokal* i 3 rum och 1 reservrum, som tillsvidare kunde användas af hamnkaptenen.

Kostnadsförslaget för byggnaden uppgick till 670,000 mark; och föreslog ³⁾ Delegationen: att Stadsfullmäktige ville för sin del godkänna nu ifrågavarande ritningar till nytt tull- och packhus å Skatudden samt bemyndiga Delegationen att utverka vederbörlig fastställelse af desamma, samt att Stadsfullmäktige ville uppdraga åt Delegationen att vidtaga åtgärd om byggnadsföretagets utförande, under Delegationens inseende, genom arbetets öfverlemnande å entreprenad antingen i dess helhet eller till vissa delar, eventuelt, att låta uppföra byggnaden efter räkning; och blef detta Hamnbyggnads delegationens förslag af Stadsfullmäktige godkändt ⁴⁾.

¹⁾ Stfs prot. den 28 nov. § 9. — ²⁾ Se 1898 års berättelse pg. 37. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 7. — ⁴⁾ Stfs prot. den 24 feb. § 23.

Beträffande uppförande af en ny sjukhuspaviljong å Maria sjukhus tomt hade Stadsfullmäktige bland annat beslutit¹⁾ att åt Drätselkammaren uppdraga att efter samråd med Styrelsen för Maria sjukhus låta uppgöra definitiva ritningar och kostnadsförslag till ifrågavarande sjukhuspaviljong. Jemte skrifvelse af den 10 April hade Styrelsen för Maria sjukhus till Drätselkammaren insänt ritningar och kostnadsförslag till oförmälda byggnad. Dessa ritningar och kostnadsförslag hade, efter hvad styrelsen i samma skrifvelse meddelade, på styrelsens uppdrag utarbetats af ett utskott, bestående af arkitekten Onni Törnqvist, öfverläkaren R. Sievers samt, med afseende å att paviljongen egentligen vore afsedd för kirurgiska sjukdomar, af docenten i kirurgi Hj. von Bonsdorff. Beträffande det af Stadsfullmäktige fattade beslutet att paviljongen borde vara så inrättad, att ena hälften kunde användas för medicinsk och den andra för kirurgisk behandling, men båda hälfterna framdeles i fall af behof förenas, hade styrelsen, i samråd med docenten v. Bonsdorff, ansett det till en början dubbla ändamålet med paviljongen bäst och utan ökade kostnader samt svårigheter vid sjukhusets skötsel blifva tillgodoseadt helt enkelt derigenom att patienter, lidande af invärtes sjukdomar, placerades i ena hälften af salen och sådana med kirurgiska åkomor i den andra. Och vidkommande den summa, till hvilken kostnadsförslaget uppginge, eller 288,000 mark, framhöll styrelsen, att de stegrade byggnadsprisen omöjliggjort antagandet af en lägre sådan.

Drätselkammaren insände²⁾ derpå berörda ritningar och kostnadsförslag till Stadsfullmäktige. Tillika anmärkte Kammaren, att Kammaren, med afseende å den högst betydliga misräkning, som sålunda föreläge, och då Kammaren äfven för sin del vore af den åsigt att byggnadsföretaget till det omfång detsamma beslutats, ej kunde utföras för väsentligen mindre kostnad än den af arkitekten Törnqvist kalkylerade, hvilken emellertid med ända till 158,000 mark öfverstege den uti årets budget för ändamålet anslagna summan och med 113,000 mark det af förstärkte Fullmäktige beviljade högsta beloppet af 175,000 mark, ansåge sig böra till Stadsfullmäktiges granskning öfverlemnna, huruvida icke byggnadsföretaget borde underställas förstärkte Fullmäktiges förnyade pröfning. Och beslöto³⁾ Stadsfullmäktige uppdraga åt det utskott, som tidigare inom Fullmäktige förberedt frågan om sjukhusbyggnaden, att taga i öfver-

Ny sjukpaviljong å Maria-sjukhus tomt.

¹⁾ Se 1898 års berättelse pg. 37. — ²⁾ Drks skrif. N:o 95 af den 13 april. — ³⁾ Stfs prot. den 25 april § 8.

vägande, huruvida icke genom förenkling af materialierna och inredningen kostnaderna för byggnadsföretaget kunde nedbringas.

Utskottet föreslog ¹⁾ att Stadsfullmäktige ville besluta: att låta med uppförandet af ifrågakvarnande sjukpaviljong för närvarande anstå; samt åt Helsovårdsnämnden uppdraga att i sammanhang med det förslag till ändringar i stadgarna för Maria sjukhus och i dagafgifterna vid sjukhuset, som Nämnden tidigare affordrats, inkomma till Fullmäktige med förslag jemväl beträffande de provisoriska åtgärder för beredande af ökad tillfälle till sjukvård, som tilläventyrs kunna blifva erforderliga i följd deraf att uppförandet af den ifrågasatta sjukpaviljongen af ofvanantydd orsak tillsvidare lemnas beroende. Stadsfullmäktige beslöto ²⁾ emellertid med förkastande af utskottets förslag underställa frågan förstärkte Stadsfullmäktiges förnyade pröfning.

Ritningar till tillbyggnad af sjukhuset vid stadens arbets- och fattiggård.

Sedan Drätselkammaren till Stadsfullmäktige i och för granskning och godkännande insändt ³⁾ af stadsarkitekten B. Björnberg uppgjorda af Fattigvårdsstyrelsen godkända ritningar till tillbyggnad af sjukhuset vid stadens arbets- och fattiggård och Kammaren tillika meddelat, att det för detta byggnadsföretag af bemälde arkitekt uppgjorda kostnadsförslaget slöt sig å en summa af 70,000 mark mot för ändamålet i årets fastställda utgiftsstat anslagna ⁴⁾ 75,000 mark, samt att något hinder för att skrida till utförande af byggnadsföretaget icke förelåg, beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige godkänna Drätselkammarens framställning samt anmoda Kammaren att ombesörja arbetets utförande.

Folkskolehus å Wallgård.

Uti skrifvelse för den 22 November 1898 hade ekonomen för stadens folkskolor, magistern G. Dreijer hos Direktionen för folkskolorna framställt på i skrifvelsen närmare framhållna skäl förslag om uppförande snarast möjligt af ett nytt folkskolehus inom lägenheten Wallgård, och anhöll direktionen i skrifvelse för den 10 påföljande December, hvilken åtföljdes af några utaf arkitekten T. Höijer uppgjorda eskissritningar och kostnadsberäkningar, att Drätselkammaren ville vidtaga till skolbyggnadsföretagets, snarast möjliga realiserande tjenliga åtgärder. På Drätselkammarens i anledning häraf hos Stadsfullmäktige gjorda hemställan ⁶⁾ att få ombesörja definitiva ritningar och kostnadsförslag till det tillernade folkskolehuset godkändes ⁷⁾ hemställan, för såvidt det gälde ett folkskole-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 45. — ²⁾ Stfs prot. den 12 dec. § 13. — ³⁾ Drks skrf. N:o 119 af den 12 maj. — ⁴⁾ Se 1898 års berättelse pg. 37 och 179. — ⁵⁾ Stfs prot. den 16 maj § 30. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 136 af den 8 juni. — ⁷⁾ Stfs prot. den 13 juni § 15.

hus i två våningar. Och sedan Drätselkammaren till Fullmäktige insändt ¹⁾ äskade ritningar och kostnadsförslag, uppgjorda af arkitekten Höijer samt granskade och godkända af Folkskoledirektionen, uppgående kostnadsförslaget till 172,500 mark, remitterade ²⁾ Fullmäktige handlingarna i ämnet till budgetutskottet, jemte det utskottet delgafs ett hos Fullmäktige framställt yrkande att vid byggnadens utförande måtte beaktas behovet af en lokal för handtverksskolorna.

Vid pröfning af ärendet hade utskottet för sin del ansett, att, innan beslut om husets uppförande fattas, utredning borde införskaffas beträffande följande omständigheter: 1:o. Om det icke, särskildt i betraktande deraf att huset är afsedt att förläggas till en förstad, der tomtvärdet icke ännu är af större betydelse, blefve ekonomiskt fördelaktigare att bygga huset, efter annan plan, af trä i stället för af sten såsom enligt förslaget; 2:o. om ej, i händelse huset uppföres af sten, detsamma borde erhålla tre i stället för två våningar; 3:o. om icke i huset lämpligen kunde inrymmas plats äfven åt de för ifrågavarande del af staden nödiga handtverksskolorna; 4:o. om icke ett mindre spatöst byggnads sätt än det, som ritningarna utvisa, kunde komma till användning; 5:o. huruvida icke, då uppenbarligen i en snar framtid flera enahanda folkskolehus komma att behövas, normalritningar för dessa kunde uppgöras, hvarigenom icke blott kostnaden för ritningar borde kunna nedbringas utan äfven säkrare grund vinnas för kostnadsberäkningarna; och upptog utskottet, i saknad af sådan utredning icke något anslag för byggnaden i budgeten, helst frågan derom, i hvilken mån lånemedel borde för ändamålet användas, enligt utskottets tanke var beroende af husets byggnadsart, utan föreslog utskottet för sin del: att ärendet måtte för närmare beredning öfverlemnas åt ett för ändamålet tillsatt särskildt utskott. Budgetutskottets förslag blef af Stadsfullmäktige godkänt ³⁾.

På Trädgårdsnämndens framställning stälde ⁴⁾ Stadsfullmäktige ett anslag af ända till 1,000 mark till Trädgårdsnämndens förfogande för att under pågående vinter användas till anläggning och underhåll af källbanor å lämpliga platser inom stadens parker och planteringar.

Med föranledande deraf, att nytt staket af jern skulle i st. f. det gamla trästängslet utföras omkring Tyska kyrkans tomt, men vid mätning befunnits att det förra stängslet i medeltal stod 6,250 meter in på

Anläggning af
källbanor.

Planteringar
kring Tyska
kyrkan.

¹⁾ Drks skrf. N:o 264 af den 14 dec. — ²⁾ Stfs prot. den 19 dec. § 2. — ³⁾ D:o d:o den 29 dec. § 1. — ⁴⁾ D:o d:o den 7 feb. § 33.

stadens område samt det nya staketet, ifall det måste uppsättas längs rälningen, komma att framlöpa på endast 3 meters afstånd från kyrkans södra fasad, lemnande så smal, af utstående konterforter och friluftskakt ytterligare till nära halfva bredden inkräktad passage, att densamma icke vidare blefve trafikabel för tillförande af bränsle till kyrkans södra subasement, der koloriferen är inrättad, anhöll hos Drätselkammaren kyrkorådet med bifogande af ritningar till staketet samt af stadsträdgårdsmästaren Olsson uppgjordt utkast till afsedda nya planteringar kring kyrkan, att det nya staketet längs tomtens södra rälninge finge uppsättas å det gamla stängslets plats, dock sålunda att områdets sydöstra hörn blefve afskuret för att lemna plats för allmän promenadgång; och biföllo ¹⁾ härtill Stadsfullmäktige på Drätselkammarens förslag ²⁾ under förbehåll att Tyska församlingen genom dessa anordningar likväl icke tillerkändes någon äganderätt till det sålunda disponerade, staden tillhöriga området.

Planteringar vid
Badhusgatan.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af 9 Juni hade Trädgårdsnämnden med insändande af en ritning föreslagit, att Stadsfullmäktige ville godkänna Nämndens förslag till anläggning af 4 st. halfcirkelformiga utbyggnader i stödjemuren för Badhusgatan jemte planteringar å desamma, samt för ändamålet i 1900 års budget upptaga ett anslag af 7,200 mark, men beslöto Stadsfullmäktige, efter att hafva inhemtat ³⁾ Drätselkammarens yttrande ⁴⁾ i ärendet, som med förkastande af Trädgårdsnämndens förslag gick ut derpå, att tätt invid nämnda mur skulle planteras en enkel rad med träd och buskar, äfvensom sedan Trädgårdsnämnden lemnats ⁵⁾ tillfälle att i anledning häraf yttra sig och i sin tur afstyrkt Drätselkammarens förslag, att låta ärendet tillsvidare förfalla ⁶⁾.

Simonsgatans
delvisa plantering.

Uti skrifvelse af den 5 April från chefen för 1:sta Finländska Skarpskytteregementet till Guvernören i länet hade till Stadsfullmäktige i vanlig ordning inkommit förfrågan, huruvida något hinder mötte att den öppna platsen vid Simonsgatan utmed regementets kasernbyggnader, hvilken plats antogs tillhöra kaserntomten och såsom ostenlagd var besvärlig att renhålla, kunde med regementets egna medel förvandlas till trädgård; och remitterade ⁷⁾ Stadsfullmäktige ärendet till Drätselkammaren för att efter Trädgårdsnämndens hörande med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma. Och sedan Drätselkammaren, förenande sig i huf-

¹⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 31. — ²⁾ Drks skrf. N:o 159 af den 29 juni. — ³⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 40. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 193 af den 14 sep. — ⁵⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 19. — ⁶⁾ D:o d:o den 12 dec. § 10. — ⁷⁾ D:o d:o den 25 april § 18.

vudsak med Nämndens förslag, gående ut derpå att ifrågavarande område, som enligt gällande stadsplan tillhör Helsingfors stad, måtte i enlighet med en af stadsträdgårdsmästaren uppgjord planritning, på stadens bekostnad förses med en tredubbel rad af träd, beräknad till en kostnad af 813 mark, hos Stadsfullmäktige hemställt ¹⁾ om godkännande af detta förslag samt derjemte förbundet sig, för den händelse Fullmäktige skulle besluta sig för ifrågakommen plantering och till Guvernören afgifva det infordrade svaret i öfverensstämmelse med Kammarens framställning, i sinom tid ombesörja de för häraf föranledd ansökan om ändring i stadsplan nödiga ritningar, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige i allo omfattas förslaget.

Sedan öfveringenjören Alrutz' utlåtande i frågan om ett vattentorn ^{Frågan om nytt vattentorn för staden.} i 7:de stadsdelen ³⁾ anländt, öfverlämnades detsamma af Stadsfullmäktiges beredningsutskott till Vattenledningskontoret, som i skrifvelse af den 11 Mars afgaf yttrande med anledning af detsamma; och uppdrogo ⁴⁾ derå Fullmäktige till ett särskildt utskott att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet. Detta utskott föreslog ⁵⁾: att frågan om anläggande af ett vattentorn måtte förfalla; att vattenborgen med snaraste tillbygges; att inom de närmaste åren ännu återstående asfalterade gaturör af 102 m/m diameter utbytas mot asfalterade sådana af större diameter; att så fort ske kan åtgärder för minskandet af vattenkonsumtionen till frostskydd vidtagas genom förenande af stumt slutande ändrar af gaturörledningar med det öfriga röret, djupare nedföring af rören, der sådant för deras skyddande mot frost är nödvändigt, samt noggrant tillseende att konsumenternas anslutningsledningar utföras så, att de blifva frostfria; att ett nytt tilloppsrör (af c:a 508 m/m diameter) från borgen till staden inom en icke alltför aflägsen framtid anläggas i sammanhang med planering af området vester om Vestra Chausséen; samt att om derefter genom direkta mätningar behof af antingen det ena eller båda af de föreslagna hufvudrören A—D—B och A—C inom staden konstateras, dessa rör nedläggas.

Sedan Vattenledningskontoret i anledning häraf framhållit ⁶⁾ några i samband med utskottets betänkande stående omständigheter för att vid ärendets slutliga afgörande tagas i öfvervägande, beslöto ⁷⁾ Stadsfullmäk-

¹⁾ Drks skrif. N:o 194 af den 14 sep. — ²⁾ Stfs prot. den 26 sep. § 14. — ³⁾ Se 1898 års berättelse pg. 50. — ⁴⁾ Stfs prot. den 14 mars § 22. — ⁵⁾ Stfs tryckta handl. N:o 34. — ⁶⁾ D:o d:o N:o 46. — ⁷⁾ Stfs prot. den 28 nov. § 12.

tige att frågan om anläggande af ett nytt vattentorn skulle förfalla, men att Fullmäktige icke skulle ingå i granskning af öfriga utaf utskottet framställda resolutionsförslag, utan deremot öfverlemna åt Drätselkammaren att i sinom tid inkomma med framställning beträffande de åtgärder, som med anledning af Fullmäktiges förstnämnda beslut vore af behovet påkallade, jemte det utskottets betänkande remitterades till Drätselkammaren för att läggas till grund för Kammarens behandling af frågan.

Vatten- och af-
loppsledning vid
Gumtäckt.

Uti en till Drätselkammaren ingifven skrift hade aktiebolaget „Hermannin Saunaosakeyhtiö“, med förmälan att bolaget å sin vid Ängsgatan belägna tomt inrättat en tidsenlig badstuga, anhållit om utförande på stadens bekostnad redan under året så snart som möjligt af vatten- och afloppsledningar från Gumtäckts äng längs sagda gata på en sträcka af omkring 75 meter; och hade sökanden derjemte förbundit sig att lemna garanti för en årlig vattenkonsumtion för minst 600 mark. Och hemstälde ¹⁾ med föranledande häraf Drätselkammaren, som af Vattenledningskontoret infordrat yttrande och förslag i ärendet i öfverensstämmelse dermed hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att ännu under redogörelseåret låta genom Vattenledningskontoret utföra omförmälda arbete samt uti nästkommande års budget upptaga härför erforderligt anslag af 5,200 mark, samt blef bemyndigandet af Stadsfullmäktige beviljad ²⁾.

Vattenlednings
utsträckning.

Uti en till Drätselkammaren inlemnad skrift af den 23 Augusti hade Sandvikens Aktiebolag, som uppgaf sig sinnadt att å bolaget tillhöriga tomten N:o 17 uti kvarteret N:o 175 i hörnet af Sandvikskajen och Repslagaregatan uppföra en kontorsbyggnad af sten, anhållit om benägen åtgärd derhän, att stadens vattenledning måtte längs Sandvikskajen utsträckas öfver Repslagaregatan intill lämpligt ställe, hvarifrån vattenledning kunde införas i nämnda kontorsbyggnad äfvensom uti en stallsbyggnad, hvilken som bäst var under uppförande. Och som Vattenledningskontoret, hvars yttrande Kammaren infordrat, dels på den grund att bolaget årligen konsumerade vatten för 1,000 å 1,200 mark, dels för trygghet mot eldsfara förordade bifall till ansökan, hemstälde ³⁾ hos Stadsfullmäktige och erhöll ⁴⁾ Drätselkammaren bemyndigande att redan under året få utföra en cirka 60 meter lång rörledning af 153 mm rördiameter jemte en brandpost från tomten N:o 13 vid Sandviks norra kaj

¹⁾ Drks skrf. N:o 164 af den 13 juli. — ²⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 35. — ³⁾ Drks skrf. N:o 190 af den 7 sep. — ⁴⁾ Stfs prot. den 26 sep. § 7.

till gränsen af tomten N:o 17 vid samma kaj samt upptaga den till 1,500 mark beräknade kostnaden för sagda anläggning uti nästkommande års utgiftsstat för vattenledningens utsträckning.

Med förmålan att det uti den för året fastställda utgiftsstaten för inköp af vattenmätare upptagna anslaget, 5,000 mark, visat sig otillräckligt, och enär åtgången af dylika mätare varit så stor att reservlagret i det närmaste tagit slut, anhöll¹⁾ Drätselkammaren på Vattenledningskontorets framställning att Stadsfullmäktige ville af de till Fullmäktiges disposition för oförutsedda behof anslagna medel bevilja för inköp af vattenmätare ett tillskottsanslag af 3,000 mark, hvilket äfven af Stadsfullmäktige bifölls²⁾.

Uti skrifvelse för den 10 November 1898 hade Drätselkammaren på grund af Stadsfullmäktiges samma år fattade beslut³⁾ i anledning af Elektriska Belysnings Aktiebolagets anhållan om förlängd rätt att bibehålla och vid behof utvidga sina stolpledningar för levererande af belysning uppmanat bolaget att fordernsammast till Kammaren inkomma med den framställning och det förslag i ärendet, hvartill nämnda beslut kunde gifva anledning. Och hade bolaget uti en den 7 påföljande December dagtecknad skrift, åtföljd af ett förslag till kontrakt och en kostnadsberäkning samt särskilda ritningar, villfarit Drätselkammarens begäran samt uppställt och motiverat de villkor och förbehåll, under hvilka bolaget vore villigt att delvis undanskaffa sina vanprydande stolpledningar.

Drätselkammaren öfverlemnade derefter ärendet till beredning af den utaf Kammaren tillsatta kommissionen för gatubelysningsfrågan; och sedan kommissionen uti en promemoria utlagt sin åsigt i saken, som slutade med det förslag: att Elektriska Belysnings Aktiebolaget på ytterligare fyra år, räknadt från innevarande års början, skulle berättigas att hålla stolpledningar å stadens gator, i öfrigt på enahanda villkor som härtills, utom att bolaget förklaras skyldigt att å de gator, der elektriska spårvägar under denna tid komma till utförande, ovillkorligen hafva med spårvägsbolagen gemensamma jernstolpar; äfvensom att bolaget åläggas, ej mindre att vid framtida utvidgning af sina ledningar använda uteslutande jernstolpar, än ock att å sin egande central vidtaga för rökförbränning nödiga åtgärder, omfattade äfven Drätselkammaren detta förslag och förordade⁴⁾ dess antagande af Stadsfullmäktige.

¹⁾ Drks skrf. N:o 165 af den 13 juli. — ²⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 36. — ³⁾ Se 1898 års berättelse pg. 43. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 43 af den 9 feb. (Stfs tryckta handl. N:o 8).

Enär bolaget emellertid till ärendets föredragning hos Stadsfullmäktige inkommit med en skrifvelse, hvori bolaget ville göra troligt att det ej fått yttra sig öfver Drätselkammarens ofvananförda förslag, återremmitterades ¹⁾ ärendet till Kammaren och lemnades bolaget tillfälle till sådant yttrande. Och då detsamma i hufvudsak utgick derpå, att bolaget ej kunde hafva med de elektriska spårvägarne gemensamma ledningsstolpar, anhöll ²⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige om bemyndigande: att äfven beträffande stadens framtida förseende med elektrisk energi för belysnings- och kraftbehof rådgöra med Öfveringenjören Ahlsell eller, för händelse af förfall för honom, med annan utländsk fackman, eventuellt låta uppgöra förslag till egen elektrisk central för staden. Äfven i detta fall hade ärendet förberets af redan nämnda kommission, och då det syntes Drätselkammaren som om å ena sidan Elektriska Belysnings Aktiebolagets fordringar gentemot staden vore rent af omöjliga, men å andra sidan staden enligt bolagets förmenande finge derå ställa inga anspråk alls, föreslog Drätselkammaren, anslutande sig till kommissionens uttalade åsigt, att till och med det närvarande tillståndet vore att föredraga framför en nu för längre tid åt bolaget beviljad koncession, beträffande bolagets förhållande till staden: att någon bestämd tid för bolagets rätt till elektriska luftledningar längs stadens gator nu alls icke fixeras, men bolagets ställning till staden för öfrigt lemnas vid status quo, dock sålunda att bolaget ovilkorligen ålägges att på tillsägelse af Drätselkammaren så omflytta sina tvärs öfver gatorna samt äfven, der så ställvis påfordras, längs gatorna dragna ledningar, att de ej blifva till hinder för utförande af de elektriska spårvägar, hvilka Stadsfullmäktige koncessionerat. Detta senare förslag blef ock af Stadsfullmäktige godkändt ³⁾, dock med den modifikation, att bolagets rättigheter fixerades till två år, räknadt ifrån dagen för Fullmäktiges fattade beslut.

Belysningsnämnd.

Hvad deremot den förra framställningen vidkom, beslöto Stadsfullmäktige att en särskild styrelse eller nämnd skulle inrättas med uppdrag att omhänderhafva ledningen af gasverkets förvaltning samt af andra staden rörande belysningsfrågor, närmast frågan om den elektriska belysningen, äfvensom att tillsätta ett särskildt utskott, som egde uppgöra förslag till organisation af och instruktion för ifrågavarande nämnd.

Elektriska ledningskablar.

Uti skrifvelse af den 10 Mars till Stadsfullmäktige hade Boktryc-

¹⁾ Stfs prot. den 24 feb. § 18 — ²⁾ Drks skrif. N:o 125 af den 18 maj. (Stfs tryckta handl. N:o 19.) — ³⁾ Stfs prot. den 6 juni § 14.

keriegaren O. W. Backman i Kuopio, med förmälan att han genom köp förvärfvat sig tomten N:o 14 vid Unionsgatan och hade för afsigt att derå uppföra tidsenliga hyres- och affärslokaler samt ett mindre tryckeri, hvilket skulle drivas med elektrisk kraft, anhållit om tillstånd att efter behof och i den mån utvidgningen sådant kräfde uti gator inom 3:dje stadsdelen nedlägga elektriska ledningskablar, för att kunna betjena konsumenter med elektrisk energie, men afböjde ¹⁾ Stadsfullmäktige på Drätselkammarens förslag ²⁾ denna ansökan.

Vid behandling af närmast föregående ärende hade Stadsfullmäktige tillika beslutit ³⁾, det borde tillstånd till anläggande af elektriska jordledningar beviljas enskilda personer endast till mindre utsträckning och icke på längre tid än två år, räknadt från den 6 juni 1900.

På förord af Magistraten och Drätselkammaren ⁴⁾ beviljade ⁵⁾ Stadsfullmäktige Elektroteknikern Otto A. Blomqvist att uppställa en luftledning för öfverförande af elektrisk ström från gården N:o 42 vid Alexandersgatan, hvilken ledning, utan att några stolpar komme att användas, skulle korsa sagda gata samt Glo-, Mikael-, Henriks- och Hagasundsgatorna.

Helsingfors Telefonförening hade hos Stadsfullmäktige ansökt om tillstånd att, på sätt å en ansökningskriften bilagd plankarta fans närmare anvisadt, få nedlägga en ledning af cementrör för telefonkablar från telefoncentralen vid Norra Esplanadgatan under sagda gata, Runebergs-esplanaden och Södra Esplanadgatan till Wasa Aktiebanks nya hus vid sistsagda gata. Och biföllo ⁶⁾ Stadsfullmäktige denna ansökan under vilkor att nedläggningen af cementrören skulle ske med beaktande af följande bestämmelser: 1:o att cementblocken konstrueras och förbindas på sådant sätt att de kunna bära sin egen vikt mellan tvenne på 2 meters afstånd från hvardera belägna stöd; 2:o att cementblocken läggas på minst 1 meters horisontelt afstånd från närmaste vattenledningskran eller brandpost samt på minst 0,3 meters vertikalt afstånd från de vattenledningsrör, som desamma korsa, räknadt emellan cementblockens nedre och vattenledningsrörens öfre yta; 3:o) att schakten placeras på minst 2 meters horisontelt afstånd från närmaste vattenledningsrör; 4:o) att vid hvarje korsning emellan kabelrör och kloakledning anlägges ett instignings-

Telefonkablar
under Norra
Esplanadgatan.

¹⁾ Stfs prot. den 11 april § 12 — ²⁾ Drks skrf. N:o 78 af den 16 mars. — ³⁾ Stfs prot. den 6 juni § 14. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 202 af den 28 sep. — ⁵⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 14. — ⁶⁾ D:o d:o den 5 sep. § 29.

schakt, utfördt enligt af Byggnadskontoret godkänd ritning; 5:o) att nödiga förändringar af i jorden förefintliga ledningar, tillhörande staden, privata personer eller bolag, på sökandens bekostnad sakenligt utföras, äfvensom med förbehåll från stadens sida, att staden icke ikläder sig någon ersättningsskyldighet för skada å kabledningen eller dess tillbehör, uppkommen till följd af arbeten för vatten- och kloakledningar; och 6:o) att arbetet utföres antingen på senhösten eller tidigt om våren, för att ej skada anläggningarna i Runebergsesplanaden. Och voro de 5 första bestämmelserna uppställda ¹⁾ på förslag af Drätselkammaren efter Byggnads- och Vattenledningskontorens hörande, det 6:te och sista af Stadsfullmäktige.

Införande af
elektrisk drif-
kraft vid spår-
vägarne.

För fullgörande af särskilda bestämmingar och föreskrifter uti det emellan Helsingfors stad och Spårvägs- och Omnibus Aktiebolaget härstädes afslutade kontraktet rörande spårvägsanläggningar i staden och dess omgifningar af den 10 Juni 1890 och dertill, med afseende å införande af elektrisk drifkraft vid dessa spårvägar, gjort tillägg af den 31 Oktober 1898, hade nämnda bolag jemte skrifvelse för den 2 Januari till Stadsfullmäktige inlemnadt ej allenast en samma dag daterad beskrifning öfver den närmare sträckning för de spårvägslinier, bolaget hade för afsigt att omändra och trafikera, samt äfven det tekniska system och de anordningar, hvilka vid anläggningen komme att tillämpas, utan äfven en mängd, uti en skrifvelsen bifogad förteckning uppräknade konstruktions- och andra ritningar samt plankartor. Och hade Stadsfullmäktige beslutit ²⁾ remittera samtliga dessa handlingar till Drätselkammaren med anmodan att med utlåtande i ärendet till Fullmäktige inkomma. Och sedan Drätselkammaren inhemtadt yttrande i ärende af en särskildt tillsatt kommission, af hvars till Drätselkammaren inlemnade promemoria ³⁾ framgick, att det inlemnade detaljförslaget jemte åtföljande ritningar var så ofullständigt, att något slutligt omdöme derom ej kunde lemnas, innan detsamma behörigen kompletteras, föreslog ⁴⁾ Drätselkammaren att Stadsfullmäktige på grund af deri framhållna synpunkter icke ville godkänna förslaget i dess nuvarande form, men lemna Spårvägs- och Omnibus Aktiebolaget tillfälle att med beaktande af de gjorda anmärkningarna komplettera detsamma. Och blef denna Drätselkammarens framställning af Stadsfullmäktige godkänd ⁵⁾.

¹⁾ Drks skrf. N:o 141 af den 15 juni. — ²⁾ Stfs prot. den 17 jan. § 15. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 9. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 41 af den 9 febr. — ⁵⁾ Stfs prot. den 24 febr. § 19.

Jemte skrifvelse till Drätselkammaren för den 27 April, hade sedermera direktionen för Spårvägs- och Omnibus-aktiebolaget härstädes för godkännande inlemnadt särskilda uti en bilagd förteckning uppräknade ritningar; och utsåg med föranledande häraf Drätselkammaren vid nämnda dag hållet sammanträde för granskning af dessa ritningar och lemnande af yttrande beträffande några af bolaget i dess skrifvelse uttalade önskningsmål ett af Kammarens ledamot Herr Th. Frosterus samt ingenjörerne, Godtfrid Strömberg, C. Hausen och G. Idström tillsatt utskott; samt föreslog¹⁾ på detta utskotts framställning: att Stadsfullmäktige ville under vissa närmare angifna vilkor och förbehåll godkänna icke allenast de af Spårvägs- och Omnibus aktiebolaget nu företedda ritningar utan ock bolagets anhållan såväl om spårens förläggande på sidan af en del gator som rörande bärstolpar; samt tillika berättiga bolaget att nu påbörja arbetet med införande af elektrisk drifkraft vid bolagets spårvägar. Och blef äfven detta förslag af Stadsfullmäktige godkänt²⁾. På grund häraf skulle spåret förläggas vid sidan af gatan på följande gator: Vestra Henriksgatan, Badhusgatan, Elisabetsgatan invid klinikum och Norra Esplanadgatan.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld skrift af den 20 December 1898 bilagd med särskilda ritningar, hade Herrar Mauritz Hallberg, Julius Tallberg och August Ramsay på uti skriften närmare framhållna skäl anhållit, att frågan rörande den af dem under nämnda år hos Stadsfullmäktige ansökta³⁾ koncessionen å tvenne spårvägsringlinier i denna stad snarast möjligt måtte till definitivt afgörande företagas. Och beslöto Stadsfullmäktige vid den 22 i änsagda månad hållet sammanträde remittera ärendet till Drätselkammaren, som egde med utlåtande deri till Fullmäktige inkomma och eventuelt uppgöra förslag till koncessionskontrakt. Förslag till dylikt kontrakt insändes⁴⁾ äfven till Stadsfullmäktige och blef af Fullmäktige godkänt⁵⁾, hvarvid Fullmäktige dock afböjde sökandenes anbud derom, att staden skulle ingå såsom intressent i företaget, hvilket Drätselkammaren äfven hade afstyrkt. Nämnda koncessionskontraktet var uppställt i fullkomlig konformité med kontraktet mellan staden och Helsingfors Spårvägs- och Omnibus Aktiebolag; och torde det här med undantag af bestämmelsen angående tiden för anläggningens fullbordande, eller

Förening af de tvenne koncessionerade spårvägsbolagen.

¹⁾ Drks skrf. N:o 122 af den 12 maj. (Stfs tryckta handl. N:o 24). — ²⁾ Stfs prot. den 6 juni § 10. — ³⁾ Se 1898 års berättelse pag. 48. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 42 af den 9 febr. (Stfs tryckta handl. N:o 10). — ⁵⁾ Stfs prot. den 11 april § 6.

2 $\frac{1}{2}$ år för den ena och 5 år för den andra ringlinien, äfvensom rörande koncessionstidens längd af 35 år, allt räknadt från dagen för kontraktets afslutande, så mycket mindre behöfva införas, som detsamma endast förblef ett förslag, enär det s. k. Ringbanebolaget försålde sina erhållna rättigheter åt nyssnämnda äldre bolag.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld, till Drätselkammaren inlemnad skrifvelse för den 24 Maj hade nämligen direktionen för Spårvägs- och Omnibus Aktiebolaget härstädes, med förmälan att sådan öfverenskommelse träffats emellan bolaget och koncessionärerne för ringbanelinierna, som framgick af afskriften af en skrifvelsen åtföljande, af herrar M. Hallberg, A. Ramsay och J. Tallberg, undertecknad förbindelse, om rätt att på de vilkor, beträffande anläggnings- och koncessionstid, hvilka beviljats ringbanekoncessionärerna, få utföra följande spårvägslinier, nämligen:

Linien N:o 1, utgående från Sörnäs och följande Ö. Chausséen, Broholmsgatan, Unions-, Elisabets-, Nikolai- och Katrinegatorna till N. Esplanadgatan vid Salutorget samt sedan längs Unions-, N. Magasins-, Fabians-, S. Magasins-, Kasern-, Lilla och Stora Robertsgatorna, Fredriks-, Båtsmans-, Styrmans- och Sjömansgatorna, Dockstorget, Sandvikskajen, torget och gatan, Eriks- Anne-, Wladimirs-, Alexanders- och Hagasundsgatorna till Järnvägstorget, tvärs öfver detta till Wilhelmsgatan och vidare längs Fabians-, Trädgårds- och Unionsgatorna till Elisabetsgatans hörn vid nästsagda gata;

Linien N:o 2, från Rosavilla i Tölö längs W. Chausséen, W. Henriksgatan, Alexandersgatan mellan Henriksesplanaderna, Ö. Henriksgatan, N. Esplanad-, Unions- och S. Esplanadgatorna, W. Kajen och Badhusvägen till närheten af Katolska kyrkan;

Linien N:o 3, begynnande på Skatudden och fortsättande längs Marie-, Alexanders-, W. Heuriks- och Boulevardsgatorna till Sandvikshamnen, der den möter linien N:o 1;

Linien N:o 4, utgående från hörnet af Eriks- och Lappviksgatorna utmed hela sistnämnda gata.

Och skulle af dessa linier följande delar omedelbart komma till utförande nämligen: Linien från Sörnäs till Båtsmansgatans vestra ända; hela linien Tölö—Brunnsparken; linien från Skatudden till Sandvikskajen; förbindningslinien från Elisabetsgatans hörn vid Unionsgatan till Studenthuset; hvarjemte linien Alberts-Lappviksgatan finge qvarblifva på sin nuvarande plats, till dess nätet i dess helhet blifver fullbordadt. Öfriga till

ofvan beskrifna spårvägsnät hörande delar uppgaf bolaget sig hafva för afsigt att utföra senast inom en tid af fem år.

Medelst teckningar å tvenne bolagets skrifvelse närslutna stadsplaner i stor skala utvisades såväl vexlingarnas i det tilltänkta spårvägsnätet läge som ock läget och groflekten af kablarna för den elektriska energins till- och återledning m. m.

Uti sin framställning ¹⁾ till Stadsfullmäktige i anledning af denna ansökan påpekade Drätselkammaren, att för den händelse Stadsfullmäktige ville bifalla till bolagets ansökan beträffande det föreslagna spårvägsnätet och de vilkor bolaget å sin sida för dess utförande uppställt, skulle detta föranleda till vissa förändringar uti bolagets kontrakt med staden af den 10 Juni 1890 och tillägget dertill af den 4 April 1898. Uti ett ytterligare kontraktstillägg skulle mom. a—e i § 1 af det ursprungliga kontraktet, upptagande liniernas sträckning, böra utbytas mot 4 nya mom., i hvilka de nu ifrågavarande liniernas sträckning bestämdes. § 12 uti gällande tillägg ²⁾ till detta kontrakt skulle annulleras och i det nya kontraktstillägget i stället införas en bestämning, upptagande ej mindre de linier och delar deraf, hvilka af bolaget omedelbart borde utföras, än ock de, med hvilkas utförande finge anstå under en tid af högst fem år, räknadt ifrån den dag, Stadsfullmäktige godkänt bolagets föreliggande ansökan. Slutligen borde § 7 i kontraktstilläget af den 4 April 1898 utbytas mot § 2 i „förslaget till kontrakt om anläggning af spårvägar för elektriskt drifkraft i Helsingfors stad“, hvilket gälde ringliniekoncessionärerne och bestämmer tiden för koncessionens varaktighet samt sättet för liniernas eventuella inlösen af staden ³⁾. Och öfversändande samtliga till ärendet hörande handlingar och kartor, hemstälde Drätselkammaren för den skull, tillstyrkande bifall till Spårvägs- och Omnibus Aktiebolaget relaterade anhållan beträffande ett nytt spårvägsnätt för staden, hos Stadsfullmäktige om bemyndigande för Kammarerna: att med sagda bolag afsluta ett sådant tillägg till tidigare kontrakt med bolaget, som af ett dylikt bifall betingas och här ofvan angifvits. Derjemte anhöll Drätselkammaren, att Stadsfullmäktige ville godkänna Kammarernas i dess skrifvelse N:o 122 af den 12 Maj ingående kläm ⁴⁾, rörande godkännande af en del af bolaget inlemnade ritningar och andra detaljanordningar vid införande af elektrisk

¹⁾ Drks skrif. N:o 134 af den 1 juni (Stfs tryckta handl. N:o 57). — ²⁾ Se 1898 års berättelse pg. 45. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 10. — ⁴⁾ Se pg. 37.

drifkraft för bolagets spårvägar med de modifikationer i tekniskt hänseende, som af denna Drätselkammarens gjorda framställning föranledes. Och blef Drätselkammarens framställning till alla delar af Stadfullmäktige godkänd ¹⁾.

På ansökan af Spårvägs- och Omnibus Aktiebolaget samt Drätselkammarens förord ²⁾ biföllo ³⁾ Stadfullmäktige senare till sådan förändrad sträckning för *linien N:o 2*, att den i st. f. att från hörnet af Norra Esplanad- och Unionsgatan kringginge Salutorget längs Unions- och Södra Esplanadgatorna, finge dragas diagonalt öfver sagda torg till hörnet af sistsagda gata och Westra kajen. Härigenom skulle trängsel å Unionsgatan mellan Esplanadgatorna undvikas, men blef å andra sidan en förskjutning af torghandeln å Salutorget nödvändig.

Rörledning mellan Spårvägs- och Omnibus Aktiebolagets elektriska central och Tölövikén.

På Spårvägs- och Omnibus Aktiebolagets derom gjorda ansökan hade Drätselkammaren tillåtit bolaget att för till- och afledning af nödigt quantum kondensationsvatten till maskinerna i bolagets elektriska central draga derifrån tvenne rörledningar i samma graf till Tölövikén; och godkände ⁴⁾ Stadfullmäktige på anmälan ⁵⁾ denna Drätselkammarens åtgärd.

Bispår till Helsingfors Spinneri- Aktiebolags fabrik.

Hos Drätselkammaren hade Helsingfors Spinneri Aktiebolag anhållit om tillstånd att från den s. k. Johanssonska vexeln å Sörnäs bibana leda ett stickspår öfver stadens mark till bolagets fabrik inom kvarteret N:o 359 i enlighet med en ansökningskriften bifogad ritning; och förordade ⁶⁾ Drätselkammaren, som i ärendet inhemtat Byggnadskontorets yttrande, i enlighet med dess förslag hos Stadfullmäktige bifall till öfremälda anhållan, under vilkor likväl, att bolaget efter spårläggningen iståndsätter förefintliga vägar och enligt Byggnadskontorets anvisning anlägger och underhåller spåröfverfarter å nödiga ställen samt dessutom underkastar sig att enligt värdering deltaga i de konstarbeten, som vid framtida gatuplaneringar möjligen kunna föranledas af förenämnda spår-anläggning; och biföllo ⁷⁾ Stadfullmäktige på dessa vilkor ansökningen.

Jernvägsspår från tomten N:o 4 vid Hafsgatan till hamnbanan.

Handlanden Joh. Adolph, som genom köp blifvit egare till tomten N:o 4 vid Hafsgatan i kvarteret N:o 130 samt uppgaf sig sinnad att i närmaste framtid derå uppföra en större mejerianläggning, för hvilken han vore i behof af beqväm kommunikation med den utanför tomten lö-

¹⁾ Stfs prot. den 6 juni § 10. — ²⁾ Drks skrf. N:o 207 af den 12 okt. — ³⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 17. — ⁴⁾ D:o d:o den 5 sept. § 34. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 162 af den 6 juli. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 137 af den 8 juni. — ⁷⁾ Stfs prot. den 13 juni § 16.

pande hamnbanan, hade hos Drätselkammaren anhållit att honom måtte tillåtas i gatan nedlägga en jernväg af smalt spår från hans tomt till närmast belägna stickspar, allt i enlighet med en ansökningen bifogad ritning; och förordade ¹⁾ hos Stadsfullmäktige Drätselkammaren, efter att hafva inhemtat Byggnadskontorets yttrande i ärendet, i öfverensstämmelse med dess förslag bifall till berörda anhållan, under vilkor likväl att sökanden på sin bekostnad anlägger och underhåller öfverfartsbroar öfver spåret, på sätt Byggnadskontoret närmare anvisar, samt helt och hållet borttager detsamma, när sådant af stadsmyndigheterna kan pröfvas vara af behovet påkalladt, och blef detta bifall af Stadsfullmäktige meddeladt ²⁾.

Hos Drätselkammaren hade herr C. H. Norrman, närslutande en kar- Brygga till yttre sidan af Lilla Nätholmen. taritning, i egenskap af arrendator af Lilla Nätholmen och en del af Sörnäs fasta land skriftligen anhållit att i öfverensstämmelse med det breda i rödt uppdragna sträcket å nämnda karta få anbringa en för lastning af trävaror afsedd brygga; och förordade ³⁾ Drätselkammaren, då Hamn- och Byggnadskontoren icke haft något att anmärka mot anläggningen, bifall till ansökan hos Stadsfullmäktige, hvilka äfven beviljade ⁴⁾ det.

Uti en till Drätselkammaren ingifven skrift hade Helsingfors Ylle- Landningsbrygga vid Sörnäs Strandväg. fabriks Aktiebolag och Finska Elektriska Aktiebolaget, med framhållande af behovet, anhållit att en lättare brygga blefve på stadens bekostnad anlagd i omedelbar närhet till det ställe, der Wilhelmsgatan utmynnar i Sörnäs Strandväg; och föreslog ⁵⁾ hos Stadsfullmäktige, hvilka äfven godkände ⁶⁾ förslaget, Drätselkammaren, som inhemtat Hamn- och Byggnadskontorens yttrande i ärendet, att Stadsfullmäktige ville tillåta att det för utförande af ifrågavarande broanläggning erforderliga anslaget af 3,000 mark finge upptagas i förslaget till utgiftsstat för staden för nästkommande år 1900.

På Jernvägsstyrelsens derom gjorda anhållan förordade ⁷⁾ Drätsel- Skjul vid hamnbanan. kammaren och biföllo ⁸⁾ Stadsfullmäktige till anläggande på statsjernvägarnes bekostnad af ett mindre skjul vid hamnbanan å platsen sydvest om täckta varuskjulet och emellan två mindre jernvägen tillhöriga vaktkurar.

På grund af en närsluten kalkyl hade Direktionen för Helsingfors Anslag för underhåll af Hög- holmen och Förlisön. Utskänknings Aktiebolag hos Stadsfullmäktige hemställt ⁹⁾: att från Bola-

¹⁾ Drks skrf. N:o 86 af den 23 mars. — ²⁾ Stfs prot. den 11 april § 8. — ³⁾ Drks skrf. N:o 84 af den 23 mars. — ⁴⁾ Stfs prot. den 11 april § 9. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 170 af den 20 juli. — ⁶⁾ Stfs prot. den 5 sept. § 37. — ⁷⁾ Drks skrf. N:o 218 af den 26 okt. — ⁸⁾ Stfs prot. den 7 nov. § 16. — ⁹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 55.

gets vinstmedel för år 1900 ett anslag blefve för underhåll af Högholmen och Filisön reserveradt till samma belopp af 30,000 mark som under föregående år, och hoppades Direktionen att det för Stadsfullmäktige blefve så mycket lättare att bifalla denna framställning, som Bolagets nettovinst för år 1899 enligt all sannolikhet komme att öfverstiga det föregående årets med omkring 35,000 mark. Och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige på budgetsutskottets förslag: af Helsingfors Utskänknings Aktiebolags disponibla vinstmedel för år 1899 anslå åt bolaget 31,000 mark att under år 1900 användas till underhåll af bolagets planteringar och öfriga inrättningar å Högholmen och Fölisön.

Anslag för folkskolehuset vid Nikolaigatan.

Sedan Direktionen för Helsingfors folkskolor hos Drätselkammaren anmält att gårdsplanen i skolgården N:o 18 vid Nikolaigatan, för att kunna begagnas till lekplan af eleverna, nödvändigt borde fyllas och planeras, till hvilket arbete enligt stadsingenjörens beräkning skulle erfordras minst 3,000 mark, samt att i sjelfva skolhuset borde införas elektriskt ljus, hvartill behöfdes ett anslag af omkring 2,500 mark, anhöll ²⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige för nämnda ändamål om ett belopp af 5,500 mark att utgå ur Fullmäktiges uti årets budget upptagna dispositionsmedel; samt blef anslaget beviljad ³⁾.

Trädgårdsnämndens expenser.

Med anmälan att Trädgårdsnämnden till sin sekreterare antagit vicehäradshöfdingen John Ugglä, föreslog Nämnden och biföllo ⁴⁾ Stadsfullmäktige till sådan fördelning af Nämndens i årets budget till 800 marks belopp upptagna expensmedel, att 600 mark deraf bestämdes till arvode åt sekreteraren.

Expropriations-skillingen för Nybondas hemman.

Då enligt Guvernörens i länet derom meddelade resolution expropriations-skillingen för den mark, som från Nybondas hemman i Åggelby exproprierats för den militära skjutbanan vid Fredriksberg, ej finge lyftas, förrän öfverenskommelse beträffande den ersättning åboerna å sagda hemman, bönderna M. W. Nyström och O. Nyström, tillkomma för dem genom expropriationen frångångna förmåner, blifvit med åboerna träffad, förordnade Drätselkammaren att ersättningens belopp borde utredas genom syn å platsen, för rättad af tvenne sakkunnige, ojäfvige män; och sedan den sålunda anordnade värderingen försiggått och af dervid tillkommet protokoll framgick, att synmännen tillerkänt åboerna å Nybondas hemman $\frac{7}{10}$ af den till inalles 24,360 mark 60 penni belöpande ex-

¹⁾ Stfs prot. den 29 dec. § 3. — ²⁾ Drks skrf. N:o 251 af den 23 nov. — ³⁾ Stfs prot. den 28 nov. § 7. — ⁴⁾ D:o d:o den 17 jan. § 11.

propriationsskillingen eller således 17,052 mark 42 penni samt staden $\frac{3}{10}$ af nämnda summa eller 7,308 mark 18 penni, med hvilken fördelning bemälde åboer ock förklarar sig åtnöjas, hemstälde ¹⁾ Drättselkammaren, som för sin del ansåg fördelningen skälig, hos Stadsfullmäktige om godkännande af densamma, hvilket äfven meddelades ²⁾.

I sammanhang med fastställelse af utgiftsstaten för nästkommande år 1900 beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige till vissa ökade utgifter och utförande äfven af några andra allmänna arbeten, än hvarom här tidigare anförts och af hvilka må framhållas följande:

Budgeten för
år 1900.

Att å Vattenledningskontorets under rubriken *Förvaltning och drift* upptagna stat för personalen vid vattenverket i Gammelstaden observerades de af Fullmäktige nyligen beslutna lönebeloppen var sjelffallet; och är under sådant förhållande endast att bemärka, att under samma rubrik upptogs ett anslag af 1,800 mark till hyra för Vattenledningskontoret äfvensom att anslaget för kontorets expenser, hvilket under senare år visat sig otillräckligt, höjdes från 2,000 till 2,500 mark.

Förvaltning och
drift af vatten-
ledningen.

För *Utsträckning af rörnätet samt inköp af vattenmätare* upptogs ett sammanlagdt belopp af 115,878 mark mot 183,600 mark i årets budget och var af den förra summan tidigare anvisadt ⁴⁾; för vattenledning under Ängsgatan 4,500 mark samt för sådana vattenledningar i de föreslagna 11:te och 12:te stadsdelarne, hvilka måste komma till utförande i sammanhang med rörsträngs omläggningarna å det af statsjernvägarne expropriade området ⁵⁾ och ej bekostades af Jernvägsstyrelsen, 22,978 mark. För vattenledningar i samma nyssnämnda stadsdelar upptogs dessutom en förslagspost å 25,000 mark. För att kunna inrymma det under året för uppköp af vattenmätare beviljade extra anslaget ⁶⁾ å 3,000 mark, upptogs i budgeten för år 1900 för dylikt uppköp ett belopp af 8,000 mark mot 5,000 mark för år 1899.

Utsträckning af
rörnätet samt
inköp af vatten-
mätare.

Jemte det Drättselkammaren till Stadsfullmäktige insände Vattenledningskontorets tryckta „*Förslag till anläggning af en aflagringsbassin i Gammelstaden*“, afsedd att i fysiskt hänseende förbättra vattenledningsvattnet genom att göra det klarare, och för hvilken bassins utförande uti kontorets specialförslag till nästkommande års nybyggnader upptagits

Förslag till en
aflagrings-
bassin i Gam-
melstaden.

¹⁾ Drks skrf. N:o 120 af den 12 maj. — ²⁾ Stfs prot. den 13 juni § 11. — ³⁾ Drks skrf. N:o 230 af den 30 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 37), Stfs tryckta handl. N:ris 49, 51, 54 och 58, Stfs prot. den 29 dec. § 1. — ⁴⁾ Se pg. 32. — ⁵⁾ Se pg. 17. — ⁶⁾ Se pg. 33.

halfva kostnaden med 150,000 mark, meddelade Kammaren, att Vattenledningsingeniören efter en konferens i Kammaren, vid hvilken äfven föreståndaren för undersökningsstationen för lifsmedel, Magistern Allan Zilliacus, var närvarande, återtagit förslaget i och för anställande af vidare reningsförsök med vattenledningsvattnet med användande härvid af kemikalier. Ehuru Vanda åvatten visserligen genom en aflagringsbassin af tillräckliga dimensioner kunde fås klart, skulle dess i gult stötande färg derigenom dock icke kunna aflägsnas, och vore således endast halfva åsyftade ändamålet med en aflagringsbassin vunnet. Och då det emellertid visat sig, att till och med Forssa ås ganska grumliga vatten kunnat för ett pris af omkring 1,5 penni per m³ med tillämpning af en af Magister Zilliacus uppfunnen metod i den stora skala, som för driften af ett å egendomen befintligt sirapsfabrik erfordras, medels jernklorid fås icke allenast kristallklart och hvitt, utan ock fullkomligt lukt- och smakfritt, var det enligt Drättselkammarens förmenande förhastadt att nu i Gammelstaden skrida till utförande af en aflagringsbassin, hvilken blefve temmeligen onödig, ifall kemisk reningsmetod af vattnet äfven här kunde införas. Det var väl sant att äfven i detta fall skulle erfordras vattenbassin för blandningen — och icke en utan tvänne — men båda tillsammans mantagna mångfalt mindre och billigare än den ifrågasatta. Enär dock blott laboratorieförsök med Vanda åvatten, hvilka utfallit synnerligen gynnsamma, icke kunde anses fullt tillförlitliga, utan försök i stor skala borde anställas, beräknades kostnaden för sådana försök af Ingeniör Hausen och Magister Zilliacus till 4,000 mark, och blef denna jemförelsevis obetydliga summa på Drättselkammarens förslag i budgeten upptagen under rubriken *diverse mindre arbeten*.

Diverse mindre arbeten för vattenledningen.

Under nyssnämnda under rubrik upptogs dessutom en betydligare post å 8,500 mark för att möjliggöra placering af 6 st. vattenposter vid Skatudds- och Sandvikskajerna, hvilka i och för eldsläckning med afseende å vid dessa kajer tillkomna stora byggnader och hopade varulager blefvo påkallade.

Remont och underhåll af stadens byggnader och lägenheter samt nybyggnad.

Under rubriken *byggnader och lägenheter* upptogs en utgiftspost å 4,800 mark för ny ångpanna till Badhuset i Brunnsparken jemte remont i samma hus och ansågs härmed ett redan i hufvudsak utfördt arbete, som hade betingats af nytt aftal angående Badhusets utarrendering ¹⁾ åt D:r Juslin. En post å 8,500 mark var föranledd af de förändringar och

¹⁾ Se pg. 13.

remonter i stadens sammanbyggda gårdar vid Senatstorget, hvilka blefvo oundgängliga, för att polisinsättningen till förökad numerär jemte Helsevårds- och Inqvarteringsnämnderna skulle kunna i stadens gårdar inlogeras, hvarförutom Drätselkontorets lokal måste med 2:ne rum utvidgas. Beträffande den under året inköpta gården N:o 6 vid Bergmansgatan, hade ¹⁾ Drätselkammaren visserligen hos Stadsfullmäktige gjort framställning att under vissa inskränkningar i byggnadsrätt få för ett minimipris, af 80,000 mark försälja gården, men som dock osäkert var huruvida försäljning kunde komma till stånd, och då byggnaderna å gården voro så förfallna, att de icke utan försiggången reparation kunde vidare uthyras, hade Kammarkaren varit tvungen att för dessa eventuella husremonter uti sitt budgetsförslag observera en utgiftspost af 2,700 mark, som ock af Stadsfullmäktige godkändes. I enlighet med en af Byggnadskontoret upprättad specifik kostnadsberäkning upptogs anslaget för diverse husreparationer med 27,050 mark mot 18,000 mark uti 1899 års utgiftsstat. Under ifrågavarande rubrik och dess underafdelning *nybyggnader* upptogs också köpeskillingen ²⁾ såväl för Gasverket, 1,400,000 mark, som ock för gården N:o 6 vid Bergmansgatan, 207,000 mark ³⁾, äfvensom kostnader 28,000 mark för nya simhus ⁴⁾ i 7:de stadsdelen samt utgiften 1,200 mark för 6 nya salutånd ⁵⁾ å den s. k. Narinken.

För „remont och underhåll“ af *Gator och allmänna platser* godkändes alla af Drätselkammaren i sådant syfte föreslagna anslag förutom posten å 6,450 mark för stensättning med I:a nubbsten af Vestra Kanalkajen mellan Skatuddsbron och Alexandersgatan, hvilken post på budgetsutskottets förslag uteslöts. Totala anslaget kom derigenom att uppgå till 150,700 mark, fördeladt på följande poster: 32,800 mark för stensättningar med I:a nubbsten i asfalt af stadens andel af Alexandersgatan, 5,200 mark för omläggning af planklocket å Långa bron, 100,000 mark för arbeten i och för samma bros ombyggnad, 700 mark för nytt plank mot tomten N:o 2 vid Nikolaigatan och 12,000 mark för diverse reparationer.

I och för „nyanläggning“ af gator d. v. s. för den första stensättningen med fältsten af desamma anslogs inalles 16,100 mark, fördeladt på följande sätt: 10,700 mark för Myntkajen från Kanalkajen till Ankar-gatan, 1,900 mark för Kanalkajen utanför tomt N:o 1 och 3,500 mark för stadens andel af Myntkajen.

Gators och allmänna platser
remont, underhåll och nyanläggning.

¹⁾ Drks skrf. N:o 223 af den 26 okt. — ²⁾ Se 1898 års berättelse pg. 32—35. — ³⁾ Se pg. 6. — ⁴⁾ Se pg. 23. — ⁵⁾ Se pg. 25.

Pristäflan för
projekt till
Långa bron.

Beträffande ombyggnaden af Långa bron i hållbarare material, sten eller jern, än trä, hvaraf bron nu är uppförd, beslöto Stadsfullmäktige tillika anmoda Drätselkammaren att utlysa en allmän pristäflan för åstadkommande af härför erforderligt projekt.

Regleringsarbeten för gator och allmänna platser.

Under afdelningen „regleringsarbeten“ för gator och allmänna platser anslogo Stadsfullmäktige för stensättning af och spår å platsen för de gamla magasinerna vid Badhusgatan 23,000 mark; för omfartsspår å Myntkajen 4,700 mark; för planering af Ärtholmsgatans venstra del 11,400 mark; för planering af statsverkets tomt vid Fredriksgatan ¹⁾ 7,500 mark; för planering af körbana längs Fiskartorget östra gränslinie 5,800 mark; för stödjemur mot Docksgatans östra del mellan Fabriks- och Ärtholmsgatorna 4,600 mark; för planering af Gengatan mellan Kristians- och Brobergsgatorna 8,500 mark ²⁾; och för jernvägsspår å Sörnäs Strandväg 36,800 mark ³⁾ eller in summa 102,300 mark.

Remont, underhåll och nyanläggning af kanaler och afloppsdi-
ken.

Förutom att anslaget för diverse underhåll af *kanaler och afloppsdi-ken* ökades från 10,000 mark i 1899 års budget till 12,000 mark, upptogs såsom speciella poster i och för „remont och underhåll“ af dessa anläggningar: 3,000 mark för kompletteringsarbeten, 1,400 mark för omläggning af kanalen under Fabiansgatan mellan Esplanad- och Alexandersgatorna och 2,250 mark för förlängning af kanalen under Eriksgatan. Emedan kanalröret under Fabiansgatan på härnämnda sträcka var af för ringa genomskärning för att vid något starkare nederbörd kunna afbörda dagvattnet utan gaf anledning till öfversvämning på gårdar och i källare, hade Drätselkammaren tillåtit Byggnadskontoret på derom gjord framställning under redogörelseåret verkställa ett utbyte af de alltför klena rören mot gröfre, och var det kostnaden för detta rörombyte, som här nu upptogs. Förlängningen af Eriksgatans kanal betingades af i Gräsviken försiggående utfyllningar. Anslagen för „nyanläggningar“, betingade af gatu- och vägplaneringar, uppgingo till sammanlagdt 36,250 mark, hvaraf 20,000 mark för kanalarbeten i 11:te och 12:te stadsdelarna.

Remont, underhåll och nyanläggning af vägar.

Anslaget för diverse reparationer af *vägar* upptogs till samma belopp som uti det löpande årets utgiftsstat eller med 10,000 mark; samt beviljades dessutom för makadamisering af vägen från Alphyddan till Fredriksberg i Djurgården 5,600 mark, hvilken väg, såsom varande en bland de få vägar i stadens omgifningar, som kunna bjuda på angenämare promenader i åkdon, ovilkorligen måste sättas och hållas i godt stånd; för

¹⁾ Se pg. 10. — ²⁾ Se pg. 21. — ³⁾ Se pg. 22.

omläggning af brolocket å bron öfver Djurgårdsskärningen 1,100 mark; och för ombyggnad af bron till Byholmen 2,800 mark. Under underafdelningen „nyanläggningar“ af vägar upptogs för planering af delar af Flemmings-, Tavast- och Alpgatan in summa 71,700 mark samt dessutom i 11:te och 12:te stadsdelarna för planeringsarbeten en post å 120,000 mark, hvars användning, såvidt det rörde val af gator, hvilka under år 1900 borde planeras, tillsvidare lemnades öppen för framtida afgörande af Stadsfullmäktige. Byggnadskontoret hade för sistnämnda planeringar åstundat ett anslag af ända till 221,000 mark, men hade det uti Drätselkammarens utgiftsförslag blifvit nedsatt till nämnda 120,000 mark; och anförde budgetsutskottet, att det gerna ytterligare hade velat nedsätta detta belopp, men funnit sådant ogörligt, emedan bristen på disponibla bostadstomter måste i någon mån afhjelpas.

Förutom samma anslag som under det löpande året eller 15,000 till diverse underhåll af *Chausséer*, upptogs för remont af gångbanorna längs desamma en specialpost af 5,000 mark.

Remont och underhåll af chausséer.

Äfven anslagsposten för diverse reparationer af stadens hamnanläggningar kunde hållas vid sitt förra belopp eller 9,000 mark, likaså posten å 2,000 mark för nedfartsbroar till isarna, men upptogs för „remont och underhåll“ i öfrigt af *Hamnar*: 20,000 mark för muddring i desamma, 1,000 mark för remont af ångslupsbron vid Östra Brunnsparken, 6,000 mark för ombyggnad af 2:ne mudderpråmar, 2,200 mark för ombyggnad af 2:ne duc d'alber i Sörnäs hamn och 900 mark för ombyggnad af kompassjusterings duc d'alben i Södra hamnen; samt såsom „nyanläggningar“ 3,000 mark för provisorisk lossningsbrygga i Hörneberg, 600 mark för klappbrygga vid Humleviken, 5,000 mark för undersökning af vattendjupet i Södra och Norra hamnarne, samt 9,300 mark för en afstjelningsbrygga å Sandudd.

Remont, underhåll och nyanläggning af hamnar.

För *planteringarnas* remont och underhåll samt underhållet af hägnaderna höjdes årsanslagen med resp. 2,000 och 700 mark till att alltså utgå med 47,000 och 1,700 mark. För „nyanläggningar“ upptogs ungefär samma totalbelopp som för redogörelseåret eller 34,705 mot 34,500 mark, hvaraf anslagen för fortsatta planeringsarbeten i Brunnsparken, Kaisaniemi och å Skatuddssqvären förblefvo oförändrade eller resp. 5,000, 5,000 och 3,500 mark, men beträffande Observatoriibergens förskönande måste nedsättas från 20,000 till 15,279, häri inbegripet planeringskostnaden för nedgången från dessa berg till Bergmansgatan. För anordnade af lekplatser vid Fabriksparken och Lappviksgatan anslogs 1,700 och

Planteringar.

500 mark; för trädplanteringarna å Simonsgatan ¹⁾ 1,626 mark; för anordnande af källbanor 1,000 mark och för inköp af soffor 1,100 mark.

Renhållnings-
väsendet.

I och för *renhållningsväsendet* måste detaljposterna för renhållning af latriner och pissoirer höjas med 2,000 mark, för renhållningen af vägar i Brunnsparken med 500 mark, för renhållning af chausséer och vägar med resp. 3,000 och 1,500 mark, så att hela denna utgiftspost steg från 78,300 mark under år 1899 till 85,300 mark för år 1900.

b) Arenden beträffande stadens lösa egendom och penningväsen.

Stadskassans
bokslut för år
1898.

Till Stadsfullmäktige hade genom Drätselkammaren insändts ²⁾ af Drätselkontoret upprättade och genom dess försorg till tryck befordrade handlingar ³⁾ rörande Helsingfors stads räkenskaper och bokslut för år 1898; och hade detta bokslut i sammandrag följande lydelse:

Inkomster.

Enligt stat	<i>Smk</i> 4,734,240: 47
Utöfver d:o	„ 525,882: 40
Besparing å anslag	„ 257,642: 67
	<hr/>
Summa <i>Smk</i>	5,517,765: 54

Utgifter.

Anslag enligt stat	<i>Smk</i> 4,734,240: 47
Anslagen öfverskridna med	„ 326,196: 62
Brist i beräknade inkomster	„ 68,850: 91
	<hr/>
Summa <i>Smk</i>	5,129,288: —
Årets resultat: öfverskott „	388,477: 54

¹⁾ Se pg. 30. — ²⁾ Drks skrf. N:o 69 af den 9 mars. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 12.

Då till förestående öfverskott	<i>Små:</i>	388,477: 54
lägges skilnaden mellan den verkliga behållningen från		
år 1897 <i>Små:</i> 717,765: 10 och den i staten för 1898		
disponerade delen af densamma <i>Små:</i> 300,000: —,		
eller	„	417,765: 10
blir saldot till året 1899 en behållning å	<i>Små:</i>	809,242: 64

Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ att ärendet skulle i sinom tid föredragas i sammanhang med vederbörande revisorers redogörelse för granskningen af stadens räkenskaper.

Ur den till Stadsfullmäktige genom Magistraten insända revisionsberättelsen ²⁾ för år 1898 framgår bland annat:

Att på grund af Stadsfullmäktiges beslut inventeringen af stadens löseegendom i likhet med föregående år blifvit öfverlämnad åt revisorerne och att de under fullgörandet af detta uppdrag, hvarvid arbetet varit fördeladt mellan fem grupper, icke funnit skäl till några anmärkningar, utan var det revisorerne ett nöje att framhålla den utmärkta omvårdnad, som egnats sagda egendom.

Emedan det flere år inträffat, att en del inventarieförteckningar blifvit revisorerne tillställda först i slutet af Februari månad, någon gång till och med senare, ville revisorerne fästa vederbörande förvaltande myndigheters uppmärksamhet på nödvändigheten af att utan tidsutdrägt, omedelbart efter årsskiftet afgifva alla för inventarieförteckningarnas avslutande erforderliga uppgifter och sålunda möjliggöra inventeringarnas verkställande inom stadgad tid, hvarigenom desamma äfven skulle i betydlig grad underlättas.

Utom vid de inventeringar, som af de skilda grupperna blifvit utförda, hade samtliga revisorer genom besök uti en del af kommunens inrättningar, bland andra Brandtornet samt Fattiggården och Arbetsinrättningen, varit i tillfälle att konstatera den mönstergilla ordning, som der är rådande.

Såsom resultat af den allmänna granskning af förvaltningen i dess helhet, revisorerne utfört, framhålla de, att stadens drätsel under året icke gifvit dem anledning till någon anmärkning, utan att densamma enligt deras bedömande blifvit med sakkännedom handhafd och att inom de skilda förvaltningsgrenarne derät egnats synnerlig omtanke.

¹⁾ Stfs prot. den 14 mars § 17. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 26.

Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ därför ock meddela samtliga stadens nämnder ansvarsfrihet för år 1898.

Revision af
Hamnbanebygg-
nads delegatio-
nens räk-
skaper.

Då stadens revisorer för 1898 års räkenskaper i skrifvelse till Drättselkammaren anmält, att dem, förutom det dem enligt kommunalförfattningen och gällande instruktion förelagda revisionsarbetet, till granskning förelagts äfven Hamnbyggnadsdelegationens protokoll och räkenskaper för åren 1890—1895, samt anhållit om Drättselkammarens åtgärd derhän att till ersättning för detta extra och betungande arbete, som för 8 revisorer tagit i anspråk en månads tid, måtte anslås ett belopp af 800 mark, gjorde ²⁾ Drättselkammaren härom framställning hos Stadsfullmäktige, hvilka å de till Fullmäktiges disposition ställda medel äfven anvisade ³⁾ den åstundade ersättningssumman.

Ifrån revisorerernas berättelse ⁴⁾ af ifrågakvarande räkenskaper må här anföras följande:

Enligt en af Drättselkontoret upprättad tablå har kostnaden för hamnbanan beräknats som följer:

Kostnad enligt Hamnbanedelegatio-		
nens böcker	<i>Fmy.</i> 2,026,831: 63	
D:o enligt stadens böcker 1894—1898 „	63,999: 66	<i>Fmy.</i> 2,090,831: 29
hvertill komma de år 1895 å kontot „Kajbyggnader i		
södra hamnen“ bokförda kostnader	„ 756,628: 63	
	<u>Summa</u>	<i>Fmy.</i> 2,847,459: 92

Dessa kostnader hafva bestridts genom:

Statsbidrag	<i>Fmy.</i> 1,800,000: —
Influtna räntor	„ 84: 20
Försålda inventarier, maskiner och verktyg	„ 51,986: 95
Helsingfors stads tillskott	„ 995,388: 77
	<u><i>Fmy.</i> 2,847,459: 92</u>

Hamnbanedelegationens räkenskaper, omfattande åren

1890—1895, utvisar för den genom delegationens försorg utförda bansträckan vid utgången af år

1893 en kostnad af *Fmy.* 2,006,233: 37

samt under åren 1894 och 1895 utgifter för „ 20,598: 26

eller sammanlagdt *Fmy.* 2,026,831: 63

¹⁾ Stfs prot. den 13 juni § 1. — ²⁾ Drks skrf. N:o 101 af den 20 april. — ³⁾ Stfs prot. den 25 april § 11. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 26.

Af detta belopp utgöra:

Löner, arvoden, hyror och diverse utgifter.	<i>Imf.</i>	116,494: 18
Inlösen af mark och byggnader samt ersättning åt jordegare	„	196,213: 19
Jordschaktning, omläggning af kloaker och vatten- ledningar	„	161,048: 18
Sprängningsarbeten	„	274,536: 78
Stödjemurar, revetering, dränering	„	327,689: 41
Vägöfverfart till Skeppsvarfvat samt vid Fredriks- och Lappviksgatorna	„	37,830: 62
Tunneln vid Brunnsparcken	„	39,001: 23
Svängbron i Sandviken	„	25,720: 08
Vägbrytaren i d:o	„	3,741: 32
Ballastering	„	50,464: 23
Railer, sleepers m. m.	„	118,114: 63
Barrierer	„	8,158: 86
Vägöfvergångar vid Alkärr, Fabriks-, Skepparegatorna m. m.	„	4,371: 87
Vestra chausséns ombyggnad	„	228,259: 95
Kajbyggnad i Sandviken	„	305,713: 79
Sjukvård och läkare	„	7,237: 42
Mätningssinstrument, kontorsinventarier	„	2,522: 56
Byggnadsmaterialier	„	307: 81
Maskiner, instrumentalier och redskap	„	119,405: 62
	<i>Imf.</i>	2,026,831: 63

Vid granskningen af Hamnbandedelegationens räkenskaper jemte dit-
hörande verifikationer, hade revisorerne utom några fel, hvilka blifvit
rättade samt en af delegationen besluten afskrifning af en misräkning å
109 mark 38 penni, funnit sig föranlättna att påpeka följande:

enl. verifikat N:o 156 har debiterats	<i>Imf.</i>	242: 45	i stället för	<i>Imf.</i>	241: 45
„ „ „ 203	„	213: —	„	„	152: 10
„ „ „ 2,147	„	1,717: 35	„	„	1,197: 74
„ „ „ 3,356	„	2,189: 67	„	„	1,887: 75
„ „ „ 3,356	„	303: 05	„	„	314: 05
„ „ „ 3,360	„	377: 20	„	„	277: 20
„ „ „ 3,361	„	850: —	„	„	830: 50
„ „ „ 3,372	„	214: 40	„	„	212: 40

enl. verifkat N:o 3,763	har debiterats	<i>Tmf</i>	647: 50	i stället för	<i>Tmf</i>	637: 50
" "	" 3,953	" "	608: 75	" "	" "	547: 87
" "	" 3,953	" "	2,149: 54	" "	" "	2,164: 29
" "	" 4,401	" "	58: —	" "	" "	68: —

således debiteradt *Tmf* 9,570: 91 i stället för *Tmf* 8,530: 85
hvarför staden har att fordra ett saldo af *Tmf* 1,040: 06

För öfrigt hade revisorerne funnit hamnbanans räkenskaper förda med öfverskådlighet och omsorg samt att byggnadsstyrelsen med omtanke och skicklighet handhaft sitt värf.

Stadsfullmäktige beslöto ¹⁾ att dessa af revisorerne framställda erinringar beträffande Delegationens räkenskaper skulle blifva föremål för särskild pröfning, efter det förklaring af Delegationen afgifvits.

Donationsfondernas förvaltning.

Sedan donationsfondernas räkenskaper för sistlidet år 1898 afslutats, hade Drättselkontoret till Drättselkammaren inlemnat en tryckt berättelse öfver fondernas förvaltning, hvilken af Drättselkammaren öfversändes ²⁾ Stadsfullmäktige till kännedom ³⁾ och hvaraf här må anföras följande:

Sedan Fattigvårdsstyrelsen i Januari månad 1898 öfverlemnade de tvenne af densamma omhänderhafda donationsfonderna, Maria Bergmans och Helena Kristina Åkermans fonder, till drättselverkets framtida förvaltning, är sålunda enhetlighet i förvaltningen af stadens donerade fonder genomförd.

Vid ingången af året 1898 uppgingo stadens donerade

fonder i kapital till *Tmf* 1,697,255: 44
under året hafva tillkommit:

Oscar Finnes fond för ett gubbehem	<i>Tmf</i>	10,000: —
Carl Lindhs m. fl. fond för ett gubbehem	"	1,586: 60
Karl Magnus Kullmans fond	"	5,000: —
Tölö sockerbruksbolags fond	"	5,000: —
Inbetalning af Hufvudstadsbladets redaktion till		
Tidningskolportörernas julklappsfond	"	233: 50
hvarjemte räntebesparingar å en del fonder ökat		
dessas kapital med	"	15,283: 47

Kapitalsaldo vid 1898 års slut *Tmf* 1,734,359: 01

Räntor " 57,237: 82

Tmf 1,791,596: 83

¹⁾ Stfs prot. den 13 juni § 1. — ²⁾ Drks skrf. N:o 45 af den 9 febr. — ³⁾ Stfs prot. den 24 febr. § 13.

Fondernas medel äro placerade på följande sätt:

Fastighets konto:

Gården och tomten N:o 5 vid Mariegatan i kvarteret Vildsvinet . . .	<i>Fmf.</i>	40,000: —	
Gården och tomten N:o 5 vid Andrégatan i kvarteret Paradisfågeln . . .	„	188,460: —	<i>Fmf.</i> 228,460: —

Skuldsedlars konto:

Reverser mot inteckning	<i>Fmf.</i>	1,205,500: —	
D:o mot inteckning	„	9,200: —	„ 1,214,700: —

Obligationers konto:

Rmk 2,300 Preuss. 4 % cons. obl. à 134; 30	<i>Fmf.</i>	3,088: 86	
Rbl 720: — rysk-holl. cons. 5 % obl. à 104 %	„	2,995: 20	
Rbl 13,125: — rysk-eng. cons. 4 % obl. à 94 %	„	49,350: —	
<i>Fmf.</i> 30,000: — Finlands Hypoteksförenings 4½ % oblig. à 100 %	„	30,000: —	
<i>Fmf.</i> 5,200: — Helsingfors stads 5 % obl. à 100 %	„	5,200: —	
<i>Fmf.</i> 11,000: — Helsingfors stads 4½ % obl. af 1882 à 100 %	„	11,000: —	„ 101,634: 06

Aktiers konto:

5 st. aktier i Föreningsbanken i Finland à <i>Fmf.</i> 175: —	<i>Fmf.</i>	850: —	
200 st. aktier i Societetshusaktiebolaget i Helsingfors à <i>Fmf.</i> 144: —	„	22,800: —	
80 st. d:o i d:o à <i>Fmf.</i> 115: —	„	9,200: —	
444 st. aktier i Nordiska aktiebanken för handel och industri à <i>Fmf.</i> 300: —	„	133: 200: —	„ 166,050: —

Privatbanken i Helsingfors aktiebolag:

innestående å depositionsräkning	<i>Fmf.</i>	10,000: —	
d:o i sparkasseräknig	„	38,030: 49	„ 48,030: 49
			Transport <i>Fmf.</i> 1,758,874: 55

Transport *Små* 1,758,874: 55*Helsingfors sparbank*

innestående „ 1,406: 87

Kassa konto:

kontant vid årsskiftet „ 1,633: 89

Räntors konto:

upplupna, oguldna räntor „ 29,681: 52

Små 1,791,596: 83

Fonderna tillhöriga fastigheter hafva under året afkastat: gården N:o 5 vid Andregatan 0,99 %/o, gården N:o 22 vid Mariegatan 3,66 %/o å deras bokförda värde, obligationerna hafva lemnat 4,62 och aktierna 7,94 %/o ränteafkastning samt ofriga placeringar 5,04 %/o. Medelräntan för året 4,83 %/o.

Af de under året disponibla räntemedlen har utbetalts:

till staden för fattigvårdens underhåll	<i>Små</i> 5,746: 25
„ „ „ kommunala sjukhusets underhåll	„ 617: 42
„ „ „ folkskolornas underhåll	„ 4,986: 44
„ understöd åt medellösa	„ 10,967: 11
„ underhåll af Fruntimmersföreningens barnhem	„ 617: 30
„ beklädnad åt fattiga folkskolelever	„ 1,946: 09
„ stipendier åt elever i skolorna	„ 4,665: 10
„ underhåll af asylen för vanartade barn i Lojo socken	„ 4,637: 98
„ belöningar åt dygdigt tjänstefolk	„ 500: —
„ underhåll af obemedlade barnaföderskor	„ 4,939: 30
„ pensioner åt afiidne poliskonstaplars enkor och barn .	„ 2,985: —
„ Föreningen för arbetshusen för desammas underhåll .	„ 11,469: 32
„ anskaffande af middagsmåltid åt medellösa folkskol- elever	„ 740: 88
„ underhåll af Föreningens för barnavården barnhärberge	„ 503: 81
„ Maria föreningen för underhåll af dess hem för ålder- stigna tjenarinnor	„ 1,978: 61
i hemgift samt ränta å utfästa hemgiftsbelopp åt flickor, utgångna från stadens folkskolor	„ 1,674: 31
i genom gåfvobrefven bestämda legater och pensioner .	„ 12,193: 93
i diverse omkostnader	„ 62: 40

Små 71,231: 25

På förslag af beredningsutskottet, och efter det Drätselkammaren ^{Anskaffande af medel för inköp af gasverket.} fullgjort ¹⁾ Kammaren lemnadt ²⁾ uppdrag att inkomma med förslag till anskaffande af medel för inköp af gasverket, beslöto ³⁾ förstärkte Stadsfullmäktige att de för inköp af gasverket erforderliga medlen skulle anskaffas genom lån på längre återbetalningstid än två år; att för ifrågavarande ändamål skulle emitteras obligationer till belopp af 1,400,000 mark af det lån å nominelt 7 miljoner mark, som Helsingfors stad genom Kejs. Senatens förordnande af den 4 Augusti 1897 bemyndigats upptaga; samt att åt ordinarie Stadsfullmäktige öfverlemna att utverka högvederbörlig stadfästelse å ofvannämnda beslut.

Och sedan Stadsfullmäktige medels remiss från Guvernören i länet meddelats ifrågavarande fastställelse, beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att inkomma med förslag angående sättet och tidpunkten för försäljningen af de för inköpet erforderliga låneobligationerna.

Då under Juni månad var att emotse från utlandet anbud å öfver- ^{Nytt obligationslån för staden.} tagande af någon del af det obligationslån å nominelt 7 miljoner mark, som Helsingfors stad medels Kejs. Senatens resolution af den 4 Augusti 1897 beviljats ⁵⁾ upptaga och hvaraf återstod att emittera 4 miljoner, hade Stadsfullmäktige till förstärkt antal blifvit sammankallade och beslöto ⁶⁾ de tillsätta en delegation, som egde å Stadsfullmäktiges vägnar pröfva och antaga inkommande låneanbud och bestämma det belopp, som borde emitteras, hvarvid delegationen skulle berättigas att eventuelt medgifva en höjning af räntefoten å länet till högst 4 procent, likväl med förbehåll om rådruum för staden att å vederbörlig ort utverka sig tillstånd till berörda ändring i villkoren för lånets upptagande; och tillsattes omedelbart ledamöterna i berörda delegation. Då något obligationslån till antagliga villkor likväl icke kunde af delegationen kontraheras, beslöto ⁷⁾ Stadsfullmäktige på låne delegationens derom gjorda förslag hos Magistraten anhålla om föranstaltande af val till förstärkande af Stadsfullmäktiges ordinarie antal för behandling af frågan om upptagande för stadens räkning af nytt lån medels räntebärande obligationer för bestridande af särskilda dels redan beslutna dels förestående utgifter för stadens räkning, bland andra för uppförande af ett folkskolehus å Wallgård, hvarom

¹⁾ Drks skrf. N:o 269 af den 1 dec. 1898. — ²⁾ Se 1898 års berättelse pg. 33. —

³⁾ Stfs prot. den 7 febr. § 1. — ⁴⁾ D:o d:o den 16 maj § 2. — ⁵⁾ Se 1897 års berättelse pg. 67 och 1898 års berättelse pg. 59 & 163. — ⁶⁾ Sstf prot. den 8 juni § 1. — ⁷⁾ D:o d:o den 19 dec. § 8.

allt delegationen skulle till förstärkte Stadsfullmäktige inkomma med närmare förslag.

Fördelning af
Utskänknings-
och Utminuterings-
aktiebola-
gens vinstmedel
för år 1898.

Såsom stadens andel uti Helsingfors Utskänknings- och Helsingfors Utminuterings-aktiebolags vinstmedel för år 1898 hade till stadskassan inlevererats: af det förra bolaget 81,905 mark 16 penni och af det senare 41,213 mark 14 penni eller således sammanlagdt 123,118 mark 30 penni, hvartill kom af föregående års vinstmedel odisponerade 7,000 mark, så att det slutliga beloppet utgjorde 130,118 mark 30 penni. Men enär Stadsfullmäktige emellertid af dessa medel tidigare anslagits 1,000 mark åt Lärareföreningen för hälsovård och nykterhet, 30,000 mark till underhåll af Utskänkningsbolagets planteringar och öfriga inrättningar å Hög- holmen och Fölisön, 20,000 mark å bestyrelsen för arbetshusen för fattiga barn för uppförande af en arbetsbyggnad å Berghäll¹⁾, samt 3,600 mark åt Föreningen för barnavårdens befrämjande²⁾ återstod till disposition för andra ändamål 75,518 mark 30 penni; och beslöto³⁾ Stadsfullmäktige i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett för uppgörande af förslag till dessa medels fördelning mellan särskilda sökande inkom tillsatt utskotts förord⁴⁾ anslå:

Bidrag till
svenska teatern.

till svenska teaterns garantiförening, för anordnande under instundande spelår af 5 folkrepresentationer, 5,000 mark att utgå med 1,000 mark för hvarje föreställning mot vilkor likväl att representationerna gifvas företrädesvis å sön- och helgdagar och under lämplig årtid samt att biljettprisen icke öfverstiga 75 penni för plats i andra radens fond och 50 penni i dess sidologer, 25 penni på tredje raden och 50 procent af de vanliga biljettprisen för öfriga platser i salongen;

Bidrag till
finska teatern.

åt direktionen för finska teatern för samma ändamål och sex representationer 5,000 mark, på enahanda vilkor beträffande representationernas anordning samt biljettprisen i öfrigt, utom att biljettpriset för plats å galleriet bestämmes till 25 penni;

Bidrag till Folk-
teatern.

åt Folkteatern 2,000 mark för 25 representationer;

Bidrag till Fil-
harmoniska säll-
skapet.

åt aktiebolaget Helsingfors Filharmoniska sällskap 6,500 mark, att under tiden från den 1 oktober 1899 till den 1 maj 1900 utbetalas i månatliga rater mot skyldighet för bolaget att under sagda tid underhålla en god orkester af minst 34 man samt åtminstone en gång i månaden

¹⁾ Se 1898 års berättelse pg. 89. — ²⁾ D:o d:o d:o pg. 89. — ³⁾ Stfs prot. den 13 juni § 2. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:ris 23 och 30.

uti en för ändamålet lämplig lokal anordna folkkonserter emot en inträdesafgift af högst 25 penni, till hvilka konserter biljetterna böra försäljas främst genom föreningen Arbetets Vänner och Helsingfors Arbetareförening samt de oförsälda vid ingången;

åt föreningen Arbetets Vänner jemte filialier härstädes 4,000 mark till bekostande af svenskspråkiga föredrag samt folkhögskole- och andra undervisningskurser för arbetare;

åt Helsingfors Folkhögskolesällskap 3,000 mark till föranstaltande af elementar- och folkhögskolekurser för arbetare samt lättfattliga föredrag på finska språket;

åt Sörnäs Arbetareförening 1,200 mark, hvaraf 1,000 mark till bekostande af elementarkurser och lättfattliga föredrag för arbetare i Sörnäs samt 200 mark för underhåll under instundande sommar af en läsestuga för hamnarbetare invid Sörnäs hamn;

åt Finsk kvinnoförenings bestyrelse för elementarkurser 600 mark till slika kurser på svenska och finska språken för arbeterskor;

åt Kvinnosaksförbundet Unionen 500 mark till bekostande af de utaf föreningen anordnade folkeliga föredrag;

åt gymnastikföreningen Ponnistus 400 mark till anordnande af kostnadsfria kroppsöfningar för unge arbetare;

åt bestyrelsen för sommarkolonier för arbetande kvinnor 2,000 mark;

åt Helsingfors folkskolors lärare- och lärarinneförening 4,500 mark till feriekolonier för folkskoleelever;

åt Föreningen för befrämjande af barnavård 2,500 mark;

åt Mariaföreningen 3,000 mark till föreningens härbärge för tjänst-sökande kvinnor och hem för ålderstigna tjenarinnor;

åt Fruntimmersföreningen 3,500 mark till föreningens arbetshem för ålderstigna kvinnor;

till arbetshuset för fattiga barn 7,000 mark;

åt Stadsmissionen i Helsingfors 2,000 mark till den första hjälpen vid sjukdomsfall samt för möjliggörande af sjukvård i de fattigaste hemmen, då den sjuke ej kan öfverföras till sjukhus;

åt nykterhetsföreningen „Balder“ 2,468 mark 30 penni;

åt nykterhetsföreningen „Kilpi“ 1,000 mark;

Bidrag åt nykterhetsföreningen „Wäinölä“.
 Bidrag till folkbarntädgårdar.

åt nykterhetsföreningen „Wäinölä“ 500 mark;

åt fröknarna Betty Alander och Hanna Rothman 7,550 mark till underhåll af deras folk-barnträdgård i Sörnäs under läseåret 1899—1900; åt fröken B. Hannén 7,000 mark till uppehållande af folkbarntädgården vid Smedsgatan under samma tid; och åt fröken Lydia Wendell 3,800 mark till hennes folk-barnträdgård i Tölö, jemväl för instundande verksamhetsår; samt

Bidrag åt Helsingfors döfstumsförening.

åt Helsingfors döfstumsförening 500 mark till bekostande af föreningens undervisningskurser för döfstumma.

Deremot beslöto Stadsfullmäktige afböja de ansökningar om anslag ur vinstmedlen, som inlemnats af Helsingfors Arbetareförening och Föreningen för lyttas bistånd.

Vidare beslöto Stadsfullmäktige att de föreningar, sällskap och enskilda personer, som tilldelas bidrag ur vinstmedlen, skulle anmodas att efter årets utgång afgifva kortfattade berättelser öfver sin verksamhet, särskildt med hänsyn till de beviljade anslagens användning, och af dem direktionerna för svenska och finska teatrarna samt Folkteatern äfvensom Helsingfors Filharmoniska sällskap till Drätselkammaren; Helsingfors folkbarntädgårdarna samt Helsingfors döfstumsförening till Folkskoledirektionen; Föreningen för barnavård, Mariaföreningen, Fruntimmersföreningen, Stadsmissionen och bestyrelsen för arbetshuset för fattiga barn till Fattigvårdsstyrelsen; samt Arbetets Vänner jemte filialer, Helsingfors Folkhögskolesällskap, Sörnäs Arbetareförening jemte dess läsestugukomité, Finsk Kvinnoförening, Kvinnosaksförbundet Unionen, Bestyrelsen för sommarkolonierna för arbetande kvinnor, gymnastikföreningen „Ponnistus“, nyktershetsföreningarna „Balder“, „Kilppi“ och „Wäinölä“ samt Lärareföreningen för Helsovård och Nykterhet till Arbetarenämnden; och egde dessa nämnder, hvilka det ålåg att följa med verksamheten i vederbörande föreningar och inrättningar, derpå jemte eget utlåtande till Fullmäktige insända förenämnda berättelser.

Ansvarsfrihet för Helsingfors Utskänknings- och Utminuterings- aktiebodelags direktioner.

Sedan direktionerne för Helsingfors Utskänknings- och Utminuterings Aktiebolag tillsändt Stadsfullmäktige sina berättelser öfver granskning af bolagens räkenskaper för år 1898, beviljades ¹⁾ dessa direktioner ansvarsfrihet för sagda redogörelseår.

Tillskottsanslag för Lojo asyl för vanvårdade gossar.

På Fattigvårdsstyrelsens derom gjorde framställning i bref af den 6 Mars beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige höja föreståndaren för Lojo asyl för

¹⁾ Stfs prot. den 25 april § 20 och den 11 april § 23. — ²⁾ Stfs prot. den 11 april § 16.

vanvårdade gossar, Lassenius' aflöning från 1,000 till 1,400 mark, räknadt från årets början, samt å sina dispositionsmedel för året anvisa ett belopp af 2,700, äfvensom anmoda Fattigvårdsstyrelsen att i förslaget till nästkommande års budget upptaga det tillskottsanslag, som för asylens uppehållande vore erforderligt, Med hänsigt till det ständigt växande antalet alumner i anstalten hade nämligen tidigare anslagsbelopp blifvit otillräckligt och var numera äfven föreståndarens aflöning för snäf i förhållande till hans förökade arbete.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld, på finska språket affattad, odate-rad skrift, åtföljd af särskilda handlingar, hade direktionen för „Suomen Liikemiesten Kauppaopiston osakeyhtiö“ på uti skriften närmare framhållna skäl anhållit, att Stadsfullmäktige från de till Fullmäktiges disposition ställda kommunala eller andra medel värdigades för upprätthållande af ett högre finskspråkigt handelsläroverk i denna Helsingfors stad bevilja följande anslag:

Anslag för ett
Finskt handels-
läroverk i Hel-
singfors.

för läseåret 1898—1899	Fmk	3,000
„ „ 1899—1900	„	5,000
„ „ 1900—1901	„	8,000.

Häröfver hade Stadsfullmäktige infordrat såväl Fullmäktiges för handelsföreningen ¹⁾ som Drätselkammarens ²⁾ yttrande, af hvilka de förre i betraktande af den obestriddiga nytta staden skulle draga af anstaltens placering härstädes och i öfverensstämmelse med den ståndpunkt kommunalförvaltningen tidigare i detta afseende intagit, ansågs ett bidrag från staden för läroverkets upprätthållande böra medgifvas, men lämpligast fixeras årligen i sammanhang med budgeten för följande kalenderår, samt för nästkommande år, då läroverket först under höstterminen blefve fullständigt, bestämmas till 4,000 mark; då deremot Drätselkammaren ansåg att ansökningen borde afböjas. Emellertid beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige tilldela ifrågavarande handelsläroverk en subvention af 4,000 mark, dock endast för nästkommande år, emedan läroverkets framtid kunde påverkas af det beslut, regeringen komme att fatta beträffande den slutliga organisationen af handelsskoleundervisningen i landet; och skulle på ny pröfning af Stadsfullmäktige bero, huruvida framdeles ytterligare understöd af staden kunde läroverket beviljas. Tillika borde Handelsföreningens

¹⁾ Stfs prot. den 16 maj § 26. — ²⁾ Drks skrf. N:o 229 af den 2 nov. (Stfs tryckta handl. N:o 42). — ³⁾ Stfs prot. den 28 nov. § 16.

fullmäktige uppmanas att göra sig förtrogna med sättet, hvarpå detta läroverk fungerade, för att i sinom tid kunna till Stadsfullmäktige afgifva utlåtande, derest nytt understöd för skolan komme att äskas.

Anslag för Uppfostringsnämnden.

Med anmälan att Uppfostringsnämnden ¹⁾, hvilken nyss vidtagit med sin verksamhet och icke egde någon erfarenhet beträffande omfånget af det arbete ett Nämnden enligt dess instruktion tillkommande aflönadt biträde komme att hafva, antagit sagda biträde blott till utgången af året mot ett arvode af 50 mark i månaden, räknadt från den 1 Maj, och med skyldighet att äfven föra protokoll vid Nämndens sammanträden, anhöll Nämnden hos Stadsfullmäktige om anslag härtill, 400 mark, jemte ett belopp af 200 mark i expensemedel eller tillsammans 600 mark, hvilka Stadsfullmäktige äfven beslöto ²⁾ bevilja, att utgå ur Fullmäktiges dispositionsmedel, hvarjemte Uppfostringsnämnden skulle anmodas att framdeles till till Drätselkammaren inlemnna förslag till utgiftsstat för Nämnden.

Med föranledande häraf hade i skrifvelse af den 28 Oktober Uppfostringsnämnden inkommit till Stadsfullmäktige med förslag till utgiftsstat för nästinstundande år, slutande sagda förslag å 23,270 mark. Uti den motivering, hvarmed Nämnden beledsagat förslaget, framhåller Nämnden, hurusom densamma för fullgörande af sin uppgift, att förskaffa nödig omvårdnad åt den ungdom i staden, som deraf kan vara i behof, främst ansett sig böra skrida till anläggandet af sådana asyler som den, hvilken Helsingfors fattigvård redan under flera år underhållit i Lojo socken; och borde dessa enligt Nämndens förmenande tillsvidare blifna tre, nämligen en för flickor och två för gossar. Uppsättningen af dessa asyler hade Nämnden beräknat till 1,340 mark för hvarje äfvensom den årliga kostnaden till 5,300 mark för hvardera asylen för gossar och 5,100 mark för flickasylen. Häri inbegripes aflöningen för två lärare med en årslön af 1,600 mark och för en lärarinna med en årslön af 1,400 mark, åt hvilka funktionärer, efter Nämndens åsigt, dessutom borde tillförsäkras två löneförhöjningar å 200 mark efter fem och tio års tienst. Vidare ingår deri för barnens utackordering 3,000 mark, beräknadt efter 250 mark för barn, för skollokals upphyrande 250 mark samt för ved, lyse m. m, 450 mark. Dessutom hade Nämnden i sin budget upptagit för särskild utarkordering 1,500 mark och för läkarebesigtning af barnen 250 mark. — Nämndens egna kostnader skulle utgöra, sekreterarearvode 1,200 mark, vaktmästarearvode 100 mark och till expenser 500 mark.

¹⁾ Se 1898 års berättelse pgg. 109 och 206. — ²⁾ Stfs prot. den 16 maj § 16.

Sedan Fattigvårdsstyrelsen och Drätselkammaren blifvit i ärendet hörda¹⁾, remitterades handlingarna till budgetsutskottet, som, delande åsigt med Fattigvårdsstyrelsen och Drätselkammaren derom att nu skulle anordnas endast tvenne asyler, antingen begge för gossar eller den ena för gossar och den andra för flickor, hvarjemte för särskild utackordering borde anvisas 3,000 mark i stället för 1,500, såsom Nämnden begärt, samt för att möjliggöra undervisning i handverk borde anslås ett belopp af 400 mark, föreslog att Stadsfullmäktige ville besluta: att för nästinstundande år bevilja Uppfostringsnämnden följande anslag: aflöning af en sekreterare 1,200 mark, i arvode åt en vaktmästare 100 mark, expensemedel 500 mark, för anläggning och underhåll af två asyler för vanartade barn samt särskild utackordering och läkarebesigtning af barnen förslagsvis 17,000 mark eller inalles 18,800 mark, hvilket äfven af Stadsfullmäktige godkändes²⁾.

Sedan Interimsdirektionen för förberedande yrkesskola för gossar uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 13 September anmält att en klass, beräknad för 60 elever, af den enligt Fullmäktiges uppdrag provisoriskt inrättade yrkesskolan för gossar kunde den 1 Oktober vidtaga med sin verksamhet; samt att kostnaden för den första uppställningen af skolan uppgick till sammanlagt 12,050 mark i följande underposter: möbel 750, bibliotek och undervisningsmaterial 1,000, maskiner och verktyg till träverkstaden 2,950, till filverkstaden 6,000 och till smidesverkstaden 1,000 samt för verkstadslokalernas iordningställande 350 mark; äfvensom att af den till 17,150 mark för helt år beräknade utgiften för aflöningar och hyror under återstoden af år 1899 erfordrades ett belopp af 7,800 mark; hvarföre Direktionen äfven anhöll om ett anslag af 19,850 mark, beslöto³⁾ Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att utanordna det begärda anslaget såsom förskott samt upptaga detsamma till godtgörelse i nästkommande års budget.

Anslag för yrkesskolan för gossar.

Jemte skrifvelse af den 10 juni hade Stadsfullmäktige fått från Magistraten emottaga Guvernörens i länet remiss af den 5 i samma månad, hvari Fullmäktige anmodas att till Guvernören inkomma med utlåtande i anledning af polismästarens i staden framställning om ny stat för polis-inrättningen; derå Fullmäktige åt ett särskildt tillsatt utskott uppdrogo⁴⁾ att till Fullmäktige afgifva betänkande i ärendet. Och hade på anhållan

Ökad anslag för stadens polis-inrättning.

¹⁾ Stfs tryckta hand. N:o 53. — ²⁾ Stfs prot. den 29 dec. § 1. — ³⁾ D:o d:o den 26 sept. § 18. — ⁴⁾ Stfs prot. den 13 juni § 19.

af utskottets polismästaren deltagit i utskottets arbeten och låtit utarbete nedanstående jmförelse mellan polisverkets nuvarande stat och dess stat enligt polismästarens förslag.

**Sammanställning af nu gällande och för framtiden föreslagen stat för
polisinrättningen i Helsingfors.**

	Gällande				Föreslagen			
	För en		För alla		För en		För alla	
	<i>Fmk</i>	<i>γi.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>γi.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>γi.</i>	<i>Fmk.</i>	<i>γi.</i>
1 Polismästare, lön 7,000:—								
arvode 4,000:—	11,000	—	11,100	—	11,000	—	11,000	—
1 Polisinspektör, lön 4,000:— (5,000):—								
arvode 3,000:— (3,000):—	7,000	—	7,000	—	8,000	—	8,000	—
1 Sekreterare, lön 2,000:—								
arvode 1,200:—	3,200	—	3,200	—	3,200	—	3,200	—
2 Notarier, arvode	2,400	—	4,800	—	4,800	—	4,800	—
1 Kanslist, d:o	1,200	—	1,200	—	1,200	—	1,200	—
2 Kanslister, d:o	1,000	—	2,000	—	1,000	—	2,000	—
1 Vaktmästare d:o	1,100	—	1,100	—	1,100	—	1,100	—
Polisafdelningarna.								
1 Kriminalkommissarie, föreståndare för detekti- va afdelningen, lön 4,000:— (5,000):—								
arvode 2,000:— (2,000):—	6,000	—	6,000	—	7,000	—	7,000	—
1 Kommissarie (2), lön 2,000:—								
arvode 1,800:—	3,800	—	3,800	—	3,800	—	7,600	—
4 Kommissarier (5), lön 2,000:—								
arvode 1,600:—	3,600	—	14,400	—	3,600	—	18,000	—
3 Öfverkonstaplar, lön 1,000:—								
arvode 800:—	1,800	—	5,400	—	1,800	—	5,400	—
4 D:o, lön 900:—								
arvode 800:—	1,700	—	6,800	—	1,700	—	6,800	—
5 Öfverkonstaplar, lön 800:—								
arvode 800:—	1,600	—	8,000	—	1,600	—	8,000	—
5 D:o, lön 750:—								
arvode 750:—	1,500	—	7,500	—	1,500	—	7,500	—
3 Konstaplar (4), lön 750:—								
arvode 750:—	1,500	—	4,500	—	1,500	—	6,000	—

12 D:o (14), lön	700:—				
arvode	700:—	1,400—	16,800—	1,400—	19,600—
20 D:o (24), lön	650:—				
arvode	650:—	1,300—	26,000—	1,300—	31,200—
28 D:o (34), lön	600:—				
arvode	600:—	1,200—	33,600—	1,200—	40,800—
28 D:o (36), lön	550:—				
arvode	550:—	1,100—	30,800—	1,100—	39,600—
30 D:o (44), lön	500:—				
arvode	500:—	1,000—	30,000—	1,000—	44,000—
8 Extra konstaplar (14), arvode	750—	750—	6,000—	750—	10,500—
1 Föreståndare för instruktionspolisen (åtnjuter tillika aflöning som kommissarie, arvode	400—	400—	400—	—	—
1 D:o för sedlighetsafdelningen (lika som fö- reg.) arvode	400—	400—	400—	—	—
1 Magasinsföreståndare, arvode	120—	120—	120—	120—	120—
1 Läkare, arvode	1,000—	1,000—	1,000—	1,200—	1,200—
Till ersättning för oförskyld skada, ådragen i tjänsten å kläder och munderingspersed- lar o. s. v.	2,000—	2,000—	2,000—	2,000—	2,000—
Till Guvernörens disposition, mot redov.	5,000—	5,000—	5,000—	5,000—	5,000—
Expensemedel, mot redovisning	3,000—	3,000—	3,000—	3,000—	3,000—
Till beklädnad:					
för 13 öfverkonstaplar vid distrikts- och 1 vid instruktionspolisen	175—	175—	2,450—	175—	2,450—
för 109 (144) konstaplar vid distrikts- och in- struktionspolisen samt 8 (14) extra kon- staplar	160—	160—	18,720—	160—	25,280—
för 2 öfverkonstaplar och 10 konstaplar vid de- tektiva samt 1 öfverkonstapel och 2 kon- staplar vid sedlighetspolisen	100—	100—	1,500—	100—	1,500—
Underhåll af den beridna polisens hästar, för- förslagsvis	—	—	3,600—	—	4,800—
3 renskrifvarebiträden, arvode	—	—	—	1,000—	3,000—
Praktikantarvode, mot redovisning	—	—	—	—	3,000—
I staten icke upptagit.					
Hyresbidrag för 17 öfverkonstaplar, 121 (156) konstaplar och 8 (14) extra konstaplar .	200—	200—	29,200—	200—	37,400—
Summa			315,390—		372,050—

Häraf skulle utgå: från statsverket $\frac{2}{3}$ med	248,033: 34
” ” ” ” ” $\frac{1}{3}$ ”	124,016: 66

Utskottet framhöll¹⁾: 1:o) att utskottet vidkommande de af polismästaren förordade löneförhöjningarna var i hufvudsak ense med denna. Dock ville utskottet, beträffande förslaget att tillförsäkra polisinspektören och kriminalkommissarien löneförhöjning med 1,000 mark efter 5 och 10 års tjänst, tillstyrka enahanda löneförhöjning för dessa tjänstemän, som af polismästaren föreslagits för kommissarierna, eller 500 mark efter 5, 10 och 15 års tjänst, hvilket utskottet, vid jemförelse mellan desses samt stadens öfriga tjänstemäns funktioner och löneförmåner, för sin del ansåg tillfylles; 2:o att inom utskottet polismästaren anhållit att aflöningen för den ena notarien vid polisrättningen, hvilken notarie enligt förordningen af den 15 december 1897 skall föra protokollet vid de undersökningar i brottmål, som vid detektiva afdelningen anställas, måtte höjas från 3,000 till 3,600 mark, jemte det polismästaren motiverat sin anhållan dermed att svårighet yppats att för den nuvarande aflöningen erhålla en den arbetsdryga tjänsten fullt vuxen person och att utskottet äfven förenat sig om detta polismästarens förslag och 3:o att utskottet, ehuru den lön, polismästaren åtnjuter, eller 11,000 mark, kunde synas vara öfverensstämmande med den ställning, han, jemförd med andra statens och stadens tjänstemän, innehar, densamma likväl, efter utskottets öfvertygelse, icke var afpassad efter hans synnerligen ansträngande och viktiga verksamhet, som derjemte för honom medför större lefnadskostnader än för andra, med honom likstälda funktionärer; hvarföre och i betraktande af det framstående sätt hvarpå den nuvarande innehafvaren af tjänsten skött densamma, utskottet ville förorda förhöjning af polismästarens aflöning med ett personelt anslag af 1,500 mark. Och föreslog utskottet förty att Stadsfullmäktige ville tillstyrka bifall till polismästarens ifrågasvarande framställning med de tillägg, utskottet sålunda förordat.

Utskottets förslag blef ock af Stadsfullmäktige godkändt²⁾ med den modifikation att frågan om personelt lönetillskott åt nuvarande polismästaren afskildes från hemställan om staten i öfrigt samt öfverlämnas till det blifvande budgetsutskottet; och skulle Stadsfullmäktiges uttalande alltså innefatta, att Fullmäktige för sin del vore villige tillförbinda sta-

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 31. — ²⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 47.

den att i enahanda proportion, som tillämpas för hela lönestaten, bidraga till det ifrågasatta lönetillskottet.

På bestyrelsens för arbetshusen för barn ingifna ansökan om ett bidrag af 7,000 mark till arbetshusens underhåll under nästkommande år beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige i likhet med hvad tillförene förfarits, bifalla härtill sålunda, att medlen skulle staden godtgöras ifrån Utskänknings- och Utminuterings Aktiebolagens vinstmedel för år 1900.

Anslag för arbetshusen för barn.

Uti skrifvelse till Drätselkammaren för den 22 December 1898 hade Stadsfullmäktige meddelat, att budgetsutskottet uti sitt senare betänkande angående stadens utgifts- och inkomstförslag för år 1899 framhållit bland annat, hurusom mängden af det skrifarbete, som för närvarande åligger stadsingeniören, måhända mer än nödigt vore, för stadsingeniören försvårade fullgörandet af hans funktioner såsom tekniker; och då det syntes utskottet som om en betydlig del af detta arbete kunde efter stadsingeniörens anvisning utföras af något biträde eller en sekreterare, hade utskottet funnit det böra tagas i öfvervägande, huruvida icke stadsingeniörens och möjligen äfven andra tjenstemäns vid Byggnadskontoret aflöningar borde undergå en efter nuvarande förhållanden lämpad revision; och hade med föranledande häraf Stadsfullmäktige anmodat Drätselkammaren att taga berörda frågor under ompröfning och hos Fullmäktige göra den framställning, hvartill Kammaren kunde finna skäl förekomma.

Reglering af tjenstemännens vid Byggnadskontoret aflöning.

Med föranledande häraf gjorde ²⁾ Drätselkammaren följande förslag, hvilka äfven alla af Stadsfullmäktige godkändes ³⁾: att för vinnande af större lokal för Byggnadskontoret, åt detsamma skulle afstås Vattenledningskontorets lokal och för detta kontor i gården N:o 3 vid Katrinegatan för en hyresafgift af 1,300 mark per år för en tid af 3 år, räknadt från den 1 Juni 1899, upphyras en lokal, bestående af 4 rum och kök; samt att en reglering af stadsingeniörens och öfrige vid Byggnadskontoret anstälde tjenstemäns löner tillsvidare skulle lemnas beroende, utom att arbetschefens grundlön skulle höjas med 500 mark eller från 6,000 till 6,500 mark per år samt honom dessutom tilldelas 500 mark i resemedel per år, jemte det bestämningen om 10 procents förhöjning af grundlönen efter 5 och 10 års tjänst skulle kvarstå oförändrad.

Sedan Stadsfiskalerne O. B. Albrecht och Adolf Mesterton uti skrif-

Stadsfiskalerna tillförsäkradt lönetillskott.

¹⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 7. — ²⁾ Drks skrf. N:o 19 af den 12 jan. (Stfs tryckta handl. N:o 3.) — ³⁾ Stfs prot. den 7 feb. § 10.

velse till Drätselkammaren erinrat Kammaren derom, att Stadsfullmäktige vid den 29 December 1896 hållet sammantråde sålunda bland annat reglerat ¹⁾ stadsfiskalernes aflöningar, att dem för tio års tjänst tillagts löneförhöjning, åt Albrecht 1,500 och Mesterton 1,000 mark per år, att utgå från den 1 Juni 1896, samt anhållit, då de först ifrån och med den 1 Februari 1897 fått uppbära det dem tillförsäkrade lönetillskottet, att nu komma i åtnjutande deraf för åtta månader med resp. 1,000 och 666 mark 66 penni eller sammanlagdt 1,666 mark 66 penni, hvilka medel dock af Drätselkammaren finge innehållas i afräkning å den summa, stadsfiskalerne genom Rådstufvurättens laga kraft vunna utslag blifvit ådömda att till stadskassan återbära, anvisade ²⁾ Stadsfullmäktige på Drätselkammarens derom gjorda framställning ³⁾ å de till Fullmäktiges disposition anslagna medel nämnda belopp.

Anställande af
extra exekutionsbetjente.

Enär ett anslag af 500 för aflönande af extra exekutionsbetjente upptagits uti årets utgiftsstat endast för Januari månad, men sådant visade sig behöfligt äfven för Februari månad, beviljade ⁴⁾ Stadsfullmäktige på Magistratens i skrifvelse N:o 19 af den 4 Februari derom gjorda anhållan för ändamålet ett enahanda belopp å 500 mark.

Löneförbättring
åt stadens folkskollärare och
lärarinnor.

I en till Folkskoledirektionen inlemnad skrift hade 29 lärare vid stadens folkskolor anhållit om Direktionens medverkan derhän, att åt de vid Helsingfors stads folkskolor i egenskap af ordinarie eller biträdande anstälde lärare, som vore gifta eller enklingar med barn, måtte beviljas ett årligt hyresbidrag af 800 mark åt enhvar, att om möjligt tillgodonjutas beräknadt från årets början. Tillika hade i en särskild skrift 87 lärarinnor vid stadens folkskolor ansökt om sådan förbättring af lärarinnornas löneförmåner, att antingen en förhöjning af deras grundlön blefve dem beviljad med 300 mark för lärarinna eller att åtminstone lärarinnorna måtte i afseende å löneförhöjning likställas med lärarene, d. v. s. erhålla 20, 20 och 10 procents förhöjning af grundlönen efter resp. 5, 10 och 15 års oförvitlig tjänst. Dessa ansökningar hade Folkskoledirektionen i skrifvelse af den 12 sistlidne Maj insändt till Stadsfullmäktige, jemte det Direktionen föreslog, att lärarenes och lärarinnornas löner måtte höjas, de förres med 400 mark och lärarinnornas med 300 mark för enhvar, samt att denna förhöjning måtte utgå från nästinstundande års början.

¹⁾ Se 1896 års berättelse pg. 63. — ²⁾ Stfs prot. den 7 feb. § 11. — ³⁾ Drks skrif. N:o 27 af den 19 jan. — ⁴⁾ Stfs prot. den 7 feb. § 32.

Och föreslog ¹⁾ det af Stadsfullmäktige för ärendets beredning särskildt tillsatta ²⁾ utskott: att från och med nästinstundande års början höja folkskollärarenes i staden aflöning från 2,000 till 2,400 mark med tillägg, liksom förut, af 20, 20 och 10 % förhöjning efter resp. fem, tio och femton års oförvitlig tjänst; att likställa lärarinnorna vid folkskolorna i afseende å åldersförhöjning med lärarene och sålunda bevilja dem tillägg af 20, 20 och 10 % å lönen efter resp. fem, tio och femton års oförvitlig tjänst, kvilken löneförbättring likaledes skulle räknas från nästa års ingång; att utverka häraf föranledd ändring i 35 och 40 §§ i gällande reglemente för folkskolorna i Helsingfors; samt att infordra Folkskoledirektionens yttrande derom, huruvida lärare- och lärarinnepersonalen vid folkskolorna kunde beredas möjlighet till större inkomst genom att lemna dem, som sådant åstunda, tillfälle till ökad tjänstgöring vid folkskolorna. Och blef utskottets förslag i öfrigt af Stadsfullmäktige godkändt ³⁾, utom att Fullmäktige i enlighet med Folkskoledirektionens förslag beslöto tilldela folkskoledärarinnorna en förhöjning äfven i grundlönen af 300 mark, hvadan också sådan ändring af § 35 i gällande reglemente för folkskolorna i Helsingfors skulle göras, som påkallades af detta Stadsfullmäktiges beslut, och skulle hos Skolöverstyrelsen hemställas om fastställelse af ändringen.

Magistraten hade uti skrifvelse af den 2 Oktober, på uti skrifvelsen närmare franhållna skäl, hvaraf främst det att de exekutiva göromålen vid Magistraten i väsentlig mån ökats, dels genom förordningen af den 20 November 1896, som föreskref att skilda s. k. strafflängder öfver sakfällde, hvilka ådömts frihetsstraff, skola af domstolarna föras och månadligen expedieras, så att de dömde oförtöfvadt befordras till undergäende af straff, dels genom förordningen af den 19 Augusti 1898, hvarmedels ungefär liknande bestämmingar införts beträffande saköreslängderna, föreslagit att Stadsfullmäktige ville besluta: att från och med nästkommande år 1900 skall mot ett årligt arvode af 3,000 mark anställas en kriminal-exekutor med skyldighet att biträda Magistraten vid verkställande af straff- och saköreslängderna samt fullgörandet af öfriga till den kriminella exekutionen hörande göromål; att den andre stadsfogden tillförsäkrade aflöning af 5,000 mark om året skall oafkortad och i enahanda form som härintills äfven framdeles utgå; att den förste stadsbetjenten åtföl-

Anställande af
en kriminal-
exekutor.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 48. — ²⁾ Stfs prot. den 6 juni § 11. — ³⁾ D:o d:o den 12 dec. § 12.

jande aflöning skall från och med år 1900 utgå till belopp af 4,000 mark, hvaraf 3,000 mark såsom tillförene beräknas såsom lön och 1,000 mark såsom arvode; äfvensom att Stadsfullmäktige, jemlikt föreskriften uti 5 § i förordningen af den 31 Oktober 1896 angående stadsfogdes tillsättande och om villkoren för erhållande af sådan befattning, å sistnämnda lönereglering måtte utverka Kejs. Senatens godkännande; samt blef hemställan af Stadsfullmäktige godkänd ¹⁾. Genom remiss resolution af Guvernören i länet underrättades ²⁾ Stadsfullmäktige sedermera att Kejs. Senaten den 5 December stadfäst Stadsfullmäktiges underdåniga hemställan rörande förste stadsfogdens lönevilkor å 4,000 mark, af hvilka arvodes beloppet 1,000 mark skulle efter 5 och 10 års tjenst i befattningen höjas med 500 mark.

Vikariatsarvode
för en justitie-
rådmans-tjenst.

Med föranledande af Justitierådsmannen Frans Fridolf Åhlströms den 29 September inträffade frånfälle hade Magistraten på grund af Samfälta Rådstufvurättens derom gjorda anhållan hos Stadsfullmäktige hemställt, att ett arvode af 250 mark i månaden blefve anslaget att utbetalas åt den till tjenstens bestridande under ledigheten utsedde vikarien, då den med tjensten förenade aflöningen under nämnda tid komme att till Civilstatens enke- och pupillkassa indragas; och beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige godkänna förslaget sålunda, att ifrågavarande vikariatsarvode skulle för November och December månader påföras Fullmäktiges dispositionsmedel för året, men för Januari och Februari månader år 1900 upptagas i nästkommande års budget.

Arvode för verk-
ställande af öf-
versättningar
till ryska af ex-
peditioner vid
poliskammaren.

Medels Guvernörens i länet remiss af den 21 Oktober underrättades Stadsfullmäktige, att Guvernören uti underdånig skrifvelse af den 11 i samma månad förordat sådant tillägg till den förhöjda utgiftsstaten ⁴⁾ för polisinsättningen i staden, att deri upptages ett anslag af 1,500 mark om året för ombesörjande af öfversättning till ryska språket utaf expeditioner, som böra ryska myndigheter delgifvas; och affordrades Stadsfullmäktige underdånigt yttrande rörande detta tillägg till staten. Och beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige på beredningsutskottets framställning förklara Helsingfors stad villig att med en tredjedel af det begärda anslaget bidra till ifrågavarande utgiftspost.

Förhöjning af
tjenstemännens
vid Drätselkon-
toret aflöning.

Jemte skrifvelse till Drätselkammaren med anhållan om Kammarens förord hade Drätselkontoret inlemnadt tvenne till Stadsfullmäktige ställda

¹⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 5. — ²⁾ D:o d:o den 29 dec. § 2. — ³⁾ D:o d:o den 17 okt. § 9. — ⁴⁾ Se pg. . — ⁵⁾ Stfs prot. den 7 nov. § 4.

skrifvelser angående löneförhöjning för kontorets tjänstepersonal; och hade ¹⁾ Kammaren på de uti skrifvelserna närmare framhållna skäl eller förnämligast med afseende å det sedan år 1886, då den för Drätselkontoret nu gällande aflöningsstaten blef af Stadsfullmäktige fastställd, så väsentligen för kontoret ökade arbetet förordad bifall till ansökningen utan alla andra förändringar uti den derstädes föreslagna staten, än att i stället för personelt lönetillskott af 200 mark åt kontorsskrifvaren dennes lön å 1,600 mark skulle förhöjas till 1,800 mark, hvilket syntes Kammaren sakenligare. Och godkände ²⁾ Stadsfullmäktige på förslag ³⁾ af budgetsutskottet, dit ärendet för beredning remitterats ⁴⁾: att, med bibehållande af stadskamrerarens aflöning i öfrigt oförändrad, dennes arvode höjdes från 2,500 till 4,000 mark; att stadskassörens arvode, likaledes med hans lön oförändrad, höjes från 1,800 till 2,500 mark; att äldre stadsbokhållaren tillägges, med bibehållande af hans lön vid 4,000 mark, ett arvode af 1,000 mark; att yngre stadsbokhållaren tillerkännes, förutom lön af 3,000 mark, ett arvode af 1,200 mark, hvaremot det tidigare beviljade särskilda anslaget för veckoliqvider med stadens arbetare, äfvenledes 1,200 mark, bortfaller; att lönen för kontorsskrifvaren höjes från 1,600 till 1,800 mark; att vaktmästarens vid Kontoret arvode ökas från 1,000 till 1,200 mark med rättighet för honom till 100 marks förhöjning efter fem och lika mycket efter tio års tjänst; att anslaget för extra biträden vid Kontoret ökas från 6,000 till 7,500 mark; samt att dessa ändringar i Kontores stat fastställas att gälla från nästinstundande års början.

Närslutande en till Drätselkammaren från Vattenledningskontoret ankommen skrifvelse för den 28 nästvikne September, uti hvilken kontoret på de i skriften närmare framhållna skäl anhöll om vissa förändringar uti vattenledningspersonalen i Gammelstaden, hade Drätselkammaren, då ärendets slutliga afgörande ankom å Stadsfullmäktige, förordad bifall till Vattenledningskontorets ifrågavarande framställning samt anhöll att Fullmäktige ville uti nästkommande års utgiftsstat för staden beakta häraf föranledda förändringar uti Vattenledningskontorets aflöningsstat, derest förslaget vunne Stadsfullmäktiges godkännande. Och godkände ⁶⁾ Stadsfullmäktiges på förslag ⁷⁾ af budgetsutskottet, dit ären-

Förändring i
vattenlednings
personalen uti
Gammelstaden.

¹⁾ Drks skrf. N:o 220 af den 26 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 38.) — ²⁾ Stfs prot. den 19 dec. § 6. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 51. — ⁴⁾ Stfs prot. den 7 nov. § 27. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 221 af den 26 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 391.) — ⁶⁾ Stfs prot. den 19 dec. § 6. — ⁷⁾ Stfs tryckta handl. N:o 51.

det för beredning remitterats¹⁾: att vid vattenledningsverket anställa, räknadt från den 1 juni nästinstundande år, en öfvermaskinist med aflöning, förutom fri bostad och ved, af 2,700 mark om året; att bestämma lönen för förste maskinisten, hvars öfriga aflöningsförmåner skulle bibehållas oförändrade, till 1,800 mark, att gälla likaledes från den 1 juni 1900; att fastställa lönen för andre maskinisten, räknadt från nästa års ingång, till 1,500 mark, jemväl med öfriga aflöningsförmåner oförändrade; att för putsaren, räknadt från den 1 januari 1900, bestämma en aflöning af 1,000 mark, förutom fri bostad och ved; samt att indraga filterförmans befattningen vid verket från och med den 1 nästinstundande juni.

Löneförhöjning
åt vaktmästare-
rene vid folk-
skolorna.

Vaktmästarene vid stadens folkskolor, sex till antalet, hade i en till Folkskoledirektionen inlemnad, till Stadsfullmäktige stäld skrift erinrat derom att de för närvarande hade 800 mark i aflöning jemte fri bostad och ved. Dessa löneförmåner vore under de dyra lefnadsförhållanden, hvilka nu rådde i Helsingfors, alltför knappa. Särskildt för sökandene vore det omöjligt att komma till rätta med en sådan aflöning, då någon extra förtjänst icke stode dem till buds på grund af deras stränga tjänstgöring. Sökandene, som förmält, att de redan länge lidit af ekonomiskt betryck i följd af de otillräckliga lönevilkoren, men i det längsta velat undvika en ytterligare belastning af stadens utgifter för folkskolorna, ehuru de nu tvingades dertill af de hårda tiderna, hade på anförda skäl anhållit att vaktmästarenes vid folkskolorna löner måtte höjas från 800 till 1,000 mark. Och hade Folkskoledirektionen i skrifvelse af den 24 Oktober förordat densamma på de af sökandene anförda grunder, hvilkas riktighet Direktionen konstaterat.

Ehuru budgetsutskottet, till hvars beredning²⁾ Stadsfullmäktige hän- skjutit³⁾ denna ansökan, föreslog en löneförhöjning af endast 100 mark, beslöto⁴⁾ Stadsfullmäktige bifalla till en förhöjning af 200 mark, eller att desse vaktmästares årslön skulle ökas från 800 till 1,000 mark.

Resemunderstöd
åt verkställande
direktören vid
fattigvården.

Med förmålan att sedan början af år 1899 i Stockholms stad genomförts en länge förberedd reform af fattigvårdsförvaltningen med en mängd synnerligen praktiska anordningar, hvilka kunde tjena till god ledning vid ordnandet af fattigvårdsarbetet i Helsingfors, hade hos Stadsfullmäktige Fattigvårdsstyrelsen, som ansåg önskligt att lämplig person kunde beredas tillfälle att under en månads tid taga kännedom om ord-

1) Stfs prot. den 7 nov. § 28. — 2) Stfs tryckta handl. N:o 51. — 3) Stfs prot. den 7 nov. § 29. — 4) D:o d:o den 19 dec. § 6.

ningen för fattigvårdsarbetet i Stockholm, anhållit att åt den ny utsedde verkställande direktören vid Helsingfors fattigvård, magistern Axel Antell, måtte för ifrågavarande ändamål tilldelas ett anslag af 500 mark, hvilket äfven af Stadsfullmäktige beviljades ¹⁾, och skulle utgiften påföras Fullmäktiges dispositionsmedel för året.

Det utskott, som af Stadsfullmäktige tillsatts för afgifvande af yttrande och förslag rörande väckt fråga ²⁾ om löneförhöjningar vid brandverket, hade numera inkommit med utlåtande ³⁾ och på grund af deri anförda skäl föreslagit, att Stadsfullmäktige ville besluta: att fastställa aflöningen för en del af brandmanskapet att, räknadt från den 1 innevarande juni, utgå med följande förändrade belopp, nemligen

för 6 sergeanter, jemte fri bostad och ved,	å 1,200	mark 7,200: —
„ 10 korpraler	å 800	„ 8,000: —
„ 10 kasererade korpraler	å 700	„ 7,000: —
„ 13 äldre konstaplar	å 420	„ 5,460: —
„ 30 yngre „	å 300	„ 9,000: —

jemte det anslagen för kosthållning och beklädnad af korpralerna och konstaplarna skulle bibehållas oförändrade; samt att höja aflöningen för brandmästaren och underbrandmästaren till 5,000 mark för den förre och 3,000 mark för den senare, med tillägg af ett personelt anslag af 1,000 mark åt brandmästaren, att utgå från innevarande års början.

Beträffande detta senare förslag hade utskottet ansett sig icke kunna underlåta att i förevarande sammanhang framhålla, hurusom såväl brandmästaren som underbrandmästaren efter utskottets öfvertygelse voro alldeles för lågt aflönade för de synnerligen ansvarsfulla och svårskötta poster som af dem innehafvas. Aflöningen för dessa tjänstemän utgick nämligen altsedan år 1893 med 4,500 mark för den förra och 2,000 mark för den senare, förutom fri bostad och ved. Tidigare var densamma 3,800 resp. 1,500 mark. Att märkas var ock att beskaffenheten af brandmästarens och underbrandmästarens tjänsteverksamhet försvårar för dem att med sina befattningar förena annan inkomstgifvande sysselsättning, hvilket dock är möjligt för flertalet af stadens andra, med dem lika aflönade tjänstemän..

Utskottets förslag blef till alla delar af Stadsfullmäktige godkändt ⁴⁾.

1) Stfs prot. den 7 nov. § 30. — 2) Se 1898 års berättelse pg. 86. — 3) Stfs tryckta handl. N:o 28. — 4) Stfs prot. den 13 juni § 9.

Ersättning för
signalering af
middagstimmen.

Sedan Drättselkammaren anmält ¹⁾ att till följd af missuppfattning ur årets budget utelemnats ²⁾ anslaget af 300 mark för signalering af middagstimmen från Astronomiska observatorium, på hvilken ersättning emellertid gjorts anspråk, beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige att anvisa medlen å Fullmäktiges dispositionsmedel samt att anmoda budgetsutskottet att för ändamålet upptaga ett enahanda belopp i förslaget till nästkommande års utgiftsstat.

Hyresbidrag för
de af föreningen
„Arbetets vän-
ner“ och „Hel-
singin Kansan-
opisto seura“ till
anordnande af
föredrag upp-
hyrda lokaler.

Sedan Nämnden för arbetareangelägenheter uti skrifvelse till Drättselkammaren för den 19 September bland annat anført, att den af föreningen „Arbetets Vänner“ och „Helsingin Kansanopisto seura“ anordnade högre arbetareundervisningen måste bedrifvas i för ändamålet upphyrda lokaler, hvarföre ock staden, så länge en fast lokal för sagda undervisning ännu saknas, borde medels lämpliga hyresbidrag understöda förbemälda tvenne föreningars verksamhet i angifvet syfte, äfvensom Nämnden förordat åt hvardera af ifrågavarande sällskap ett understöd af 2,000 mark, gjorde ⁴⁾ Drättselkammaren härom hemställen hos Stadsfullmäktige, som beslöto ⁵⁾ å sina dispositionsmedel anvisa 1,600 mark såsom hyresbidrag åt dessa föreningar för år 1899 äfvensom till samma ändamål för nästkommande år anslå ett belopp af 4,000 mark, hvarjemte åt budgetsutskottet öfverlemnades att uttala sig, huruvida sist berörda anslag borde upptagas i den allmänna budgeten eller påföras Utskänknings- och Utminuterings Aktiebolagens vinstmedel.

Anslag för an-
ordnande af
föredrag i hi-
storia och geo-
grafi vid handt-
verksskolorna.

Med föranledande af Stadsfullmäktiges anmodan till Direktionen för Lägre handtverksskolorna att afgifva yttrande derom, huruvida nämnda skolors program kunde utvidgas genom upptagande af för arbetare afsedd läsning och föredrag i bildande ämnen, hade bemälda Direktion i skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 3 Oktober tillstyrkt hållande af 3 föredrag i veckan för arbetare å hvardera inhemska språken i Finlands och allmän historia samt geografi. Direktionen hade derföre ock vidtalat särskilda föreläsare, hvilka förklarar sig villige att åtaga sig uppdraget mot en godtgörelse af 10 mark för hvarje föredrag; och föreslog Direktionen att Fullmäktige för ifrågavarande föredrag ville för instundande år bevilja ett anslag af 1,000 mark samt att, ifall Fullmäktige ansågo att föreläsningarna borde vidtaga redan under pågående termin, derför anslå ett belopp af 200 mark. Och blef på beredningsutskottets förslag denna

¹⁾ Drks skrf. N:o 265 af den 14 dec. — ²⁾ Se 1898 års berättelse pg. 100. — ³⁾ Stfs prot. den 19 dec. § 3. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 204 af den 5 okt. — ⁵⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 12.

framställning af Stadsfullmäktige bifallen ¹⁾, och skulle alltså för ändamålet i nästkommande års utgiftsstat upptagas ett belopp af 1,000 mark samt 200 mark för redogörelseåret anvisas å Fullmäktiges dispositionsmedel.

Uti skrifvelse till Drätselkammaren af den 20 Juli hade Byggnadskontoret anmält att, enär arbetarene vid Tull- och Packhusbyggnaden gjort anspråk på utbetalning af liqvid en gång i veckan i stället för hvarannan vecka, såsom härintills varit fallet, och då förenämnda anhållan syntes så mycket mera berättigad, som dylikt betalningssätt redan vore infördt vid alla privata byggnadsarbeten i staden, Byggnadskontoret låtit efter samrådan med Kammarens ordförande, ledande arkitekten vid ofvannämnda bygge och dåvarande t. f. Kamreraren vid Drätselkontoret underrätta stadens samtliga arbetare att veckoliqvider med dem skulle med det snaraste anordnas. Och sedan Drätselkammaren med föranledande häraf inhemtat yttrande icke allenast af Vattenledningskontoret och Drätselkontoret, hvilket senare hade att verkställa dessa liqvider, utan ock för ärendets beredning tillsatt ett utskott inom Kam-maren, föreslog ²⁾ Drätselkammaren och godkände ³⁾ Stadsfullmäktige: att såsom allmän princip vid arbetareliqvidernas verkställande framdeles skulle fastställas, att de såvidt möjligt förrättas å resp. arbetsplatser och stadens materialgård samt af någon vid Drätselkontoret ordinariter anställd tjänsteman äfvensom tillsvidare försöksvis hvarje vecka för de arbetslag, som sådant åstunda; att tvenne liqvidsdagar skulle bestämmas: en för Byggnadskontorets samt en annan för Vattenledningskontorets och Stadsträdgårdsmästarens arbetare; samt att veckoliqvidernas verkställande skulle anförtros åt yngre stadsbokhållaren Paldani mot ett extra arvode af 1,200 mark per år samt mot ersättning enligt räkning af hans härvid hafda resekostnader; äfvensom att för denna ersättning under det löpande året skulle å Fullmäktiges dispositionsmedel anvisas ett belopp af 500 mark och Drätselkammaren vid uppgörande af förslag till nästkommande års utgiftsstat för staden få göra de förslag, som af hithörande dispositioner kunde påkallas.

På denna af föreståndaren för Helsingfors Handelsinstitut, bokfö-raren E. Hedengren, gjord anhållan, och sedan Stadsfullmäktige i ären-det inhemtat ⁴⁾ yttrande af Handelsföreningens Fullmäktige, hvilka ge-

Införande af
veckoliqvider
med stadens ar-
betare.

Anslag för Han-
delsinstitutets
förberedande
afdelning.

¹⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 6 — ²⁾ Drks skrif. N:o 181 af den 17 aug. (Stfs tryckta handl. N:o 33). — ³⁾ Stfs prot. den 26 sep. § 25. — ⁴⁾ D:o d:o den 5 sep § 41.

genom utsedd direktion hade att öfvervaka institutets verksamhet, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige såsom bidrag till upprätthållande af en förberedande afdelning vid institutet bevilja ett anslag af 2,000 mark, att upptagas i budgeten för år 1900 och under läseåret 1900—1901 ställas till Hedengrens förfogande, med vilkor att vid det af honom inrättade Handelsinstitutet minst femton af institutets å dess förberedande afdelning intagna elever beredes tillfälle till kostnadsfri undervisning.

Sjömanshus-
direktionens an-
sökan om hyres-
bidrag.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 10 Augusti hade Direktionen för Sjömanshuset på i skrifvelsen närmare framhållna skäl anhållit, att Stadsfullmäktige måtte för upprätthållande af ett sjömanshus i staden antingen anvisa lämplig kontorslokal eller bevilja sådant hyresbidrag, som för ett dylikt kontors förmånliga placering vore nödigt; i hvilket senare fall Sjömanshusdirektionen för hvarje år skulle framställa särskild anhållan om bidragets storlek; och anhöll bemälda Direktion nu om ett bidrag af 1,500 mark för innevarande hyresår. På förslag ²⁾ af Drätselkammaren, hvars utlåtande Stadsfullmäktige infortrat ³⁾ och som utgick derpå, att Kammaren fann ett dylikt understöd principiellt riktigt, så länge det ej kunde bevisas att Sjömanshuset ej kom med egna tillgångar tillräta, beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige afslå anhållan.

Med föranledande af en senare skrifvelse till Stadsfullmäktige af den 1 November, uti hvilken Sjömanshus direktionen hemställer, huruvida icke Stadsfullmäktige, till förekommande af de olägenheter, som sjömanshusets förflyttning för framtiden till en uti hamnens omedelbara närhet icke belägen plats otvifvelaktigt komme att medföra för stadens rederier, ville besluta att något af de rum, som efter det nya tull- och packhusets å Skatudden upplåtande för dermed afsedt ändamål blifva lediga uti det nuvarande packhuset, skulle för sjömanshusets behof upplåtas, beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige, att frågan om lokal åt sjömanshuset skulle af Fullmäktige framdeles upptagas till pröfning i sammanhang med frågan om disposition af lokalerna i det nuvarande tull- och packhuset.

Hamnarbetare
yrkesföreningens
anhållan
om lokal.

Uti en Stadsfullmäktige stäld skrift hade å en här såsom existerande föregifven hamnarbetare yrkesföreningens vägnar anhållits, att Stadsfullmäktige ville disponera en byggnad eller lokal till förvar och ombyte af arbetarenes kläder, men beslöto ⁶⁾ Stadsfullmäktige på förslag ⁷⁾

¹⁾ Stfs prot. den 12 dec. § 11. — ²⁾ Drks skrf. N:o 205 af den 5 okt. — ³⁾ Stfs prot. den 5 sep. § 42. — ⁴⁾ D:o d:o den 17 okt. § 13. — ⁵⁾ D:o d:o den 28 nov. § 11. — ⁶⁾ D:o d:o den 17 okt. § 15. — ⁷⁾ Drks skrf. N:o 201 af den 28 sept.

af Drätselkammaren, som i ärendet inhemtat Hamnkontorets yttrande, hvilket anfört bland annat, att de arbetare, hvilka under de tider de icke äro i arbete vilja uppträda i snygga kläder, kunna förfara på sätt som å stora hamnplatser i utlandet är vanligt, nämligen att arbetaren uti ett knyte medför såväl sin kost för dagen som ock de kläder han begagnar under arbetet, i det alltid på det fartyg, för hvilket arbetet verkställes, finnes plats både till ombyte och förvar af de snyggare gångkläderna, afböja ifrågavarande ansökan, men tillika anhålla om Hamnkaptens medverkan derhän, att stadens hamnarbetare finge å resp. fartyg förvara de kläder, som icke kunna användas vid deras arbete.

Enär Drätselkammaren erhållit kännedom derom, att Brandkommis- Kostnadsfri be-
lysning i brand-
mästarenes lo-
kaler. sionen såsom en löneförmån beviljat brandmästarene fri belysning, ansåg sig Drätselkammaren, innan den utanordnade häraf föranledda räkningar, böra hos Stadsfullmäktige inhemta ¹⁾ underrättelse, huruvida Fullmäktige ville godkänna Brandkommissionens i saken vidtagna åtgärd eller ej. Och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag godkänna Brandkommissionens åtgärd, men tillika erinra att ärendet rätteligen bort af Brandkommissionen underställas Stadsfullmäktiges pröfning.

Uti skrifvelse till Stadsfullmäktige hade firman Lars Krogius & C:o Restitution af
platshyra för
öfverliggedagar. i egenskap af befullmäktigadt ombud för Gamlakarleby ångbränneri aktiebolag anhållit om restitution af åtminstone $\frac{3}{4}$ delar af den platshyra, uppgående inalles till 1,988 mark 80 penni, hvilken erlagts för 4,000 i nya varuskjulet upplagda säckar majs, till Helsingfors för vidare skeppning till Gamlakarleby inkomna, men hvaraf en del i brist på sjölägenhet slutligen måste försändas per jernväg, i hvilket fall den för varuskjulets användande gällande bestämningen, att varan endast 4 dagar finge ligga afgiftsfritt i magasinet trädde i tillämpning. På hemställan ³⁾ af Drätselkammaren, som af Stadsfullmäktige anmodats ⁴⁾ att i ärendet yttra sig och dervid påpekat det ursprungliga ändamålet med varuskjulet, nämligen att så mycket som möjligt öfver Helsingfors leda en sådan varutransport som den ifrågavarande, beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige bevilja Gamlakarleby ångbränneri aktiebolag en restitution af 994 mark 40 penni.

Af Finska Ångfartygs Aktiebolaget likasom ock af stadens Trafik- Finska Ångfar-
tygs Aktiebola-
gets anhållan
om restitution
af trafikafgifter. kontor hade ifrågasatts huruvida ej restitution af redan erlagda trafik-

¹⁾ Drks skrf. N:o 28 af den 19 jan. — ²⁾ Stfs prot. den 7 feb. § 12. — ³⁾ Drks skrf. N:o 56 af den 23 feb. — ⁴⁾ Stfs prot. den 7 feb. § 29. — ⁵⁾ D:o d:o den 14 mars § 14.

afgifter af resp. Fmk 625 och 162:50 för af bemälda bolag till landet intagna ångfartygen „Oihonna“ och „Virgo“, med afseende derå att båtarne ej voro underkastade tullafgift och specielt afsedda för att regelbundet trafikera Helsingfors, kunde beviljas, men blef en framställning ¹⁾ af Drätselkammaren i detta syfte af Stadsfullmäktige afböjd ²⁾.

Stevador Hedbergs anhållan om understöd för Helsingfors Arbetaregille.

Uti skrivelse till Stadsfullmäktige hade Stevador F. G. Hedberg, som förlidet år under benämning „Helsingfors Arbetaregille“ försöksvis anordnat en hamnarbetarekår, under förmälan att han härvid lidit en direkt förlust af 7,540 mark 32 penni, anhållit om ett understöd af staden för redogörelseåret å 5,000 mark, men afslogo ³⁾ Stadsfullmäktige denna anhållan på förslag ⁴⁾ af Drätselkammaren, som funnit af Hamnkontorets i saken anförda yttrande att affären icke ovilkorligen medförde förlust, under erkännande af det högst aktningvärdade uti herr Hedbergs sträfvan att reorganisera stadens allt annat än ordentliga och hyggliga arbetare, afböjde bifall till ansökningen.

Middagssignalering.

På grund af Stadsfullmäktiges uppdrag ⁵⁾ till Drätselkammaren att inkomma med utlåtande, huruvida icke middagssignaleringen kunde åstadkommas å Observatoriibergen genom s. k. signaleringsbomber, anmodade Drätselkammaren Byggnadskontoret, att, efter att hafva rörande detta signaleringssätt meddelat sig med Lotsverket och föreståndaren för astronomiska observatoriet, inkomma till Kammaren med yttrande och förslag i ärendet. Och sedan Byggnadskontoret meddelat att profskjutning med bomber, erhållna af Lotsstyrelsen, företagits från särskilda platser å Observatoriibergen och dervid erfarits att observatoriet känsliga instrument af detonationerna rubbats, hvarföre någon annan plats för middagssignalering med bomber måste väljas, t. ex. södra brandtornet, samt Byggnadskontoret uppgifvit den första uppsättningskostnaden till 450 mark samt årskostnaden till 400 mark förutom 300 mark åt vaktmästaren vid vid astronomiska observatorium, öfverlemnade ⁶⁾ Drätselkammaren till Stadsfullmäktiges bepröfvande huruvida ifrågavarande signalering skulle återinföras. Och beslöto ⁷⁾ Stadsfullmäktige innan vidare i saken tillgöres anmoda Drätselkammaren att till Fullmäktige afgifva utlåtande huruvida icke det middagssignaleringen afsedda ändamålet bättre kunde tillgodoses genom uppställande på olika platser i staden af stora, i mörkret

¹⁾ Drks skrf. N:o 46 af den 9 febr. — ²⁾ Stfs prot. den 24 febr. § 14. — ³⁾ Stfs prot. den 11 april § 7. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 80 af den 16 mars. — ⁵⁾ Se 1898 årsberättelse pg. 40. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 260 af den 7 dec. — ⁷⁾ Stfs prot. den 12. dec. § 6.

upplysta ur samt att aflemna uppgift å kostnaden för urens anskaffande och årliga underhåll.

På beredningsutskottets förslag beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige afböja en af f. d. auktionsmäklaren August Åkerberg, som vid auktionsverket in-
dragning i ett för allt tillerkänts en ersättning af 1,200 mark, gjord an-
hållan om ett mindre årligt understöd.

F. d. Auktions-
kammarmäkla-
ren Åkerbergs
anhållan om
årligt under-
stöd.

Hos Stadsfullmäktige hade förra auktionskammarmästaren A. W. Kalenius upprepat sin vid afskedstagandet år 1897 gjorda, men då
afslagna ansökan om ett årligt understöd, och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige
på Drätselkammarens förord ³⁾, för undvikande af fattigvårdens belastande,
bevilja honom ett månadtligt understöd af 20 mark.

Årligt understöd
åt f. d. vaktmä-
staren A. W.
Kalenius.

Fattigvårdsstyrelsen hade hos Stadsfullmäktige hemställt huruvida
icke Fullmäktige med hänsyn till fröken Emilia Grönstrands långvariga
och nitiska verksamhet såsom tillsyningsperson vid fattigvården funne
anledning bevilja fröken Grönstrand, som för ålder ej mera kunde använ-
das vid Fattigvårdsstyrelsen, en lifstidspension af 240 mark om året, att
utgå från den 1 april; och biföllo ⁴⁾ härtill Stadsfullmäktige, som emel-
lertid inhemtat Drätselkammarens yttrande ⁵⁾ i ärendet.

Fröken Emilia
Grönstrands
lifstidspension.

Enär tiden för det vaktmästaredottren Erika Alexandra Rosenström
beviljade ⁶⁾ årliga understödet af 200 mark med Januari månad utgått,
hade dottren Rosenström anhållit om understödets förnyande, och bevil-
jade ⁷⁾ Stadsfullmäktige på Drätselkammarens derom gjorda framställ-
ning ⁸⁾ sökanden ett årligt understöd af 120 mark, att utgå med 10 mark
i månaden från och med den 1 Februari.

Vaktmästare-
dottren E. A.
Rosenströms an-
hållan om fort-
satt understöd.

På derom gjord ansökan och i enlighet med Drätselkammarens för-
slag ⁹⁾ beviljade ¹⁰⁾ Stadsfullmäktige hamnkonstapelsenkan Eva Gustava
Lönqvist ett lifstidsunderstöd af 120 mark om året att med 10 mark i
månaden utgå från och med den 1 Februari.

Hamnkonsta-
pelsenkan Lön-
qvists lifstids-
understöd.

Närslutande ett prestbetyg och läkareintyg, hade Byggnadskontoret
anmält, att vid arbetet för planering af platsen för de gamla magasinerna
vid Badhusgatan anställde arbetaren Enoch Eriksson under Maj månad
träffats af ett mindre olycksfall, i det att han vid afstjelpning af sten från
skadade arbetar-
en Enoch
Erikssons anhåll-
lan om under-
stöd.

¹⁾ Stfs prot. den 17 jan. § 14. — ²⁾ D:o d:o den 14 mars § 15. — ³⁾ Drks skrf. N:o 59 af den 2 mars. — ⁴⁾ Stfs prot. den 16 maj § 23. — ⁵⁾ Drks skrf. N:o 108 af den 27 april. — ⁶⁾ Se 1894 års berättelse pg. 67. — ⁷⁾ Stfs prot. den 16 maj § 22. — ⁸⁾ Drks skrf. N:o 107 af den 27 april. — ⁹⁾ Drks skrf. N:o 158 af den 29 juni. — ¹⁰⁾ Stfs prot. den 5 sept. § 32.

en skottkärra erhöll en obetydlig kontusion i venstra underarmen, hvilken kroppsskada emellertid under Erikssons vistelse å Kirurgiska sjukhuset härstädes, der han någon dag efter olycksfallet intogs och hvarefrån han först den 8 December blifvit utskrifven, till följd af mellankommen „ros“ utvecklade sig derhän, att han, för att räddas till lifvet, nödgats underkastas icke blott amputation af venstra armen utan ock särskilda snitt i venstra benet, hvarigenom allt Eriksson numera är så godt som oförmögen till allt arbete. Och då olycksfallet syntes vara en, om ock blott indirekt orsak till Erikssons invaliditet, ansåg Byggnadskontoret staden ej kunde undandraga sig den godtgörelse till honom, som enligt gällande lag beträffande kroppsarbetarens försäkring mot olycksfall, sådan denna lag framgår ur författningen af den 5 December 1895 och kungörelsen af den 18 Februari 1897 är föreskrifven, anhöll Byggnadskontoret att Drätselkammaren ville vidtaga åtgärd derhän att meranämnda Enoch Eriksson måtte komma i åtnjutande af tillbörligt skadestånd. Tillika upplyste Byggnadskontoret att Eriksson är ogift samt att hans årsinkomst i medeltal uppgått till 900 mark. Till fullgörande häraf och då ur åberopade författningar och speciellt den senast anförda, hvare beloppen af skadestånden i hvarje särskildt fall bestämmas, Drätselkammaren ej kunde komma till annan uppfattning, än att merbemälda Eriksson var berättigad till ett årligt understöd af 60 % af hans senast åtnjutna löneförmåner, hvilka dock icke behöfva räknas högre än till 730 mark per år, hemstälde ¹⁾ Drätselkammaren hos Stadsfullmäktige, att Fullmäktige ville bevilja arbetaren Enoch Eriksson ett årligt lifstidsunderstöd af 432 mark, att utgå från och med den 8 December, äfvensom att häraf på redogörelseåret sig belöpande 28 mark 56 penni skulle anvisas å Stadsfullmäktiges dispositionsmedel samt utgiften för öfrigt observeras uti instundande års utgiftsstat för staden. Ärendet blef emellertid icke af Stadsfullmäktige under året afgjort ²⁾.

Dygdigt tjänstefolks belönande.

Sedan Drätselkammaren i stöd af Stadsfullmäktiges beslut af den 26 Oktober 1886, att de å den till staden donerade fonden *för dygdigt tjänstefolks belönande* inflytande räntemedlen årligen skola användas till understöd åt välvitsordade tjänare och tjänarinnor i staden af minst 40 års ålder, genom kungörelse anmodat hugade sökande till dessa understöd att till stadens Drätselkammare inlemna sina ansökningar och sådana till

¹⁾ Drks skrif. N:o 266 af den 14 dec. — ²⁾ Stfs prot. den 19 dec. § 4.

ett antal af 56 inom utsatt tid inkommit, öfversände ¹⁾ Drätselkammaren desamma till Stadsfullmäktige jemte anmälan, att den till sista December 1899 upplupna räntan å oförmälda fond skulle uppgå till omkring 500 mark; och beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige i enlighet med ett för ärendets behandling särskildt tillsatt utskotts förslag, att genom Drätselkontorets försorg låta af ifrågavarande fonds disponibla medel på sparbanksbok insätta ett belopp af 50 mark för en hvar af följande tjenarinnor: Maria Lovisa Boström, Erika Lovisa Forsgrén, Alexandra Evelina Gestranus, Olivia Alexandra Högberg, Henrika Sofia Jansson, Anna Fredrika Lampén, Karolina Emilia Rönnerberg, Karolina Smedman, Ida Maria Siikanen och Maria Sofia Wikström, hvarom skulle af Drätselkammaren för uttagande af sparbanksböcker samt af inlemnade betyg och frejdebevis genom kungörelse tillkännagifvas.

I skrifvelse af den 28 November 1898 hade Inqvarteringsnämnden meddelat Stadsfullmäktige, att såväl hyrorna för bostäder i staden som äfven priset på ved under de senaste åren stigit, så att gällande hyrestariff för inqvarteringen alldeles icke motsvarade rådande förhållanden och att det vore omöjligt för Nämnden att till de i tariffen upptagna prisen anskaffa bostäder med dertill hörande förnödenheter åt den här förlagda ryska militären. Med anledning häraf och då äfven militären anmärkt om hyresmedlens otillräcklighet och yrkat på erhållande af inqvartering in natura, hade Nämnden uppgjort ett förslag till ny inqvarteringstariff för staden, och hemstälde i berörda skrifvelse, med biläggande af sagda förslag samt den nu gällande tariffen jemte en kalkyl, enligt hvilket omordade förslag beräknats, huruvida icke skäl föreläge för staden att, med tillämpning af 5 § i förordningen af den 22 Juli 1897, söka utverka fastställande af en ny tariff, att gälla från den 1 instundande Juni till samma dag år 1904. Och hade ifrågavarande ärende af Stadsfullmäktige vid sammanträde den 6 december 1898 öfverlemnats åt ett särskildt tillsatt utskott, som erhöi i uppdrag att till Fullmäktige inkomma med betänkande i ärendet.

Detta utskott hade numera fullgjort sitt uppdrag och aflemnat ³⁾ betänkande, hvori utskottet på deri anförda skäl och med anslutning till Inqvarteringsnämndens framställning föreslår att Stadsfullmäktige ville besluta: att, med åberopadt stöd af 5 § i förordningen af den 18 Janu-

Ny inqvarterings tariff.

¹⁾ Drks skrf. N:o 225 af den 2 nov. — ²⁾ Stfs prot. den 12 dec. § 9. — ³⁾ Stfs tryckta hand. N:o 13.

ari 1882, angående grunderna för militärinqvarterings utgörande i Storfurstendömet Finland, sådan denna § lyder i förordningen af den 22 Juli 1897, till Kejs. Senaten ingå med und. ansökan att den för staden fastställda inqvarteringsstariff blefve ändrad på sätt Inqvarteringsnämndens förslag utvisar, att gälla för tiden från den 1 Juni 1900 till samma dag år 1904. Och blef betänkandet af Stadsfullmäktige godkändt ¹⁾).

Grunderna för
tolagsavgiftens
beräkande.

Guvernören i länet hade affordrat Stadsfullmäktige och Magistraten underdånigt förslag till det procenttal af tullsatsen, hvartill tolagen ansågs böra efter år 1901 års utgång i denna Helsingfors stad uppbäras, och afgåfvos ²⁾ Stadsfullmäktige, efter att hafva inhemtat Drätselkammarens utlåtande ³⁾ i ärendet, sitt yttrande i hufvudsaklig öfverensstämmelse dermed, eller att ifrågakvarande procentsats, som för närvarande för Helsingfors stad utgår med 2 procent af varornas tullavgift, borde oförändradt bibehållas, i det densamma hvarken kunde höjas för konkurrens skulle ej heller sänkas, då fortfarande stora och kostsamma arbeten i stadens hamnar pågå.

Nedsättning af
stadens trafik-
avgifter.

Med föranledande af Stadsfullmäktiges beslut i frågan om nedsättning ⁴⁾ af de för Helsingfors stad gällande hamnavgifter, och skrifvelse till Drätselkammaren af den 27 Mars beträffande åtgärd i syfte att trafikavgiften för hvetemjöl och hvetegryn blefve minskad till hälften af nu gällande belopp, tillsatte Kammaren i och för förberedande behandling af dessa ärenden ett utskott. Och föreslog ⁵⁾ Drätselkammaren i enlighet med detta utskotts framställning: att de i taxan af den 10 April 1888, hvarefter Trafik- m. fl. avgifter i Helsingfors stad skola beräknas och uppbäras, fastställda trafikavgifter måtte för nedan uppräknade varuslag bestämmas att utgå till följande nedsatta belopp:

	<i>Fråga:</i>
Gryn: hvete, hirs, ris, sago	för 100 kilogram —: 25
korn, hafre, bohvete och öfriga slag	" " " —: 15
Mjöl: af råg, korn, hafre och bohvete	" " " —: 15
hvete, majs, hirs, ris och öfriga slag	" " " —: 25
Kli, alla slag	" 1,000 " —: 50
Potäter	" " " —: 20
Bomull, rå och affall	" " " 1: —
Kainit, Thomasslagg	" " " —: 50

¹⁾ Stfs prot. den 11 april § 30. — ²⁾ D:o d:o den 11 april § 13. — ³⁾ Drks skrif. N:o 75 af den 16 mars. — ⁴⁾ Se 1898 års berättelse pg. 102. — ⁵⁾ Drks skrif. N:o 116 af den 4 maj. (Stfs tryckta handl. N:o 22.

Sten	för 1,000 kilogram —: 20
Svin	” ” ” —: 50
Trä	” 10 kub. met. 1: —

sam
tillg
försl
göra:

ande finge beräknas och
äktige godkände ¹⁾ äfven
na i trafikafgifternas ut-
den 1 Juli.

1898

för af

skäl

i G. M.

Steniu

omede

Stadsfi

förslag

dertill

ningen

i stadsg

testamen

förbindelse,

deri de

fonden

begynnande

samt godkänna

att de för

hvert kalenderår

upplupna

räntorna

till dem

utbetalas

inom Mars

månad påföljande

år.

lse af den 28 November Förvaltning af
G. M. Stenius'
understödsfond.

p af testamentexecutor

nnade bo, på upptagna

und af bestämningarna

1895 bildade „Mortimer

till 36,700 mark, finge

emnas. Och beslöto ³⁾

ned Drätselkammarens

ius' arfvingars bifall

tra len öfvertaga förvalt-

ningen öfver fondens placeringar

i stadsförförordningens 10^a paragraf, hvilka jemlikt

testamentet om understöd ur fonden berättigade, aflemnat skriftlig

förbindelse, deri de ena sig om tidpunkten för ränteutbetalningarnes ur

fonden begynnande samt godkänna att de för hvart kalenderår upplupna

räntorna till dem utbetalas inom Mars månad påföljande år.

Stadsfullmäktige till kännedom ⁵⁾ meddelade ⁶⁾ Drätselkammaren att Bidrag till fon-
den för ett blif-
vande gubblem.

generalmajoren J. af Lindfors, då vordne medlemmar i den 1888 upplösta
Konversationsklubben i Helsingfors vid den 10 December 1898 hållet
sammanträde beslutit, att klubbens kassa, som för dagen utgjorde 783
mark 80 penni, skulle med afdrag af särskilda smärre kostnader öfver-
lemnas till den under Stadsfullmäktiges förvaltning stående fonden för
ett blifvande gubblem i Helsingfors, till Drätselkontoret öfverlemnat
ifrågavarande kassabehållning, utgörande 765 mark 42 penni, för att
bemälda fond tillgodoräknas.

¹⁾ Stfs prot. den 6 juni § 9. — ²⁾ Se 1897 års berättelse pg. 86. — ³⁾ Stfs prot. den
17 jan. § 8. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 290 af den 29 dec. — ⁵⁾ Stfs prot. den 27 febr. § 22. —
⁶⁾ Drks skrf. N:o 34 af den 2 febr.

Utgifts- och in-
komstförslaget
för år 1900.

Det utgifts- och inkomstförslag för år 1900, som af Stadsfullmäktige fastställdes ¹⁾, visade vid jämförelse med budgeten för närmast föregående år följande slutsummor:

<i>Utgifter:</i>		<i>1900.</i>	<i>1899.</i>
I.	Stadens skulder <i>Sm.</i>	658,989: 50	<i>Sm.</i> 617,376: 25
II.	Stadens embetsverk "	219,299: 98	" 213,316: 67
III.	Kommunalförvaltningen "	217,640: —	" 196,700: —
IV.	Gatubelysningen "	193,855: 95	" 193,578: 30
V.	Brandverket "	124,240: —	" 97,746: —
VI.	Polisinrättningen "	392,119: —	" 313,300: —
VII.	Sundhets- och sjukvården "	224,359: 10	" 206,077: —
VIII.	Fattigvården "	288,260: —	" 280,820: —
IX.	Undervisningsväsendet "	805,281: —	" 634,283: 10
X.	Staden åliggande allmänna onera "	262,981: 96	" 250,171: 04
XI.	Vattenledningen "	232,708: —	" 475,430: —
XII.	Saluhallen "	7,350: —	" 7,050: —
XIII.	Stadens jordlägenheter "	6,400: —	" 9,400: —
XIV.	Allmänna arbeten "	2,485,455: —	" 2,702,330: —
XV.	Pensioner "	10,436: 67	" 10,293: 34
XVI.	Diverse "	252,400: —	" 160,800: —
Summa <i>Sm.</i>		6,381,776: 16	<i>Sm.</i> 6,348,671: 70

<i>Inkomster:</i>		<i>1900.</i>	<i>1899.</i>
Beräknad disponibel behållning <i>Sm.</i>		200,600: —	<i>Sm.</i> 450,000: —
I.	Räntor "	84,400: —	" 62,400: —
II.	Tomtlösen "	125,000: —	" 250,000: —
III.	Inkomst från stadens fasta egendom "	288,778: 10	" 268,278: 10
IV.	Tomtören "	2,200: —	" 2,200: —
V.	Inkomstgifvande rättigheter "	965,700: —	" 916,800: —

¹⁾ Drks skrf. N:o 230 af den 30 okt. (Stfs tryckta handl. N:o 37), Stfs tryckta handl. N:r:is 49, 51, 54 och 58, Stfs prot. den 29 dec. § 1.

VI. Diverse inkomster „	341,323:—	„	316,998:46
VII. Statsbidrag „	465,038:—	„	369,231:34
VIII. Vattenledningen <i>Från:</i>	363,775:—	<i>Från:</i>	342,775:—
IX. Gasverket „	8,000:—	„	— —
X. Lån „	1,814,878:—	„	2,034,600:—
XI. Uttaxering „	1,722,684; 06	„	1,335,388: 80
	Summa <i>Från:</i>		6,381,776: 16 <i>Från:</i> 6,348,671: 70

Till förklaring af olikheten emellan 1899 och 1900 års budgetförslag må här, utöfver hvad redan tidigare framhållits, först beträffande utgifterna anföras följande:

Under hufvudtiteln *Stadens skulder* blefvo annuiteterna å stadens obligationslån upptagna i öfverensstämmelse med härför fastställda amorteringsplaner. Drätselkammaren hade visserligen hos Stadsfullmäktige hemställt ¹⁾ om upptagande för stadens räkning af ett nytt obligationslån till belopp af minst 2,000,000 mark, men emedan för tillfället å den utländska marknaden rådande penningeknapphet och hög räntefot försvårade bestämmandet af den lämpligaste tidpunkten för upptagandet af det nya lånet, bemyndigades Drätselkammaren att medels kassakreditiv eller annat tillfälligt lån tillgodose stadens penningebehof, och upptogs derföre till bestridande af provision och ränta å ett 2,000,000 stort kassakreditiv, eventuellt till ränta å ny obligationsemission, ett belopp af 85,000 mark. Den egentliga skillnaden emellan de jemförda budgeterna uppstod emellertid deraf, att utgiften för amortering och ränta för obligationslånet af år 1898 nu växte från 124,000 till 166,160 mark.

I utgiftsstaten för *Magistraten* var ingen ändring att beakta. Deremot tillkom en yngre justitierådman vid *Rådstufvurätten* en tillökning af 1,000 mark i aflöning för tio års tjänst. Och emedan efter aflidne yngre justitierådsmannen Åhlström skulle till Civilstatens enke- och pupillkassa inlevereras vakansbesparing under minst fyra månader, upptogs vikariatsarvode åt en yngre justitierådman under 2 månaders tid af nästkommande år efter 250 mark i månaden med inalles 500 mark. Af de tvenne vid rätten anstälde extra stadsbetjente kom den äldre i åtnjutande af löne-

¹⁾ Drks skrif. N:o 224 af den 30 okt.

förhöjning för 5 års tjänst från den 1 Juni 1900 och observerades härför 58 mark 33 penni. Förhöjning i lön för 10 års tjänst tillkom äfven en till *Magistratens och Rådstufvurättens gemensamma biträden och betjening* hörande stadsbetjent från den 1 Augusti 1900 med 41 mark 65 penni för sagda år. Förutom de ändringar uti lönestaten för *Exekutionsverket*, hvilka betingats af Stadsfullmäktiges beslut af den 17 Oktober ¹⁾ och hvarmedels verket undergick en viss omorganisation, tillkom i löneförhöjning för 10 års tjänst under fullt år åt en fjerde exekutionsbetjent, som under det löpande året åtnjutit sådan förmån endast för en del af året, 183 mark 33 penni, hvaremot det tillfälliga anslaget af 500 mark för exekutionsbetjente bortföll. Emedan expenseanslaget å 11,500 mark för stadens embetsverk visat sig otillräckligt, upptogs detsamma under rubriken *Diverse* förslagsvis med ett till 13,000 mark förhöjdt belopp.

Kommunalför-
valtningen.

Beträffande aflöningarna för *Drättselkontorets* tjänstemän, upptogos de i enlighet med Stadsfullmäktiges derom tidigare fattadt beslut ²⁾ till ett med 7,165 mark förhöjdt belopp.

I skrifvelse till Drättselkammaren af den 4 Oktober hade extraordinarie kammarskrifvaren i Tullstyrelsen Axel Åberg anhållit att det arvode, som årligen till ett belopp af 500 mark utaf staden utbetalats för dagliga detaljerade uppgifter till Trafikkontoret angående tulluppbörden, från och med år 1899 måtte höjas till 800 mark, och som motiv för denna anhållan framhållit, att ifrågavarande arvode redan under flere decennier utgått till förstnämnda belopp, utan att någon ökning af detsamma hittills ifrågakommit, ehuru emellertid antalet inlagor vid härvarande tullkammare under tiden stigit från cirka 6,000 till inemot 44,000 år 1898. Med föranledande häraf hade Drättselkammaren i sitt förslag till utgifts- och inkomststat för staden under nästkommande år upptagit ifrågavarande post med ett till 800 mark förhöjdt belopp, hvarom Kammaren ³⁾ hos Stadsfullmäktige anmälte, jemte det Kammaren anhöll att Fullmäktige ville, för såvidt gälde det löpande året, å sina dispositionsmedel anvisa det bristande beloppet af 300 mark, så att sökandens begäran blefve till alla delar bifallen. Stadsfullmäktige beslöto emellertid på budgetsutskottets förslag endast för år 1900 och framdeles bevilja det förhöjda arvodet, hvilket alltså med 800 mark upptogs uti utgiftsstaten för *Trafikkontoret*.

¹⁾ Se pg. 67. — ²⁾ Se pg. 68. — ³⁾ Drks skrf. N:o 228 af den 20 okt.

Hamnkontorets aflöningsstat upptogs i allt öfrigt sådan, som den ingick uti årets fastställda budget, utom att Hamnkaptensens och Hamnkontorsbokhållarens uppbördsprocent, i öfverensstämmelse med de för inkommande år förutsatta hamninträderna, observerades med motsvarande högre summa. Härvid beaktades dock, att Hamnkaptenen tillkom 4 % af hamninträderna, för såvidt de uppgingo till 200,000 mark, men endast 2 % i det belopp, som öfverstiger nämnda summa.

Vid *Byggnadskontorets* stat observerades följande. Arbetschefens löneförmåner upptogs till den storlek, hvartill de af Stadsfullmäktige den 7 Februari blefvo bestämda. Äldre skogvaktaren Sipilä, hvars löneförmåner senast uppgåt till 1,050 mark per år jämte fri bostad och ved, hade sedan han nu i 15 års tid varit i stadens tjänst anställd, anhållit om 200 marks förhöjning af lönen; och föreslog Drätselkammaren med fästadt afseende dels å hans synnerliga nit och duglighet vid vården af stadens skogar, dels å det dervid förökade arbetet honom till en löneförhöjning af 100 mark per år, hvilket förslag också godkändes. Anslaget för extra ingenjörer och ritarebiträden vid Byggnadskontoret blef på kontorets derom gjorda framställning ökad till 8,000 mark. Byggnadskontoret hade motiverat denna förhöjning dermed, att en stor mängd af de utaf kontorets extra ingenjörer och ritare utförda arbeteten äro af den beskaffenhet, att kostnaderna för desamma icke kunna påföras andra anslag än det ofvannämnda, samt framhöll särskildt i sådant syfte förarbetena för och utarbetandet af de många nya stadsplansprojekten, för hvilka kontoret dessutom enligt Stadsfullmäktiges den 6 Juni fattade beslut egde anlita arkitekt, hvars arvode äfven skall utgå ur ifrågavarande anslag.

Utgifterna för *Trädgårdsnämnden* upptogs i full öfverensstämmelse med Stadsfullmäktiges beträffande stadsträdgårdsmästarens och sekreterarens i Nämnden löneförmåner fattade beslut, men enär Nämnden funnit expenseanslaget af 200 mark för knappt, förhöjdes det till 400 mark.

Anslagen för särskilda stadens nämnder, nämligen för Taxerings- och Pröfningsnämnderna samt Nämnden för arbetareanlägenheter, hade tidigare upptagits under XVI hufvudtiteln, Diverse. I årets budgetförslag hade under denna titel ytterligare tillkommit anslag till Uppfostningsnämnden och Förmyndarenämnden. På budgetsutskottets förslag upptogs nu alla dessa nämnder uti budgeten för år 1900 under III hufvudtiteln Kommunalförvaltningen med underrubrik *Särskilda nämnder*; och anslogs för aflönande af sekreterare och vaktmästare vid dessa näm-

der äfvensom till expenser: för Taxerings- och Pröfningsnämnden 4,400 mark, för Förmyndarenämnden 800 mark, för Nämnden för arbetareanläggningar 800 mark och för Uppfostringsnämnden 1,800 mark.

Gatubelysning.

Belysningen af stadens gator och allmänna platser, såvidt den skedde med *Gasbelysning*, blef upptagen med 103,158 mark 20 penni mot 102,447 mark 75 penni i 1899 års utgiftsstat. Dessutom upptogs en ny post af 8,000 mark till arvoden åt *Styrelsen för belysningsverket*. I den skrifvelse, hvarmed Drätselkammaren beledsagat dess budgetförslag, hade Kammaren erinrat derom, att gasverket, som nu eges af ett privat bolag, den 1 Oktober nästinstundande år komme att öfvergå i stadens ego och der- efter för dess räkning exploateras. Strängt taget skulle deraf efter Kam- marens åsigt hafva bort följa, att för gasbelysning af stadens gator hade uppgjorts och i budgeten upptagits två särskilda beräkningar, den ena omfattande tiden från den 1 Januari till den 1 Oktober och den andra den återstående delen af år 1900, uti hvilken senare kalkyl hade bort ingå äfven aflöningsstat för gasverkets styrelse, materialuppköp för verket o. dyl. Enär Drätselkammaren emellertid med afseende å det skede, hvari ärendet befann sig, icke kunde så förfara, hade Kammaren i sitt för- slag, efter att hafva inhemtat nödiga uppgifter från Gaslysningsaktiebo- laget, upptagit kostnaderna för gasbelysningen under hela nästkommande år, beräknade efter samma grunder som hittills, härvid förutsättande att denna belysning, ombesörjd direkte af staden, för tiden från den 1 Okto- ber till årets slut ej borde blifva dyrare än hvad bolaget därför skulle debiterat staden. Tillika hade Kammaren till bestridande af arvoden m. m. för styrelsen öfver belysningsverket i budgeten infört en post på för- slagsvis 8,000 mark. Budgetsutskottet, som för sin del godkänt Drätsel- kammarens omförmälda förfarande i öfrigt, hade likväl ansett, att jemväl omordade förslagspost borde kunna beräknas blifva betäckt genom inkom- sten från verket under den tid af året, staden omhänderhar dess skötsel, detta så mycket hellre som någon ränta å köpeskillingen för gasverket ännu icke ingår i 1900 års budget. Men då Styrelsen öfver belysnings- verket skall begynna sin verksamhet och ledamöterna i Styrelsen erhålla arvode redan från årets ingång, bibehölls visserligen posten på 8,000 mark i budgeten, men upptogs på inkomstsidan en motsvarande post under ny hufvudtitel, Gasverket, såsom vinst från gasverk med jemväl 8,000 mark.

Utgifterna för *petroleumbelysningen* beräknades att uppgå till 72,026 mark mot 63,338 mark 80 penni uti detta års utgiftsstat. Förslaget var uppgjort af Byggnadskontoret och stödde sig i allo å det med Dir af

Forselles 1896 upprättade och den 2 Februari 1899 med ett tillägg försedd kontraktet rörande denna belysning af stadens gator och vägar, vid hvilken efterhand skulle införas auerbrännare. Den betydliga tillökningen i kostnad var dock till vida mindre del beroende på anförda förändring i belysningssättet, än af det med stadens tillväxt i dess utkanter årligen tillkommande större antalet lyktor. En af särskilda villaboer gjord anhållan om belysningens utsträckning längs Mejlansvägen hade Drätselkammaren äfven af det skäl trott sig böra afböja, att villorna vid denna väg falla inom Helsing kommun.

Äfven kostnaden för den *elektriska belysningen* upptogs till ett med 2,880 mark förhöjdt belopp, dels af skäl att flere bågglampor blifvit erforderliga å Magasinskajen, dels emedan såväl dessa lampors som bågglampornas i Varuskjulet å samma kaj bränn dagar nödgats ökas från 150 till 180.

På grund af de utaf Stadsfullmäktige personalen vid stadens brandverk beviljade förhöjda aflöningar ¹⁾ hade *Aflöningar och andra förmåner* dervid stigit från 63,260 till 77,160 mark. Med afseende å det högre priset för hafre måste utgiften för *Brandstallet* ökats från 8,230 till 9,400 mark. Förmåligast i och för inköp af en mindre ångspruta med tillbehör till en kostnad af 11,000 mark beräknades utgiften för *Redskap och inventarier* till 19,800 mark mot 8,300 mark uti årets budget. Brandverket.

Posterna under VI:de hufvudtiteln *Polisinrättningen* blefvo upptagna i väsentlig öfverensstämmelse med det förslag ²⁾ till ny stat, som blifvit af Fullmäktige godkändt. Polisinrättningen.

Med afseende å såväl erforderliga större kvantiteter furage för *polisstallet* som betydligt högre pris å hafre nu än hösten 1898 äfvensom behof af 3 nya ridhästar, steg kostnaden för detta stall med icke mindre än 3,474 mark, utöfver hvad motsvarande kostnad var upptagen till uti löpande årets budget. Äfven *hyrorna* för polisvaktkontorens lokaler måste höjas. Förhöjningen gälde isynnerhet hyran för fjerde polisstationen och Tolö filial. Hyran för den förra lokalen hade utgjort 1,200 mark, men med afseende derå att byggnaden, der stationen är inrymd, möjligen komme att raseras under år 1900 och någon annan lämplig lokal i fall af flyttning icke torde kunna erhållas under 2,000 mark, hade denna hyressumma upptagits. Likaså hade för Tolö filialpolisstation hyran, som till den 1 sistlidne Juni utgjorde 60 mark per månad, men derefter erlagts med 75

¹⁾ Se pg. 71. — ²⁾ Se pg. 62.

mark i månaden, för nästa år beräknats till 1,200 mark, emedan för beredande af större utrymme ett rum ytterligare erfordrades och kunde å stället erhållas mot en tillökning af 25 mark per månad. Med den nya lönestaten ökades äfven särskilda *diverseposter*: såsom anslaget för beklädnadsmedel med 6,560 mark eller från 22,670 till 29,300 mark; anslaget för inköp och remont af inventarier från 300 till förslagsvis 2,060 mark; anslaget för inköp och remont af utredningspersedlar från 600 till 1,225 mark (41 sablar 475 mark, 2 ridsadlar 250 mark och remonter 500 mark); samt för remont och komplettering af lifräddningsredskapen från 200 till 520 mark. För matportioner åt ransakningsfångar i polisinsättningen upptogs förslagsvis 1,300 mark mot 750 mark uti årets fastställda budget.

Sundbets- och
sjukvården.

Beträffande *läkarepersonalen* vid Sundhets- och sjukvården var endast att observera, att förste stadsläkaren Dr Sucksdorff från den 1 Juli 1900 tillkom ett lönetillskott af 1,000 mark för 5 års tjenstgöring, utgörande för en tid af halft år alltså 500 mark; äfvensom att stadsbarnmorskans aflöning höjdes från 300 till 400 mark på derom gjord anhållan af tjenstens innehafvarinna, fru M. Rautell, som i mera än tjugu år till sina förmäns fulla belåtenhet fullgjort sina åliggande i stadens tjenst, hvarjemte hänsyn togs till de för närvarande rådande dyra lefnadsförhållandena. Under rubriken *Helsovårdsnämnden* hade af Drätselkammaren i dess förslag till utgiftsstat för år 1900 upptagits en post å 4,000 mark för statistiskt biträde åt förste stadsläkaren, Stadsfullmäktige beslöto emellertid att något dylikt anslag icke skulle uti budgeten upptagas, men att under Januari månad nästkommande år tillsätta ett af tre personer bestående utskott, som egde inkomma med förslag beträffande uppställning och bearbetning af stadens statistik och särskildt utlåta sig om hvad i sådant afseende borde tillgöras med hänsigt till folkräkningen år 1900.

I staten för *Maria sjukhus'* afdelning för *icke epidemiska sjukdomar* upptogs för amanuensen I. Rosqvist ett personelt lönetillskott af 50 mark i månaden, hvarjemte utgifterna för värme och belysning samt anslaget för underhåll af inventarier förslagsvis höjdes med resp. 500 och 600 mark.

Vid sjukhusets afdelning för *epidemiska sjukdomar* hade inalles varit anställda 6 sköterskor, hvaraf 2 bildade, men då sjukhusstyrelsen nu föreslog, enär det visat sig att observationspaviljongen icke kan undvara en bildad sköterska, att antalet af de bildande sköterskorna med 50 marks månadslön skulle ökas till 3 och sköterskorna med aflöning af 30 mark

i månaden deremot minskas med 1; hvarigenom en merkostnad af 240 mark uppstode, samt att städerskornas antal skulle ökas från 3 till 5, emedan deras arbete är fördeladt på 7 byggnader och öfverföring af smitta genom dem måste undvikas; hvilken anordning ökade utgifterna med 360 mark, äfvensom att lönen för afdelningens 2:ne drängar skulle höjas med in summa 70 mark, blefvo dessa förhöjningar godkände och upptagne, hvarjemte anslaget för såväl värme som för underhåll af inventarier hvardera ökades från 2,000 till 3,000 mark.

Äfven vid *ekonomieafdelning* ökades betjeningen till antal och tilldelades större löner. Det hade nämligen visat sig, att sjukhuset icke numera kunde erhålla lämpliga och dugliga drängar, köksor, tjenarinnor och tvätterskor till de löner, hvilka bestämdes i början af 1890 talet. Den sammanlagda lönen för 2:ne köksor steg härigenom från 480 till 540 mark, för tjenarinnor och städerskor, hvilka fördubblats till antal, från 360 till 720 mark; för fyra tvätterskor med 160 mark; och för tvenne drängar med 70 mark; hvarjemte vaktmästarens aflöning höjdes från 550 till 730 mark, emedan honom blifvit ähvälfvt förfärdigandet af näringsvätskor m. m. för laboratoriet. Uti årets budget var för kost åt 104 patienter och 43 personer af sjukhuspersonalen beräknadt efter resp. 70 penni och 1 mark per dag sammanlagdt 42,267 mark, men uti 1900 års budgetförslag kalkylerades motsvarande utgift för 117 patienter å 82 penni per dag och 47 af personalen å 1 mark till in summa 52,173 mark 10 p:ni. Slutligen ökades anslaget för värme och belysning äfven här från 6,000 till 7,500 mark.

Anslaget för *sjukstugan i Sörnäs* höjdes på föreståndaren för inrättningen, Distriktsläkaren Harald Råberghs derom hos Helsovårdsnämnden gjorda anhållan till 10,000 mark, på det han blefve i tillfälle att upphyra ett rum för förvaring af lik och verkställande af obduktioner äfvensom kunna anskaffa en plåtbeklädd likkista och ett obduktionsbord m. m. hvilket önskningsmål Nämnden ansett förtjäna beaktande.

Beträffande *Helsopolisen* tillkom tillsyningsmannen S. Haglund löneförhöjning för 5 års tjenst med 500 mark, hvarjemte lönen för tillsyningsmannen P. Meriläinen, som numera varit i stadens tjenst anstald under mera än 10 års tid, höjdes från 2,200 till 2,500 mark. Såsom en ny utgiftspost upptogs för ett desinfektionsbiträde för utförande af desinfektioner i hemmen 1,500 mark, hvaremot det allmänna anslaget för dylik desinfektion minskades från 400 till 250 mark.

Med afseende derå att *undersökningsstationen för lifsmedel*, som egentligen borde öppenhållas om vintern endast från kl. 8—11 f. m. och om sommaren från kl. 7—10 f. m. dock i sjelfva verket måste hållas tillgänglig för allmänheten långt in på eftermiddagarna, hvilket gör laboratoridrängens närvaro å stationen nödvändig, höjdes denna drängs eller rättare vaktmästares lön till 900 mark per år.

Förmannens för *desinfektionsinrättningen* aflöning ökades från 900 till 1,200 mark, enär en dylik förman, som ovilkorligen skall vara maskinist, icke kunnat erhållas för den fastställda lönen. Deremot nedsattes biträdets lön, äfven med afseende derå att han ej kunnat användas, såsom afsedt varit, för näringsvätskors m. m. tillverkning för laboratoriet, med 180 mark eller till 420 från 600 mark.

I staten för *köttkontrollstationen* bortlemnades hyresanslaget för lokal å 1,500 mark, enär stationen numera är inrymd i staden tillhörig gård.

Under en nytillkommen underrubrik *Obduktionshuset*, som nyligen blifvit färdigt och kommit till användning, upptogs för ved, belysning, tvätt etc. förslagsvis en utgiftspost å 150 mark.

Med afseende derå att det tidigare af Stadsfullmäktige beviljade anslaget af 18,000 mark för uppställande af ett skarlakansfeberlasarett, hvilket anslag skulle upptagas i budgeten för år 1900, visade sig obehöfligt, i det nämnda farsot var i starkt aftagande, blef detsamma derifrån utelemnadt.

Fattigvården.

Vid Fattigvården undergingo tidigare utgiftsposterna för *Fattigvårdsstyrelsen* icke några förändringar; ej heller aflöningar för inspektor, kontorsbiträde och predikant vid *Fattiggården*. Vid densamma höjdes dock öfriga utgifter från 45,400 mark för år 1899 till 57,060 mark för år 1900, nämligen: för sjuksköterskor 660 mark, för beklädnad 1,500 mark, för kost 6,000 mark, för läkemedel 500 mark, för inventarier 4,500 mark, och för ved och belysning 500 mark, allt med afseende derå att sjukhuset vid Fattiggården under året skulle komma att utvidgas. Deremot ansågs utgifterna för remont och diverse kunna minskas med sammanlagdt 2,000 mark. Vid *Arbetsinrättningens* utgifter uppstod ej större förhöjning än 100 mark, i det visserligen kostnaderna för remontarbeten beräknades till 1,600 mark mot 500, men deremot för materialier till endast 4,000 mot 5,000 mark. Äfven vid *Dårvårdsanstalten* uppgick förhöjningen till blott 680 mark, hvarvid visserligen särskilda detaljposter, såsom för remontarbeten och inventarier ökades, men andra såsom för beklädnad och läkemedel minskades. För *Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningen*

garna kunde utgifterna sänkas med 5,000 mark, men höjdes deremot för *Diverse* med 1,000 mark.

Anslaget för ved till *Navigationsskolan* höjdes från 500 till 600 mark. Under rubriken *Handtverksskolor* upptogs, förutom såsom tillförene anslag för högre handtverksskolan 18,448 mark och för den lägre 28,146 mark, för förberedande yrkesskolan för gossar sammanlagdt 46,295 mark, nämligen för inköp af möbler, maskiner och verktyg ¹⁾ 13,095 mark, häraf 1,045 mark för skolans utvidgande med en andra klass, för skolans underhåll år 1899 — 7,800 mark och för enahanda underhåll år 1900 — 25,400 mark. Under rubriken *Handelsläroverk* observerades, utom det vanliga anslaget af 4,000 för handelsinstitutet, under året anslagna ²⁾ icke blott 2,000 mark för en förberedande klass till detta institut, utan äfven 4,000 mark såsom bidrag till ett finskt handelsläroverk.

Beträffande utgifterna för stadens *folkskolor* beräknades och upptogs desamma uti budgeten för år 1900 i öfverensstämmelse med den nya lönestat för lärare och lärarinnor, som af Stadsfullmäktige under året antagits ³⁾. Vid *aflöningarna* åt lärarepersonalen och öfriga funktionärer är att bemärka, att den stora tillökningen i kostnad, på något öfver 112,000 mark från årets stat, har sin förnämsta orsak i nämnda löneförhöjning och deri, att många nya lärare och lärarinnor blifvit vid stadens folkskolor anställda. I endast jembörelsevis ringa mån verkar härtill den obetydliga förhöjning af arvodet från 200 till 300 mark åt särskilda skolföreståndare och föreståndarinnor — 11 till antalet för år 1900 mot 8 innevarande år — hvilken direktionen föreslagit; och arvodet af 1,200 mark åt ett biträde vid inspektorskansliet, hvilket senare arvode är en fullkomligt ny post. Folkskoledirektionen hade motiverat sistnämnda post dermed, att den stora mängd löpande ärenden och kansligöromål, som hopat sig öfver folkskoleinspektorn, i den mån såväl elevernas som lärarepersonalens antal ökats, icke kunnat undgå att verka hinderligt för inspektors vigtigaste embetsäliggande, det att utöfva en verksam kontroll öfver sjelfva undervisningen i skolorna. Den ständigt ökade elevfrekvensen höjer naturligtvis äfven anslagen för *öfriga kostnader* än aflöningarna nämligen för skollokaler, möbel, värme och belysning, renhållning m. m. I årets buget voro dessa kostnader, om ifrån desamma afdrages den alldeles tillfälliga posten å 15,741 mark för inventarier till folkskolehuset vid Nikolaigatan, kalkylerade till sammanlagdt 113,137

Undervisnings-
väsendet.

¹⁾ Se pg. 61. — ²⁾ Se pg. 73 och 59. — ³⁾ Se pg. 66.

mark 50 p:ni; för år 1900 uppgingo de till 121,050 mark; och dock hade under detta år tillkommit ett nytt stort skolhus med fullständig utrustning.

För folkbiblioteket och läsesalen, filialer till folkbiblioteket och folkbibliotek och läsesal i Sörnäs hade för år 1899 anslagits sammanlagdt 32,780 mark, men förhöjdes för nästkommande år till 41,340 mark, som upptogs under en gemensam rubrik *Folkbibliotek och läsesalar*; sedan äfven det. s. k. Folkets hem i Sörnäs stälts under Folkbibliotekets styrelse.

Under IX:de hufvudtiteln upptogs nu dessutom på Uppfostringsnämndens derom gjorda förslag en fullkomligt ny utgift å 17,000 mark för anläggning och underhåll af två asyler för vanartade barn, särskild utackordering och läkarebesigtning af barnen. Utgiften observerades under rubriken *Asyler för vanartade barn*¹⁾.

Staden åttigande allmänna onera.

På grund af Kejsrerliga Senatens resolution af den 15 sistlidne Maj angående Forsby hemmans införlifvande med staden hade *kronoutlagorna* i boskapspenningar och utsädesafgifter stigit med 1 mark 92 penni. *Inqvarteringen*, såvidt den angår anskaffade af qvarter för här förlagd rysk militär, hade af Inqvarteringsnämnden kalkylerats för år 1900 till 253,323 mark mot 240,514 mark för år 1899. Aflöningarna för inqvarteringsnämnden blefvo upptagna till oförändrade belopp.

Stadens jordlägenheter.

Enär undervisningsväsendet i Guntäckt förstäder genom skolornas å staden underlydande villan Backas tillkomst helt och hållet öfvertagits af Folkskoledirektionen och alla kostnader för detsamma ingick bland utgifterna under hufvudtitel IX, hade anslaget af 3,000 mark för undervisning m. m. å Guntäckt kunnat bortlemnas, samt beloppet af denna hufvudtitel reduceras från in summa 9,400 till 6,400 mark.

Pensioner.

Förändringarna å denna hufvudtitel bero naturligtvis å ena sidan derpå, att en del stadens pensionstagare under året aflidit, å den andra att nya sådana tillkommit. En ökning i totalbeloppet af 143 mark 23 penni är emellertid att härå anteckna.

Diverse.

Då ifrån XVI utgiftstiteln *Diverse* till titeln III Kommunalförvaltning öfverfördes, såsom här tidigare anförts, anslagen för Nämnden för arbetareangelägenheter samt för Taxerings- och Pröfningsnämnden, uppstod derigenom naturligtvis en minskning å diverse utgifterna. Tillökning i anslag: för eldnings- och belysningsämnen, för brandstodsafgifter, för inventarier till särskilda stadens hus och för telefonafgifter blefvo

¹⁾ Se pg. 60.

emellertid sjelffallna följer af embetslokalernas tillväxt, tillkomsten af nya hus samt stigande varupris, och isynnerhet höjdes denna utgiftstitel genom några fullkomligt tillfälliga utgiftsposter, de å 4,000 mark för anordnande af en arbetarenquête samt å 100,000 mark till finska teaterhusbyggnaden.

Hvad åter beträffar skilnaden i inkomster uti 1899 och 1900 års budgetsförslag, torde följande böra anföras: Inkomster.

Med afseende förnämligast derå, att staden på grund af utslag i högsta instans under året blef tvungen till mycket betydande restitutioner af år 1898 för kursdifferens å ny emitterade bank- m. fl. aktier uttaxerade medel, kunde för år 1899 alls ingen behållning till det nästkommande påräknas, hellre tvärtom. Den behållning af 200,000 mark, som emellertid upptogs, var egentligen en inbesparing från år 1898, som uppkommit derigenom, att den verkliga behållningen från nämnda år öfverstigit den kalkylerade, uti det löpande årets budget upptagna. Behållning. ↓

Den väsentliga differensen mellan räntor å tomtlösen uti budgetsförslaget för år 1900, 42,000 mark, och samma räntor uti årets budget, der upptagna till 24,000 mark, beror förnämligast på en noggrannare fördelning af de uti annuiteterna å tomtlösen ingående tvenne betalnings-satserna af olika natur, den ena amortering å sjelfva köpeskillingen, den andra verkliga räntor å utestående kapital. Inkomstposten: dividender å aktier kunde på den grund höjas från 5,000 till 9,000 mark, att stadens i Helsingfors Magasins Aktiebolag egande aktier syntes blifva ganska vinstgifvande. Räntor.

Uti Drätselkammarens budgetsförslag var inkomsten under rubriken *Tomtlösen* för försäljning af tomter och amortering å köpeskillingen för försålda tomter upptagen endast till 100,000 mark, men höjdes af Stadsfullmäktige på budgetsutskottets förslag till 125,000 mark. Såsom skäl till en så låg beräkning af tomtlösen hade Drätselkammaren anført, att under årets första fyra månader visserligen försåls inalles 11 tomter till ett saluvärde af sammanlagdt 168,154 mark 63 penni, hvarjemte af statsjernvägarne för exproprierad mark uppburits i jordlösen 323,364 mark, men som alla tomtinköp från och med maj månad upphört, som vid ingen af här nämnda 11 tomtförsäljningar kontant liqvid ifrågakommit och då några äldre skuldsedlar å köpeskillingen för tomter icke heller under året inlösts samt någon utsigt till ett förändradt förhållande under instundande år ingalunda var att emotse, Drätselkammaren endast med yttersta tvekan under denna titel trott sig kunna påräkna en inkomst af Tomtlösen.

100,000 mark. Säkra voro blott cirka 18,000 mark amortering å fordringarna för äldre tomtförsäljningar och antogs af statsjernvägarne äfven för nästkommande år kunna påräknas en 40 å 50 tusen mark för åter ifrågakommen expropriation vid Fredriksbergs bangård, men huruvida derut öfver något skulle i tomtlösen inflyta var enligt Drätselkammarens förmenande ganska tvifvelaktigt.

Inkomst från
stadens fasta
egendom.

Arrendena för byggnader, tomter och mindre platser inom stadens plan nedgå naturligtvis i samma mån, tomter försäljas och staden blir af privata gårdsegare bebyggd. Som flere gamla och derföre jemförelsevis låga arrenden för jordlägenheter, villaområden och smärre platser utom stadens plan utgått och förmånligare dispositioner af dessa marker kunnat vidtagas, kunde dock inkomsten från detta slag af arrenden upptagas till 9,000 mark förhöjdt belopp. Arrendena från Brunnsparken hade deremot till följd af några tomters i parkens östra del försäljning något nedgått. Auktionskammarlokalen var för nästkommade år uthyrd för en hyressumma af 2,200 mark. Från den under året inköpta gården N:o 6 vid Bergmangatan, som sedan den 1 sistlidne Juni varit för stadens räkning uthyrd, inflöt i hyror inalles 6,000, mark, hvilka observerades. Tillfälliga arrenden och planhyror ansågs kunna höjas från 10,000 till 12,000 mark. Enär enligt bestämmelse i arrendekontrakten för tomterna i Guntäckt förstäder de ursprungliga arrendeafgifterna hvarje tionde år stiga med 10 %, följde häraf med åren stegrade arrendeinkomster för staden.

Inkomstgifvan-
de rättigheter.

Under inkomstgifvande rättigheter upptogos följande poster till förhöjdt belopp: tolag med 25,000 mark, magasinshyra med 1,000 mark, hamnafgifter med 22,000 mark, lyftkrans afgifter med 800 mark, och vägningsafgifter med 300 mark, eller sammanlagdt 49,100 mark, hvar emot inkomsten från ballastafgifter och kollektmedel beräknades för hvardera 100 mark mindre än uti årets budgetsförslag. De hufvudsakliga förhöjningarna gjordes på budgetsutskottets förslag och anförde utskottet såsom motiv härför, att efter hvad utskottet af Trafikkontoret inhemtat, hade i trafikafgifter ultimo November uti rundt tal influtit 421,000 mark, jemte det uppbörden för December beräknats till 40,000 mark, utskottet på grund af sålunda vunnit erfarenhet icke hade skäl att förorda någon ändring i Drätselkammarens, jemväl af Magistraten tillstyrkta förslag beträffande beloppet trafikafgifter, men att enär, likaledes enligt Trafikkontorets uppgift, den till slutet af November influtna tolagen utgjort vidpass 212,000 mark samt för December beräknats en

inträd af 13,000 mark, utskottet, jemväl med iakttagande af nödig försigtighet, fann påkalladt att posten tolag för till Helsingfors sjöledes inkommande varor höjes från 190,000 mark såsom Drätselkammaren föreslagit till 215,000 mark, hvarjemte utskottet, med hänsyn särskildt till stadens ökade handelsflotta, trodde sig kunna föreslå jemväl att posten hamn-afgifter skulle upptagas med 215,000 i stället för 200,000 mark, enligt Drätselkammarens förslag.

Den personela fattigafgiften stiger med tillväxande folkmängd i staden och upptogs därför till 32,000 mark mot 31,000. Inkomsten för sjukvård å Maria sjukhus, äfvensom inkomsten från desinfektionsinrättningen och desinfektion i hemmen, som är en ny post, upptogs till belopp, som af sjukhusstyrelsen föreslagits. Tillsammans gäfvo de en ökad inkomst af 2,400 mark. På grund deraf att ersättningen för underhåll af fattiga från andra kommuner redan från åren 1897 och 1898 öfverstigit ett belopp af 6,000 mark, hade Fattigvårdsstyrelsen nu föreslagit, att denna summa och ej blott 3,000 mark skulle observeras såsom dylik ersättning. Med hänsyn tagen till biblioteksfilialernas tillkomst kunde inkomsten från boklån höjas från 4,500 till 4,800 mark. Enär det uti årets budget med 184 mark 46 penni upptagna bidraget till brandverket af Ryska Alexanders gymnasium var beroende på ett misstag, i det att detta bidrag ingår i de 21,000 mark, med hvilka statsverket deltagar uti brandverkets i staden underhåll, hade detta misstag nu rättats genom ifrågavarande posts utlemnande.

Diverse inkomster.

Då Drätselkammaren under utgiftstiteln IX hemställt, att Stadsfullmäktige ville till regeringen ingå med ansökan om statsbidragets till folkskolorna förhöjning och Drätselkammaren uträknat att denna förhöjning bör stiga till minst 20,000 mark, hade Kammaren i konsekvens härmed upptagit samma bidrag med förslagsvis 148,000 mark i stället för 128,000. Då Fullmäktige emellertid senare eller vid sammanträde den 12 December beviljat löneförhöjning åt lärarene och lärarinnorna vid folkskolorna, hvarigenom budgeten för dessa skolor ökats med 75,770 mark, föreslog budgetsutskottet och godkände Stadsfullmäktige att statsbidraget till folkskolorna upptogs i budgeten med belopp af 168,000 mark. Såsom en själffallen följd af att å utgiftssidan under hufvudtiteln VI hade intagits den ifrågakomma nya staten för polisnrättningen höjdes äfven stadsbidraget för samma inrättning efter gällande proportion af stadens och statsverkets bekostande af densamma, hvilket gaf en förslagssumma af 249,000 mark.

Statsbidrag.

På budgetsutskottets förslag och i enlighet med Drätselkammarens derom gjorda hemställan, beslöto Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att till Fullmäktige inkomma med nödig utredning om det belopp, som utöfver det dåvarande statsbidraget till stadens folkskolor kunde påräknas.

Vattenledningen.

Inkomstposterna å 315,000 mark för vattenförsäljning och 21,000 mark för hyror för vattenmätare mot resp. 295,000 och 20,000 mark uti årets budget upptogos till dessa belopp på Vattenledningskontorets förslag.

Gasverket.

På skäl, som här tidigare framhållits, infördes nu i budgeten en ny inkomsttitel *Gasverket* och observerades härå ett belopp af 8,000 mark.

Lån.

Lån på längre återbetalningstid än två år föreslogs till upptagande för inköp af gasverket 1,400,000 mark, för inköp af gården N:o 6 vid Bergmansgatan 207,000 mark, för vattenledningens utsträckning 107,878 mark och för ombyggnad af Långa bron 100,000 mark eller tillsammans 1,814,878 mark. Enär alla under underafdelningen „utsträckning af röret samt inköp af vattenmätare“ inom XI utgiftstiteln upptagna vattenledningsarbeten, äfven de som afse ombyte af rör under en del gator, öka vattenledningens kapitalvärde, ansågs den sammanlagda till 107,878 mark beräknade kostnaden för dessa arbeten böra med lånemedel på längre återbetalningstid än två år bekostas. För att göra det för sig klart, att ombytet af rör med mindre genomskärning till gröfre sådana icke afser en remont af vattenledningen utan en utvidgning af densamma, hvarigenom mera vatten kan till nya afnämare deraf levereras, behöfver man blott tänka sig att ungefär samma ändamål som med rör-ombytet skulle vinnas genom att vid sidan af de gamla rören insätta nya rör af viss mindre genomskärningsarea än den nu föreslagna, ehuru ett sådant förfarande från såväl teknisk som ekonomisk synpunkt vore en absurdité. Att den storartade och kostsamma ombyggnaden af Långa bron måste utföras med lånemedel är en temligen själffallen sak.

Uttaxering.

I stöd af det fastställda utgifts- och inkomstförslaget beslöto Stadsfullmäktige, att det belopp, som instundande år 1900 skulle för 1899 af kommunens på grund af skattören skattskyldiga medlemmar uttaxeras, skulle fastställas till 1,722,684 mark 6 penni, hvilket för de jemförda åren gjorda för år 1900 en större uttaxering på 387,295 mark 26 penni.

e. Särskilda andra af Stadsfullmäktige handhafda ärenden.

Vid slutlig behandling af ärendet rörande instruktion ¹⁾ för Nämnden för arbetareangelägenheter beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige på beredningsutskottet förslag godkänna följande af i hufvudsak af Herr Heickel affattade

Instruktion för
Nämnden för
arbetareangelä-
genheter.

Instruktion för Nämnden för arbetareangelägenheter.

§ 1.

Nämnden för arbetareangelägenheter har till uppgift: att till Stadsfullmäktige afgifva utlåtanden i frågor som röra kroppsarbetarene i staden; att hos Stadsfullmäktige framställa förslag i dylika ämnen; att bringa till utförande åtgärder, som af Stadsfullmäktige beslutas till fromma för stadens kroppsarbetare; och att utöfva inseende öfver inrättningar, som i detta syfte kommit till stånd.

§ 2.

Nämnden för arbetareangelägenheter utgöres af sju ledamöter jemte lika många suppleanter. De väljas sålunda, att Stadsfullmäktige utse tre ledamöter och ett lika antal suppleanter, samt stadens Folkskoledirektion och Fattigvårdsstyrelse hvardera två ledamöter och två suppleanter. Valet sker i December månad och gäller för en tid af två år.

Ur Nämnden afgå, första gången efter lottning, och derefter i tur, årligen en af Folkskoledirektionen och en af Fattigvårdsstyrelsen utsedd ledamot och suppleant, samt hvartannat år en och hvartannat år tvenne af de ledamöter och suppleanter Stadsfullmäktige i Nämnden invalt.

Nämnden bör hos de i valet deltagande myndigheterna anmäla när af dem vald ledamots och suppleants mandat utgår.

§ 3.

Afgår ledamot eller suppleant före valperiodens utgång, skall derom hos den af de i § 2 nämnda myndigheter, som invalt den afgångne, anmälan göras för nytt vals anställande. Den sålunda valde tjänstgör under den tid, som för den afgångna återstår.

¹⁾ Se 1898 års berättelse pg. 116. — ²⁾ Stfs prot. den 17 jan. § 12.

§ 4.

Beträffande valbarhet till ledamot eller suppleant i Nämnden, rättighet till afsägelse, äfvensom jäf, gälla hvad om Stadsfullmäktige i enahanda afseende är stadgadt.

§ 5.

Nämnden utser hvarje år bland sina ledamöter genom val med slutna sedlar ordförande och viceordförande. Om detta val skall Stadsfullmäktige och Magistraten underrättas.

§ 6.

Nämnden är beslutför då minst fyra ledamöter, ordföranden inberäknad, äro närvarande.

Utfalla vid öppen omröstning rösterna för olika meningar lika, gälla den mening ordföranden biträder. Vid val med slutna sedlar bestämmes genom lottning, eller på annat sätt, hvarom de närvarande sig förena, företrädet emellan dem som erhållit lika antal röster.

§ 7.

För handhafvande af sekreteraregöromålen antager Nämnden dertill lämplig person emot arvode, som af Stadsfullmäktige bestämmes.

§ 8.

Nämnden sammankallas af dess ordförande så ofta denne finner ärendena det fordra, eller då två ledamöter derom hos ordföranden anhålla.

§ 9.

Vid Nämndens sammanträden skall föras protokoll, upptagande närvarande ledamöter, behandlade ärenden, fattade beslut och deras hufvudsakliga motivering.

Önskar ledamot få sin från Nämndens pluralitet afvikande mening i protokollet införd, inlämne den skriftligt.

Från Nämnden utgående expeditioner undertecknas af ordföranden och kontraheras af sekreteraren.

§ 10.

I händelse af förfall för såväl ordförande som viceordförande att till Nämndens sammanträde sig infinna, hvarom bör hos sekreteraren eller någon af ledamöterna anmälas, må tillfällig ordförande utses.

Har ledamot förfall, skall han derom hos ordföranden anmäla så tidigt, att suppleant hinner till sammanträdet kallas.

§ 11.

Stadens polismästare eller den hans tjänst förestår och Stadsfullmäktiges ordförande ega rätt att Nämndens sammanträden bivista och i öfverläggningarna deltaga, skolande de för detta ändamål om tiden för hvarje sammanträde skriftligen underrättas.

§ 12.

Då Nämnden finner skäl dertill förekomma, inbjuder Nämnden till sina sammanträden sakkunnige äfvensom representanter för arbetareföreningar i staden; de sålunda tillkallade ega i Nämndens öfverläggningar, men ej i besluten deltaga.

§ 13.

Nämnden åligger att hvarje år före utgången af Mars månad till Stadsfullmäktige afgifva berättelse öfver sin verksamhet under det föregående året.

I skrifvelse till Nämndens för arbetareangelägenheter ledamöter af den 17 Maj 1898 hade ¹⁾ Stadsfullmäktige, bland andra uppdrag, åt Nämnden öfverlemnad att inkomma med yttrande öfver det förslag om inrättande från kommunens sida af en uppfostringsanstalt för vanvårdade och försummade barn, som till Stadsfullmäktige aflemnats utaf en för behandling af särskilda den lägre arbetareklassen rörande frågor tillsatt komité. Till fullgörande häraf föreslog ²⁾ Nämnden, som i saken inhemtat yttrande af Fattigvårdsinspektören, med bifogande af detta yttrande i afskrift: att det ifrågasatta uppfostringsrådet för omvårdnaden af försummade barn borde vara så sammansatt, att deri ingick en underdomare, en prästman och en läkare, alla i staden tjänstgörande, verkställande direktören i Fattigvårdsstyrelsen, samt en eller två kvinnor,

Instruktion för
Uppfostrings-
nämnden.

¹⁾ Se 1898 års berättelse pg. 206. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 32 af år 1898.

inalles minst sju personer; och borde Uppfostringsrådet, med tillhjälp af ett icke knapt aflönadt, på begränsad tid antaget biträde:

1:o vaka deröfver att icke blott vanartad ungdom i staden, utan äfven barn inom kommunen, mot hvilka målsmans vård eller skolans tukt visat sig maktlösa eller hvilkas sedliga utveckling annars det kräfver, utan dröjsmål erhålla nödig omvårdnad från kommunens sida;

2:o efter hörande af Fattigvårdsstyrelsen, Folkskoleinspektorn, vederbörande lärare och andra, hvilka saken röra kan, äfvensom på grund af personlig kännedom om de försummade barnen och deras närmaste omgifning pröfva lämpligt uppfostringssätt och vidtaga nödig åtgärd;

3:o hafva uppsigt öfver de enskilda af rådet anställda personer och de af kommunen efter rådets framställning inrättade eller understödda anstalter, åt hvilka ifrågavarande barns uppfostran anförtros;

4:o bidraga till uppkomsten af barnhem, lärlingshärbergen och andra enskilda inrättningar för värnlösa barn och hemlös ungdom samt öfvervaka desamma, så vidt de af kommunen understödas;

5:o i öfrigt fullgöra de uppdrag af liknande art, som kunna rådet af Stadsfullmäktige äläggas.

Uppfostringsrådets aflönade biträde borde främst tillhandagå rådet med upplysningar om vanartad ungdom och barn i kommunen, som sakna nödig vård, föra fullständig förteckning öfver dem med upptagande af vunna upplysningar och beslutna åtgärder samt dessas resultat. Tillika borde barnen i fråga af särskild läkare mot ersättning undersökas. Uppfostringsrådet borde derjemte taga i öfvervägande huru förfaras skall med försummade barn till föräldrar, som ej äro i kommunen skattskrifna. Hos rådet eller dess ordförande kunde enskilda personer anmäla vanartiga barn till vård och uppfostran.

På beredningsutskottets förslag blef detta Nämndens för arbetareangelägenheter förslag af Stadsfullmäktige godkändt ¹⁾, dock med sådan modifikation beträffande myndighetens sammansättning att densamma komme att bestå af en jurist, en prestman eller pedagog, en läkare, verkställande direktören eller en ledamot i Fattigvårdsstyrelsen samt en qvinna; och skulle densamma benämnas ²⁾ icke Uppfostringsråd utan Uppfostringsnämnd.

Ordnande af
handeln med
kött och mat-
varor.

Sedan Helsovårdsnämnden jemte skrifvelse för den 12 Januari i afseende å fastställelse till Magistraten öfversändt af Helsovårdsnämnden

¹⁾ Stfs prot. den 17 jan. § 13. — ²⁾ D:o d:o den 7 feb. § 25.

uppgjort „Förslag till stadgar för handeln med kött och matvaror uti butik i Helsingfors“, hade Magistraten, innan vidare i ärendet tillgjordes, anhållit det Stadsfullmäktige ville till Magistraten inkomma med yttrande härutinnan; och beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige remittera ärendet till det utskott, som af Stadsfullmäktige tillsats för beredning af frågan om anordnande af köttkontroll.

Förslaget ²⁾ var af följande innehåll:

§ 1.

För rättighet att idka kött- och matvaruhandel i butik fordras, utöfver hvad i allmän förordning kan vara stadgad, att skriftlig anmälan göres hos stadens Helsovårdsnämnd innan försäljningen börjar, samt att de för handeln afsedda lokalerna blifvit af Helsovårdsnämnden för sitt ändamål godkända.

§ 2.

Lokal i hvilken kött och matvaror hålles till salu, samt källare, magasin och lagerrum, der de förvaras till försäljning, skola vara väl ventilerade och ändamålsenligt inredda samt hållas i rent och snyggt skick; försäljningslokalerna böra dessutom vara torra och väl belysta.

Lokal må ej såsom butik godkännas såframt den utgör enda utgång för innanför liggande boningsrum.

I förestående moment omnämnda lokaler få icke begagnas till bostad, sofrum eller kök, eller till förvaring af sådana varor, som kunna förläna köttet eller matvarorna bismak eller befordra deras förskämning.

Finner Helsovårdsnämnden att kött- och matvarubutik eller i denna § omnämnda förvaringsrum icke motsvarar föreskrifna fordringar, eger Nämnden rätt att förbjuda dess användande för slikt ändamål.

§ 3.

Kött- och matvarubutik skall utvändigt vara försedd med skylt, som tydligt angifver rörelsens beskaffenhet och försäljarens namn. I försäljningsrummet skall ett exemplar af dessa stadgar alltid finnas å lätt synbart ställe anslaget.

¹⁾ Stfs prot. den 24 feb. § 8. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 32.

§ 4.

Inträffar fall af smittosam sjukdom i boningsrum, som står i förbindelse med kött- eller matvarubutik, eller hos försäljare, anställd vid sådan handel, bör butikegaren eller den honom företräder, omedelbart ställa sig till ofterrättelse de af helsovårdsmyndigheterna gifna föreskrifter till hindrande af smittans spridning.

§ 5.

Helsopolisen må icke förvägras tillträde till kött- och matvarubutik samt till källare, magasiner och lagerrum, der matvaror, afsedda till försäljning, förvaras, ej heller att mot betalning efter gångbart pris af varorna taga prof.

§ 6.

Bryter någon mot föreskrifterna i denna stadga, böte, der ej straff för förseelsen är i allmän lag utsatt, högst tvåhundra mark; hvarjemte, ifall Helsovårdsnämnden finner skäl dertill förekomma, saken jemte den skyldiges namn bringas till allmänhetens kännedom.

Och som bemälda utskott föreslog att Stadsfullmäktige ville tillstyrka utfärdandet af ifrågakomna stadga i öfverensstämmelse med förslaget, dock att dervid skulle beaktas vissa af utskottet framhållna anmärkningar, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige affatta sitt affordrade yttrande i enlighet härmed. Annat hade utskottet icke funnit att i sak anmärka mot förslaget än att bestämningen i 2 §:en derom, att butiklokal m. m. icke får begagnas till förvaring af varor, som kunna förläna matvarorna *bismak*, torde, såsom alltför rigorös, böra uteslutas, men att i 4:de §:en åter torde böra införas en föreskrift, liknande den, som ingår i 5:te §:n af stadgarna rörande mjölkhandeln, eller af innehåll, att, der smittosam sjukdom yppas hos person, bosatt i rum, som står i förbindelse med butiken, eller hos försäljaren eller hans familj, *anmälan derom bör af butikegaren eller den honom företräder ofördröjligen göras hos Helsovårdsnämnden*, emedan i annan händelse Nämnden ofta nog komme att stanna i okunnighet om dylika sjukdomsfall.

Byggnadsordning för Östra Brunnsparken.

Med föranledande af tvenne framställningar, den ena af Brandkommissionen för den 13 November 1896 och den andra af Magistraten för

¹⁾ Stfs prot. den 26 sep. § 24.

den 9 December samma år, hvardera i syfte att Stadsfullmäktige ville vidtaga åtgärd derhän, att byggnadsordningen för Brunnsparkens östra villaområde skulle underkastas sådan omarbetning, att densamma komme att innehålla föreskrifter, genom hvilkas iakttagande eldfaran för byggnader å berörda villaområde blefve mindre, än för närvarande är fallet; jemte det dess karaktär af villastad skulle bevaras, hade Stadsfullmäktige vid sammanträde den 12 Januari 1897 uppdragit åt ett särskildt tillsatt utskott att till Fullmäktige inkomma med förslag till ny byggnadsordning för Brunnsparkens östra villaområde. Och hade detta utskott numera utarbetat och till Stadsfullmäktige öfverlemnadt¹⁾ följande:

Förslag till byggnadsordning för östra villaområdet i Ulrikasborgs Brunnspark.

För östra villaområdet i Ulrikasborgs Brunnspark gäller den för staden den 3 maj 1895 fastställda byggnadsordning med de afvikelser, nedan sägs:

1 §.

Allmän väg inom villaområdet skall behörigen underhållas på sätt Magistraten förordnar.

Jemför 8 § i
Brunnsparkens
byggnadsord-
ning. 10—16 §§
i Allmänna
byggnadsord-
ningen.

Underhållet af dessa vägar bekostas af villainnehafvarene samfäldt, och fördelas kostnaden för underhållet dem emellan i förhållande till yt-innehållet af deras tomter.

2 §.

Tomt får ej mot allmän väg, eller på mindre än sju meters (7 m) afstånd från sådan väg, eller mot hafvet eller parken, hägnas annorlunda än med genombrutet stakett.

7 § i B. B. O.
25 § i A. B. O.

3 §.

Industriell inrättning får ej inom villaområdet finnas.

32—35 §§ i
A. B. O.

4 §.

Byggnad får ej uppföras närmare tomtgränsen än fem meter (5 m) från densamma.

51 § i B. B. O.
37 § i A. B. O.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 4.

Ej heller får tomt bebyggas ytterom de å planen öfver området med blott betecknade gränslinierna eller, der sådan icke möter, närmare än sju och fyra tiondedels meter (7,4 m) från östra allén.

5² § i B. B. O.
36 § i A. B. O.

Uthus får icke förläggas mot allmän väg, parken eller hafvet.

5 §.

4 § i B. B. O.
39—42 §§ i
A. B. O.

Af tomts yta må högst en femtedel bebyggas; dock att, der någon del af tomten utgöres af område, å hvilket, såsom beläget ytterom någon af de i 4 § omförmälda gränslinierna, byggnad icke får uppföras, ej mer än tredjedelen af detta område får tagas i beräkning vid bestämmandet af den till bebyggande tillättna ytan.

6 §.

Minsta tillättna afstånd mellan två byggnader är åtta meter (8 m).

7 §.

2 § i B. B. O.
46 § i A. B. O.

Byggnad får ej uppföras i flere än två våningar.

I antalet våningar inberäknas icke källarvåning i hus å starkt slutande mark, ej heller gafvel- eller tornrum i hus af brandfritt ämne.

Uti hus, som helt och hållet eller delvis uppföres af annat än brandfritt ämne, får gafvel- eller tornrum icke till boningsrum inredas.

8 §.

6 § i B. B. O.
49—51 §§ i
A. B. O.

För ny- och tillbyggnad erfordras, förutom öfriga föreskrifna ritningar, jemväl ritningar till byggnadens samtliga fasader.

Likaledes får fasadförändring ej ske, der icke ritning, utvisande ändringen, blifvit i stadgad ordning godkänd.

Andra än prydliga och för en villastad egnade byggnader må icke till uppförande tillåtas.

9 §.

9 § i B. B. O.
62 och 63 §§ i
A. B. O.

Allmän väg får ej för byggnadsupplag intagas; dock må tomtinnehafvare, på sätt i 63 § af allmänna byggnadsordningen sägs, utverka rätt att å tomten upplägga virke och andra förnödenheter för arbetet under tid, som Magistraten bestämmer.

10 §.

Tomt bör hållas försedd med prydliga och väl vårdade planteringar.

Dessa planteringar skola, der tomtinnehafvaren efter påminnelse sådant uraktlåter, genom Magistratens försorg, men på hans bekostnad, anläggas och underhållas.

11 §.

Denna byggnadsordning träder i gällande kraft den

Förrän slutligt beslut i ärendet fattades beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige, som emellertid fått emottaga en af tomtégarene i Brunnssparkens östra område uppsatt skrift med särskilda anmärkningar emot ofvanstående förslag, inhemta utlåtande i saken af såväl Helsovårdsnämnden som Direktionen för städernas allmänna brandstodsbolag. Och sedan dessa utlåtanden, hvilka i hufvudsak tillstyrkte antagande af förslaget, inkommit ²⁾, beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige godkänna detsamma med följande ändringar, nämligen: att mom. 1 af 4 § skulle erhålla följande lydelse: „Boningshus får ej uppföras närmare tomtgränsen än åtta meter från densamma, ej heller närmare midtlinjen af angränsande väg än nio meter“, samt att 6 § skulle lyda: „Minsta tillåtna afstånd mellan två byggnader å samma tomt är nio meter“. Derjemte beslöts att fastställelse å det sålunda antagna förslaget skulle hos Kejs. Senaten utverkas.

Vid den 1 Oktober 1895 hållet sammanträde hade Stadsfullmäktige beslutit anmoda Drätselkammaren att uppgöra och till Fullmäktige insända förslag till erforderliga bestämmingar angående bebyggande af villatomter. Och uppdrog i anledning häraf Drätselkammaren åt Stadsingenjören jemte den af Magistraten utsedde byggnadsinspektören, Arkitekten R. Björnberg att revidera nu förefintliga bestämmelser för villatomters bebyggande, fastställda af Stadsfullmäktige den 12 Mars 1889, samt aflemna förslag beträffande möjligen behöfliga ändringar och tillägg till desamma. Jemte skrifvelse för den 30 Januari hade nämnda herrar numera till Drätselkammaren insändt ett förslag i hithörande syfte, men då Kammaren icke sysslar med tillämpning af stadens byggnadsordning, hvilket deremot helt och hållet faller inom Magistratens verksamhet, och Kammaren således egentligen eger ingen erfarenhet i saken, anhöll ⁴⁾ Drätselkammaren att få genom Magistraten tillställa Stadsfullmäktige ifrågavarande förslag, på det Magistraten vore i tillfälle att redan uti

Bestämmingar
angående be-
byggande af
villatomter.

¹⁾ Stfs prot. den 24 feb. § 24. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 25. — ³⁾ Stfs prot. den 13 juni § 3. — ⁴⁾ Drks skrf. N:o 49 af den 9 feb. (Stfs tryckta handl. N:o 20.)

ärendets dåvarande stadium göra de anmärkningar till förslaget, hvartill Magistraten kunde pröfva skäl föreligga.

Detta förslag till bestämningar, hvilka borde iakttagas vid bebyggandet af Helsingfors stad underlydande förstäder och s. k. bostadsvillor, var af följande lydelse:

För arrendetomter och bostadsvillor gäller den för staden den 3 Maj 1895 fastställda byggnadsordning med de afvikelser, nedan sägs:

§ 1.

Jemte det en fri och öfveralt sammanhängande gårdsplan af minst tvåhundra kvadratmeters (200 m²) areal bör lemnas obebygd, skall dessutom iakttagas att gårdsplanens och öfriga fria områdets sammanlagda areal icke får understiga en tredjedel af tomtens hela yttinnehåll.

§ 2.

Emellan boningshus af trä eller hus delvis af annat än brandfritt ämne å samma tomt bör lemnas obebygdt ett afstånd af minst nio meter (9 m) samt mellan boningshus och uthus af minst sex meter (6 m); och må uti ingen händelse hus af trä eller hus med undre våning af brandfritt ämne och den öfre af trä uppföras närmare inre tomtgränsen än fyra och en half meter (4,5).

§ 3.

Hus, som fullständigt eller delvis af annat än brandfritt ämne uppföres, må icke på samma tomt erhålla större areal än fyrahundrafyrtio kvadratmeter (440 m²) för hvarje boningshus och etthundraåttio kvadratmeter (180 m²) för hvarje uthus.

§ 4.

Boningshus af brandfritt ämne erhålle vid gator och vägar högst tre våningar samt inne å tomt högst två våningar.

§ 5.

I hus med nedre våningen af brandfritt ämne och den öfre af trä må, där markens sluttning sådant medgifver, i stenfoten dessutom inredas hvälfd tvätt- och bagarstuga.

§ 6.

Boningshus med nedre våning af brandfritt och i öfrigt af annat ämne får ej byggas högre än nio meter (9 m) samt boningshus af annat än brandfritt ämne icke högre än sju och två tiondedels meter (7,2 m) ifrån markens högsta punkt till takbandet.

§ 7.

Å aflägset belägna villalägenheter, där boningshusen komma att ligga spridda på längre afstånd från hvarandra och möjligen äro omgifna af träd, är uppförandet af trähus i två våningar i allmänhet tillåtet, dock beroende på pröfning af Drätselkammaren i hvarje särskildt fall. Vindsrum med eldstad vare förbjudna, men får vid starkt sluttande mark hvälfvd tvätt- och bagarstuga inredas i stenfoten.

§ 8.

Ritningar underställas Drätselkammarens pröfning samt fastställas, efter försiggången syn, af Magistraten.

Sedan Stadsfullmäktige beslutit ¹⁾ inhemta Helsovårdsnämndens yttrande i ärendet och låtit befordra ²⁾ handlingarna till tryck, hänskjöto ³⁾ Stadsfullmäktige frågans vidare behandling till ett särskildt utsedt utskott, som dock icke under året inkom med utlåtande deri.

Vid sammanträde den 22 December 1898 hade Stadsfullmäktige ått ett särskildt utskott uppdragit att uppgöra instruktion för folkbiblioteket och läsesalen uti Folkets hem i Sörnäs, jemte anmodan tillika att taga i öfvervägande huruvida icke ledningen af sagda inrättningar kunde ombetros styrelsen för Helsingfors stads Folkbibliotek. Detta utskott hade numera inkommit med betänkande ⁴⁾, hvilket utmynnade deri: att biblioteket och läsesalen uti Folkets hem i Sörnäs måtte ställas under samma ledning som stadens Folkbibliotek och organiseras såsom en filial af detta bibliotek, hvars styrelse jemväl egde utöfva inseende öfver samlingssalen i Folkets hem enligt bilagda för sagda sal uppgjorda Ordningsregler.

Instruktion för
direktionen för
„Folkets hem“
Sörnäs.

Vid öfvervägande af det utskottet ombetrodda uppdrag hade utskottet nämligen funnit följande skäl tala för bibliotekets och läsesalens i Folkets hem ställande under samma ledning som stadens Folkbibliotek:

1:o möjliggjordes derigenom ett temporärt öfverflyttande af äldre arbeten från hufvudbiblioteket till biblioteket i Sörnäs, hvarigenom dettas publik, utan någon kostnad för staden, finge sitt behof af litteratur i rikligare mån tillgodosedt; 2:o blefve det, då instundande höst en filial af Folkbiblioteket öppnas i Tölö, möjligt att med inköp af jemförelsevis mindre mängder af ny litteratur tillgodose såväl Sörnäs- som Tölöbiblio-

¹⁾ Stfs prot. den 14 mars § 11. — ²⁾ D:o d:o den 16 maj § 25. — ³⁾ D:o d:o den 13 juni § 4. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl N:o 27.

tekets behof, då utbyte af böcker flere gånger om året kunde ega rum mellan dessa båda inrättningar; 3:o komme derigenom samma i hög grad tids- och arbetsbesparande metoder för lånekontrollen, som numera tillämpas vid Folkbiblioteket, att införas vid biblioteket i Folkets hem; 4:o åstadkommes äfven i andra afseenden en gagnelig samverkan mellan de af staden underhållna biblioteken.

Eventuellt hade utskottet dock, för den händelse dess ofvananförda framställning icke vunne Fullmäktiges godkännande, utarbetat en instruktion för direktionen från „Folketshem“. Innehållet af densamma infördes dock icke här, emedan Stadsfullmäktige beslöt¹⁾, att biblioteket och läsesalen i „Folkets hem“ i Sörnäs skulle, såsom utskottet förordat, ställas under samma ledning som stadens folkbibliotek och organiseras såsom en filial deraf, hvars styrelse jemväl egde utöfva inseende öfver samlingssalen i „Folketshem“ i enlighet med de af utskottet uppgjorda, här följande ordningsregler för nämnda samlingssal.

Ordningsregler för samlingssalen i „Folketshem“.

§ 1.

Förutom bibliotek och läselokal underhåller Helsingfors stad i det s. k. Folkets Hem i Sörnäs en större samlingssal för arbetare, hvilken jemväl är stäld under Styrelsens för Folkbiblioteket och Läsesalen inseende och under omedelbar tillsyn af föreståndaren i Folkets Hem.

§ 2.

Samlingssalen upplåtes för sammanträden och samkväm, anordnade af föreningar med religiöst, intellektuellt eller allmännyttigt syfte, och ega sådana föreningar företräde, hvilka åsyfta befordrande af nykterhet samt bygga sin verksamhet på religiös grund. — För privata ändamål eller tillställningar, som afse enskild vinning, må salen icke upplåtas, ej heller må der under några vilkor utskänkning af rusgifvande drycker ega rum.

§ 3.

Styrelsen tillkommer:

a) att afgöra angående inkommande ansökningar af föreningar om rätt att begagna samlingssalen för regelbundet återkommande sammanträden;

¹⁾ Stfs prot. den 26 sep. § 21.

b) att i fall af behof meddela föreningar, som erhållit tillstånd att i samlingssalen hålla sammanträden eller anordna samkväm, särskilda föreskrifter beträffande lokalens begagnande;

c) att afgöra möjligen uppkommande tvister angående rätt till begagnande af lokalen;

d) att för öfrigt meddela föreståndaren för samlingssalen nödiga föreskrifter.

§ 4.

Föreståndaren åligger:

a) att i samråd med en medlem af Styrelsen och representanter för de föreningar, hvilka erhållit tillstånd att i samlingssalen anordna regelbundna sammanträden, uppgöra program för salens användande;

b) att jemte samma Styrelsemedlem granska programmen för de samkväm och festligheter, hvilka i samlingssalen skola anordnas;

c) att hos Styrelsen anmäla om inträffande oordningar, hvilka påkalla åtgärd från dess sida.

Här tidigare (se pg. 34) anförda utskott hade numera aflemnat ¹⁾ förslag till reglemente för styrelsen öfver Helsingfors stads belysningsverk; och sedan särskilda ändringar i detta förslag af Stadsfullmäktige beslutats ²⁾ och detsamma för omredigering med iakttagande af dessa ändringar till utskottet återremitterats och kompletterats blef följande reglemente ³⁾ för ifrågavarande styrelse af Stadsfullmäktige godkändt ⁴⁾

Instruktion för styrelsen för Helsingfors stads belysningsverk.

§ 1.

Styrelsen öfver Helsingfors stads belysningsverk har sig uppdraget att förvalta stadens gasverk äfvensom annan belysningsinrättning, som kan af staden anläggas.

Vidare åligger styrelsen inseendet öfver belysningen å stadens gator, allmänna platser och kajer.

Å styrelsen ankommer likaledes att öfvervaka öfriga inom staden anlagda belysnings- och kraftledningar samt att tillse, att beträffande dem gifna föreskrifter noggrannt följas.

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 36. — ²⁾ Stfs prot. den 7 nov. § 24. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 44. — ⁴⁾ Stfs prot. den 28 nov. § 14.

Slutligen bör styrelsen på anfordran tillhandagå stadens myndigheter med upplysningar i frågor, som stå i samband med styrelsens verksamhet.

§ 2.

Styrelsen består af tre ledamöter, valda af Stadsfullmäktige för tre år på sådant sätt, att årligen en ledamot afgår och ny utses. Första och andra året bestämmes den afgående genom lottning.

Tre suppleanter väljas årligen.

§ 3.

Styrelsen, som inom sig väljer ordförande för året, fördelar göromålen inom styrelsen på sätt densamma lämpligast synes, dock att, om dermed afses att begränsa styrelsens gemensamma ansvarighet, arbetsfördelningen bör vara af Stadsfullmäktige fastställd.

§ 4.

Styrelsen sammanträder, på kallelse af ordföranden, minst en gång hvarje månad.

Densamma är beslutför endast om alla ledamöterna eller, vid förfall för någon: suppleant för denne är tillstädes.

§ 5.

Vid styrelsens sammanträden skall föras protokoll, upptagande besluten och förefallande omröstningar.

§ 6.

Utgående expeditioner skola undertecknas af minst två ledamöter.

§ 7.

Styrelsen eger sjelf eller genom ombud hos domstolar och myndigheter föra stadens talan i mål och ärenden, som angå området för styrelsens verksamhet.

§ 8.

Styrelsen eger för viss tid, dock icke öfver fem år, eller tillsvidare, med ömsesidig uppsägningsrätt, antaga en verkställande direktör jemte erforderliga tjänstemän och entlediga dem ur tjensten samt utfärda för dem behöfliga instruktioner.

§ 9.

Inom september månad hvarje år bör styrelsen till Drätselkammaren öfverlemnna förslag till nästkommande års utgifts- och inkomststat.

§ 10.

Stadsfullmäktiges pröfning skall i öfrigt underställas styrelsens beslut, som angår:

lyskraften;

prisen på gas och elektricitet till enskild förbrukning; samt

förhållningsreglerna beträffande dessas inledning och användning.

§ 11.

Inflytande medel skola dagligen inlevereras till Drätselkontoret.

Behöfliga medel till utgifternas bestridande uttagas hos Drätselkontoret på sätt derom af Drätselkammaren förordnas.

§ 12.

Innan upprifning af gata för om- eller nyläggning af ledning sker, bör derom, såvidt möjligt, i så god tid förut hos Drätselkammaren anmälas att arbetet kan i sammanhang med andra, tilläfventyrs å gatan erforderliga arbeten utföras.

§ 13.

Öfver belysningsverkets förvaltning och rörelse skola föras fullständiga räkenskaper, hvilka, afslutade för kalenderår, böra före den 1 mars påföljande år aflemnas till Drätselkammaren för att revisorerne af stadens räkenskaper tillhandahållas.

Styrelsen åligger att före den 1 juni hvarje år till Stadsfullmäktige inkomna med berättelse öfver styrelsens och de densamma underlydande inrättnings verksamhet under det föregående året.

§ 14.

För handhafvandet af och redovisning för det styrelsen lemnade uppdrag ansvara ledamöterna gemensamt med den inskränkning att för uppdrag, som genom fastställd arbetsfördelning blifvit ledamot ensam ombetrad, denne äfven ensam är ansvarig.

Tillika beslöto Stadsfullmäktige med smärre ändringar i utskottets ursprungliga förslag; att för aflöning af nämnda styrelse bestämma ett belopp af 8,000 mark om året; att till aflönande af en verkställande direktör vid belysningsverken anslå, förutom fri bostad, värme och gas till belysning, 9,000 mark samt 10 penni per 1,000 kubikfot till enskild förbrukning levererad gas, sistnämnda post garanterad till minst 3,000 mark; att vid Fullmäktiges ordinarie sammanträde instundande December utse ledamöterna uti ifrågavarande styrelse; samt att åt Drätselkammaren uppdraga att i så god tid före årets utgång anslå sysslan såsom verkställande direktör vid stadens belysningsverk ledig att ansökas hos verkets styrelse, att sagda tjänst kan före utgången af januari månad instundande år besättas; äfvensom att åt styrelsen för belysningsverken uppdraga att till Fullmäktige inkomma med yttrande derom, huruvida och i hvilken omfattning staden bör inrätta och underhålla elektrisk belysning.

Historiskt-statistiskt arbete öfver städernas kommunalförvaltning.

I frågan om utgifvandet af ett historiskt-statistiskt arbete ¹⁾ öfver kommunalförvaltningen i Finlands städer under åren 1875—1899 meddelade Stadsfullmäktiges ordförande, att svar å Fullmäktiges förfrågan numera ingått från alla städer utom Kemi och att förslaget vunnit allmän anslutning. För att utarbeta en plan, på grund hvaraf materialet till detta verk kunde införskaffas, beslöto ²⁾ Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag tillsätta en komité af tre personer; och skulle denna plan sedermera delgifvas representanterna för samtliga stadskommuner. Till medlemmar i denna komité utsågos: politieborgmästaren Öhman med justitierådmannen A. O. Lindberg såsom suppleant, aktuarien vid Statsarkivet, Doktorn J. W. Ruuth och aktuarien vid statistiska centralbyrån, Doktorn A. G. Fontell.

Kommunalstatistiken.

Uti en till Stadsfullmäktige stäld skrivelse för den 17 April hade Helsovårdsnämnden anført, att förste stadsläkaren, professorn V. Sucksdorff uti en till Nämnden inlemnad, med afskrift af ett af honom vid Ekonomiska Samfundet i Helsingfors hållet föredrag bilagd skrift anmält, hurusom det för honom vid uppgörandet af den för Nämndens årsberättelser behöfliga mortalitets och morbiditets statistiken visat sig omöjligt att ernå annat än blott närmelsevis rigtiga värden, af orsak att uppgifterna beträffande befolkningsmängden i staden från stadens presterskap och mantalsskrifvaren betydligt skiljt sig från hvarandra; hvarföre äfvensom af andra skäl han ock funnit sig föranlåten att föreslå anställande i stadens

¹⁾ Se 1898 års berättelse pg. 120. — ²⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 22.

tjenst af en statistiker, hvilken det tillkomme att bland annat handhafva och bearbeta allt det statistiska material, som kan vara af vikt för stadens sundhetsstatistik i dess mest omfattande betydelse. Och som de af Professor Sucksdorff till stöd för hans framställning anförda skäl hade synts Helsovårdsnämnden särdeles talande, hade Nämnden i allo förenat sig om sagda förslag samt anhöll, att Stadsfullmäktige ville vidtaga åtgärd om att en kommunalstatistiker, så fort ske kan, blefve för Helsingfors stad tillsatt.

I ärendet hade Stadsfullmäktige infordrat Drätselkammarens utlåtande och anför¹⁾ Kammaren uti sitt betänkande, att Kammaren på grund af deri anförda skäl och då också en stadsstatistikers ojemförligt mesta tid åtminstone för några år framåt otvifvelaktigt skulle tagas i anspråk för utredande af de folkmängds- och bostads- m. fl. förhållanden, å hvilka förste stadsläkaren och Helsovårdsnämnden lägga vikt, ansåg sig icke kunna föreslå annat, än att Stadsfullmäktige ville besluta att uppdraga åt Helsovårdsnämnden att vid uppgörande af dess förslag till nästkommande års utgiftsstat inkomma med uppgift öfver det anslag, som kunde erfordras för aflönande åt ett statistiskt biträde åt förste stadsläkaren, på det han genom denna persons tillgörande och verksamhet måtte, såvidt möjligt, kunna komma i besittning af de primäruppgifter, af hvilka han för mortalitets- och morbiditets statistikens exaktare uppgörande kan vara i behof. Och blef på beredningsutskottets förslag denna Drätselkammarens framställning af Stadsfullmäktige godkänd²⁾, dock sålunda att det statistiska biträdet komme att anställas provisoriskt.

I skrifvelse af den 17 Maj hade Stadsfullmäktige gifvit Nämnden för arbetareangelägenheter i uppdrag att till Stadsfullmäktige inkomma med närmare projekt angående elementära undervisningskurser närmast för utarbetare, i hvilket afseende Nämnden hänvisats till det betänkande en af Stadsfullmäktige tillsatt komité afgifvit rörande arbetareangelägenheter³⁾. Och hade i sammanhang härmed Nämnden ansett sig böra upp- taga frågan om högre arbetareundervisning, så mycket mer som i denna fråga ett af föreningen Arbetets Vänner väckt förslag remitterats till Nämndens utlåtande, samt i sådant syfte från särskilda föreningar inhem- tat ypplysningar angående den undervisning, som af dem anordnats för arbetares räkning, äfvensom i frågan samrådt med representanter för Ar-

Frågor rörande
arbetareunder-
visningen.

¹⁾ Drks skrf. N:o 109 af den 27 april. (Stfs tryckta handl. N:o 21). — ²⁾ Stfs prot. den 13 juni § 5. — ³⁾ Se 1897 års berättelse pg. 100.

betareföreningen, Arbetets Vänner och Helsingin Kansanopistoseura. Nämndens förslag ¹⁾ utmynnade deri: att Stadsfullmäktige ville vidtaga förberedande åtgärder för anskaffande af lämplig lokal för folkeliga föredrag och arbetareundervisning, helst genom uppförande af byggnad för ändamålet; att till Direktionen för lägre handtvärksskolorna pröfning öfverlämna, huruvida dessa skolors program kunde utvidgas genom upptagande af läsning och föredrag i bildande ämnen; att det af föreningen „Arbetets Vänner“ framställda förslag om inrättandet af ett arbetareinstitut i Helsingfors för närvarande icke måtte föranleda till åtgärd från Stadsfullmäktiges sida; men att, under förutsättning att genom statsbidrag lärarenes och värmästarenes aflöning kan bekostas, en förberedande yrkesskola för gossar inrättas i staden med undervisning på svenska och finska språken och med i hufvudsak sådan plan, som i Nämndens förslag innehålles; samt att för skolans organisering och ledning tillsättes en direktion af fem medlemmar, bland hvilka en jemte ordföranden skulle utses af Industristyrelsen och de öfriga af Stadsfullmäktige. Och hade Nämnden beträffande läroplanen för en förberedande yrkesskola i hufvudsak anslutit sig till det af lektorn Jonatan Reuter, som å utrikesort studerat skolverkstads inrättningar, i sådant syfte för Helsingfors stad uppjorda förslag ²⁾, ingående uti den af honom afgifna reseberättelsen.

På beredningsutskottet förslag beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige anmoda Drätselkammaren att vidtaga förberedande åtgärder för anskaffande af lämplig lokal för folkeliga föredrag och arbetareundervisning, helst genom uppförande af byggnad för ändamålet; att inhemta Direktionens för lägre handtvärksskolornas yttrande, huruvida dessa skolors program kunde utvidgas genom upptagande af läsning och föredrag i bildande ämnen; att för nästkommande år provisoriskt inrätta en förberedande yrkesskola för gossar med undervisning i svenska och finska språken och med i hufvudsak sådan plan, som af Nämnden föreslagits; att åt en interimsdirektion öfverlämna att inkomma med förslag till skolans organisation samt att tillsvidare handhafva skolans ledning; äfvensom att för närvarande afböja det af Föreningen „Arbetets Vänner“ framställda förslaget om inrättande af ett arbetareinstitut.

Åtgärder till lagens om förmyndarskap bringande i verkställighet.

Den nya lagen af den 19 Augusti 1898, angående förmyndarskap, hvilken skulle med nästkommande års början träda i verkställighet, gaf

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 18. — ²⁾ Stfs tryckta handl. N:o 5. — ³⁾ Stfs. prot. den 13 juni § 6.

Rådstufvurätten anledning att uti skrifvelse för den 6 Mars hos Stadsfullmäktige göra framställning om särskilda åtgärder i afseende å lagens bringande i verkställighet. Och beslöto ¹⁾ med föranledande häraf Stadsfullmäktige: att förorda referendariesekreteraren Nordmans förordnande till ordförande i Förmyndarenämnden; att antalet ledamöter i Nämnden skulle utgöra tre samt valet af dem förrättas vid Stadsfullmäktiges ordinarie sammanträde i Juni månad; att kostnaderna för förmynderskapsboken skulle påföras Rådstufvurättens och Magistratens expensemedel; samt att åt den blifvande Förmyndarenämnden öfverlemna att föreslå öfriga för Nämnden erforderliga anslag.

Till fullgörande af Stadsfullmäktiges uppdrag rörande den ifrågakomna utredningen af arbetarebostads förhållandena ²⁾ i Helsingfors hade Drätselkammaren inhemtat Helsovårdsnämndens yttrande och förslag i ärendet, hvilket förslag utgick derpå ³⁾: att undersökningen skulle utföras under Nämndens inseende, emedan de Nämnden underlydande uppsyningsmännen väsentligen kunde underlätta densamma; att tillsvidare skulle undersökas endast cirka halfva antalet bostäder eller 2,000; samt att följande omständigheter skulle dervid beaktas: 1:o *bostadens läge*: i gatu- eller gårdsbyggnad, sten- eller trähus, och våning; 2:o *bostadens storlek*: antal boningsrum och kök, rummens storlek, längd, bredd och höjd; 3:o *bostadens beskaffenhet*: belysningsförhållanden, antal fönster i hvarje rum, dessas storlek och läge mot gata, gård, ljusgård, närhet till motstående hus, samt rummens stånd: fukt, torrhet, bofällighet, m. m.; 4:o *antalet innevånare i bostaden*: fullvuxna män och qvinnor, barn under 10 år, antalet hos familjen inneboende, samt tillfälliga nattgäster, arbetas det i bostaden och i så fall huru många män eller qvinnor sysselsättas dervid; 5:o *bostadens bekvämlighetsförhållanden*: tillgång till vatten, genom vattenledning i kök, å gården; genom brunn å gården eller i grannskapet; afträden, gemensamma eller enskilda, i boningshuset eller i skild uthusbyggnad; 6:o *hyresförhållanden*: hyrestid, per år eller per månad, hyrans storlek, tiden för inflyttandet i lokalen; och möjligen derutöfver försöka att erhålla uppgift om familjernas årsinkomst, något som dock Nämnden ansåg vara förenadt med svårigheter. Kostnaden för en dylik undersökning hade Helsovårdsnämnden beräknadt i rundt tal till 2,000 mark.

Arbetarebostads
förhållanden.

¹⁾ Stfs prot. den 11 april § 15. — ²⁾ Se 1898 års berättelse pg. 111. — ³⁾ Stfs tryckta handl. N:o 2.

Ehuru Drätselkammaren icke annat kunde än i hufvudsak på det varmaste understöda ¹⁾ Helsovårdsnämndens förslag, syntes det emellertid Kammarerna, som om en utsträckning i vissa afseenden af den förordade enquêten vore högst önskelig, nämligen deri: att undersökningen skulle utsträckas till alla i staden förekommande arbetarelokaler; att vid enquêten skulle så vidt möjligt försök göras att inhemta uppgifter öfver arbetarefamiljernas årsinkomster; samt att Nämnden för arbetareangelägenheter i hvarje fall på ett eller annat sätt borde deltaga i undersökningen.

Stadsfullmäktige beslöto ²⁾ på beredningsutskottets förslag: att ifrågavarande undersökning skulle nästkommande vårvinter under Helsovårdsnämndens inseende anställas med beaktande af den af bemälda Nämnd under punkterna 1—6 antydda omständigheter samt omfatta alla i staden befintliga arbetarelokaler; att för ändamålet anslå ett belopp af högst 4,000 mark; att deremot enquêten icke skulle afse inhemtande af uppgifter öfver arbetarefamiljernas årsinkomster, samt att Nämnden för arbetareangelägenheter skulle härom underrättas, för den händelse sagda Nämnd ville i och för enquêten ställa sig i förbindelse med Helsovårdsnämnden.

Yttrande i anledning af Näringslagskommitténs betänkande.

I skrifvelse af den 14 Oktober hade Magistraten, enligt densamma meddelad föreskrift, infortrat Stadsfullmäktiges underd. yttrande med anledning af Näringslagskommitténs förslag till ny lag om näringarna; derå Fullmäktige åt ett särskildt tillsatt utskott ³⁾ uppdrogo att till Fullmäktige inkomma med förslag i saken. Sedan detta utskott afgifvit betänkande ⁴⁾, beslöto ⁵⁾ Stadsfullmäktige anmäla, att Fullmäktige för granskning af komitéförslaget tillsatt ett utskott, hvars utlåtande Fullmäktige beslutit insända, utan att sjelfve ingå i bedömande af förslaget, helst Fullmäktige fått emottaga ett så ringa antal exemplar deraf att en ingående pröfning af detsamma för Fullmäktige ej varit möjlig.

Arbetschefstjänsten vid Byggnadskontoret.

Sedan inom den af Drätselkammaren uti kungörelse af den 2 Mars angående ledigansläende af arbetschefsplatsen vid Byggnadskontoret utsatta tiden till Kammarerna inlemnats inalles 6 särskilda ansökningar, nämligen af ingenjörerna W. O. Lille, Harald Herlin, F. Åberg, Tycho Öller, Joh Sjöholm, som dock senare återtog sin ansökan, och byggmästaren J. Alenius, samt Byggnadskontoret lemnats tillfälle att yttra sig, insände ⁶⁾

¹⁾ Drks skrf. N:o 288 af den 28 dec. 1898. — ²⁾ Stfs prot. den 26 sept. § 23. — ³⁾ D:o d:o den 17 okt § 11. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 40. — ⁵⁾ Stfs prot. den 28 nov. § 25. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 118 af den 4 maj.

Drätselkammaren till Stadsfullmäktige ansökningshandlingarna med förord i likhet med Byggnadskontoret, för ingenjören Lille. Vid anställt val utsågo ¹⁾ Stadsfullmäktige emellertid till platsen ingenjören Tycho Öller.

Sedan förre kanslisten vid Drätselkammaren fröken Karin Brunou Kanslisttjensten vid Drätselkammaren. på derom gjord ansökan erhållit afsked den 16 Augusti, hade Kammaren genom kungörelse af samma dag anslagit tjensten ledig att inom 30 dagar derefter hos Kammaren ansökas; och hade inom sålunda utsatt tid i behörig ordning till Kammaren inlemnats 7 särskilda ansökningar, hvilka af Kammaren med förord för fröken Anna Snellman till Stadsfullmäktige insändes ²⁾. Vid anställt val utsågo ³⁾ Stadsfullmäktige ock fröken Snellman till ifrågavarande befattning.

Med anledning af Stadsfullmäktiges derom fattade beslut ⁴⁾ hade Fattigvårdsstyrelsen genom kungörelse uppmanat hugade sökande till verkställande direktörsbefattningen vid Fattigvårdsstyrelsen att inom 30 dagar efter den 2 Juli inlemna sina af behörigen styrkta tjänsteförteckningar åtföljda ansökningar om sagda befattning; och hade inom sålunda utsatt tid inlemnats inalles 16 ansökningar af följande personer: filosofiemagistern Axel Antell, försäkringsinspektören Maximilian Krook, stabsryttmästaren Arthur Blomqvist, handlanden Einar Spoof, kassören Julius Poppius, lektorn Fred. Maximilian Schvindt, kantorn Antti Klemi, fattigvårdsinstruktören Hjalmar Gideon Montin, som dock senare återtog sin ansökan, hofrådet Oskar Aug. Ståhlberg, skolläraren Mathias Forss, agenten Aug. af Björksten, agronomen Emil Blåfield, stabskaptenen Johannes Baeckman, byggmästaren William Julius Blomqvist, auktionskammarföreståndaren Pehr Emil Hallblom och bruksförvaltaren Sven Barch. Och jemte det Fattigvårdsstyrelsen till Stadsfullmäktige insända ansökningshandlingarna, förordade Fattigvårdsstyrelsen för sin del till tjensten filosofiemagistern Antell, som sedermera äfven af Stadsfullmäktige vid verkställt val blef dertill utsedd ⁵⁾. Verkställande direktörsbefattningen vid Fattigvårdsstyrelsen.

Jemte skrifvelse af den 18 September öfversände Magistraten till Stadsfullmäktige de ansökningar om lediga distriktsläkaretjensten i Tölö distrikt, som till Magistraten ingifvits af t. f. läkaren i nämnda distrikt, medicinelicentiaten K. A. Elmgren, kommunalläkaren i Jalasjärvi, medicinelicentiaten Akatas Brehmar, assistentläkaren vid allmänna sjukhuset i Helsingfors, medicinelicentiaten V. Grönholm samt medicine- och kirur- Distriktsläkaretjensten i Tölö distrikt.

¹⁾ Stfs prot. den 13 juni § 20. — ²⁾ Drks skrf. N:o 192 af den 14 sept. — ³⁾ Stfs prot. den 26 sept. § 30. — ⁴⁾ Se 1898 års berättelse pg. 119. — ⁵⁾ Stfs prot. den 26 sept. § 19.

giedoktorn Axel R. Limmell, jemte Medicinalstyrelsens utlåtande angående sökandenes kompetens samt Helsovårdsnämndens i ärendet afgifna yttrande. Vid verkställt val till platsen utsågo¹⁾ Stadsfullmäktige för tiden intill den 1 Juni 1901 medicinelicentiaten Elmgren, som äfven erhållit Helsovårdsnämndens rekommendation. Alla sökande hade af Medicinalstyrelsen förklarats till befattningen kompetente.

Läkare vid stadens arbets- och fattiggård.

Sedan Magistraten anslagit läkarebefattningen vid stadens arbets- och fattiggård ledig att af hugade kompetente personer ansökas för tiden intill den 1 Juni 1905, hade inom anslagstiden befattningen ansökts endast af docenten, medicine- och kirurgiedoktorn Jarl Hagelstam; och öfversände Magistraten jemte Helsovårdsnämndens i ärendet afgifna yttrande ansökningshandlingarna till Stadsfullmäktige, hvilka till ifrågavarande läkarebefattning för ofvansagd tid utsågo²⁾ doktorn Hagelstam.

Besvär öfver Guvernörsembetets utslag angående tomplats för Finska teatern.

På grund af förstärkte Stadsfullmäktige affordrad förklaring i anledning af de besvär jurisdoktorn A. Lille m. fl. anfört hos Hans Kejs. Maj. öfver Guvernörsembetets i Nylands län utslag³⁾ af den 29 Augusti 1898 angående tomplats för Finska teatern, beslöto⁴⁾ förstärkte Stadsfullmäktige uti sin afgifvande underdåniga förklaring med hänvisande till hvad de hos Guvernören redan anfört, bland annat erinra hurusom besvärändena synas hafva förbisett, att stadskommunernas rätt att förfoga öfver kommunens medel har sin naturliga begränsning just i kommunalförfattningens föreskrift derom, att medlen skola användas till stadens gagn, hvarföre lagen icke heller uppdragit sådana gränser för Stadsfullmäktiges beslutande rätt, som besvärändena genom en ansträngd tolkning söka deri inlägga.

Murarefackföreningens andragande.

Uti en till Stadsfullmäktige inlemnad skrift af den 29 Augusti hade Helsingfors arbetareförenings murarefackförening på uti skriften närmare framhållna, politiskt sociala motiv anhållit om Stadsfullmäktiges medverkan till hvarjehanda inskränkningar i det fria aftalet mellan arbetsgifvare och arbetstagare, men beslöto⁵⁾ Stadsfullmäktige i likhet⁶⁾ med Drätselkammaren, hvars yttrande i ärendet inforrats, afstyrka bifall till ansökningshandlingarna, särskildt af skäl att offentlig myndighet icke kunde utan att kränka närings- och arbetsfrihetens grundsatser förplikta sig att i arbete antaga endast sådana personer, som tillhörde en viss arbetarekorporation,

¹⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 10. — ²⁾ D:o d:o den 28 nov. § 19. — ³⁾ Se 1898 års berättelse pg. 5. — ⁴⁾ Stfs prot. den 7 feb. § 1. — ⁵⁾ D:o d:o den 7 nov. § 12. — ⁶⁾ Drks skrf. N:o 211 af den 19 okt.

samt emedan Helsingfors stad likaså litet som andra arbetsgifvare kunde för en längre tid framåt fixera beloppet af arbetslönerna, hvilka alltid måste rätta sig efter anbud och efterfrågan.

I anledning af handlanden M. Koreneffs hos Magistraten gjorda ansökan om tillstånd att i denna stad öppna ett privat auktionsverk med mäklaren A. F. Åkerberg såsom föreståndare, beslöto ¹⁾ Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag afgifva ett afstyrkande utlåtande, emedan tillstånd att utöfva auktionsförrättareyrket ej borde meddelas andra än sådana personer, hvilkas pålitlighet är med visshet känd.

Ansökan att inrätta auktionsverk.

Deremot förordade ²⁾ Stadsfullmäktige bifall till enahanda ansökan af kontoristerne K. V. Forstén och A. F. Frelander, uti hvilket ärende Poliskammaren till Stadsfullmäktige afgifvit ett tillstyrkande utlåtande.

Med föranledande af Guvernörens i länet remiss i anledning af restauratören A. L. Grönbergs ansökan om tillstånd att hålla kägelbanor och biljarder beslöto ³⁾ Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag anmäla, det Fullmäktige icke hade något att emot ansökningen erinra.

Rätt att hålla kägelbana och biljard.

Med föranledande af Guvernörens i länet remisser i anledning af handlanden O. Ohlssons och Hj. Hedmans ansökningar om rätt att idka handel med giftiga ämnen beslöto ⁴⁾ Stadsfullmäktige på beredningsutskottets förslag anmäla, att Fullmäktige icke hade något att erinra emot sökandenes personer, men att Fullmäktige, enär sökandene icke uppgifvit stället, der handeln komme att bedrivas, saknat tillfälle att härom afgifva utlåtande.

Rätt att idka handel med giftiga ämnen.

Uti 23 fall tillstyrkte Stadsfullmäktige beviljande af finsk medborgarerrätt åt utlänningar ⁵⁾ och uti 38 fall tillstånd till bedrivande af handel eller annan näring ⁶⁾.

Ansökan om finsk medborgarerrätt och näringsrätt.

I en till Stadsfullmäktige inlemnad skrift hade Helsingfors evangelisk-lutherska församlings äldste i sjunde och åttonde distriktet, omfattande området norr om Långa bron, framhållit, att de talrika ölförsälj-

Ansökan om förbud mot försäljning af malt-drycker i stadsdelarna norr om Långa bron.

¹⁾ Stfs prot. den 17 jan. § 5. — ²⁾ Stfs prot. den 25 april § 6. — ³⁾ D:o d:o den 17 okt. § 3. — ⁴⁾ D:o d:o den 16 maj §§ 9 och 10. — ⁵⁾ D:o d:o den 17 jan. §§ 1, 25 — den 7 febr. §§ 1, 2, 18 — den 14 mars §§ 1, 2, 6 — den 11 april § 1. — den 25 april §§ 16, 17 — den 16 maj §§ 5, 6, 7. — den 6 juni § 1. — den 5 sept. §§ 9, 12 — den 26 sept. §§ 3, 4 — den 7 nov. §§ 1, 2, 3 — den 19 dec. § 1. — ⁶⁾ D:o d:o den 17 jan. §§ 2, 3, 26 — den 7 febr. §§ 3, 4, 5, 6, 19, 20 — den 24 feb. §§ 4, 5, 6, 7 — den 11 april §§ 2, 26 — den 25 april §§ 1, 2, 3 — den 16 maj § 8, — den 6 juni § 2. — den 5 sept. §§ 3, 5, 6, 8, 10, 13, 25, 26, 27 — den 26 sep. §§ 5, 6, 7, 8 — den 17 okt. §§ 1, 2 — den 28 nov. § 18. — den 12 dec. § 2. — den 19 dec. § 7.

ningsställena i berörda, företrädesvis af arbetare bebodda delar af staden utöfvade ett synnerligen menligt inflytande på befolkningen derstädes, särskildt på den uppväxande ungdomen, och hade sökandene förty jemte upplysning, att ett stort antal egare af gårdar inom distrikten af sådan anledning redan frivilligt beslutit sig att neka ölhandel uti sina gårdar, anhållit om Stadsfullmäktiges medverkan derhän, att all handel med malt-drycker inom omförmälda distrikt blefve förbjuden. Denna ansökning, som åtföljts af förteckning öfver de gårdsegare, som deltagit i sagda beslut, hade af Stadsfullmäktiges beredningsutskott öfverlemnats åt utskottet, som tidigare erhållit i uppdrag att granska till Fullmäktige inlemnade ansökningar om rättighet till försäljning och utskänkning af sprit- och malt-drycker, jemte det utskottet hade anmodats att till Fullmäktige inkomma med utlåtande i ärendet. Det betänkande utskottet i anledning häraf afgaf¹⁾ och hvari föreslogs: att Stadsfullmäktige ville besluta att låta meddela sökandene, att Fullmäktige, helst gällande författningar i ämnet icke möjliggöra att till viss eller vissa delar af stad inskränka handeln med malt-drycker, icke kunna tillmötesgå sökandenes ifrågavarande anhållan, blef af Stadsfullmäktige godkändt²⁾.

Antalet rättigheter till minuthandel med viner och andra svagare rus-drycker.

I skrifvelse af den 18 Oktober hade Magistraten med förmälan, att den tid af två år, för hvilken rättigheter till minuthandel med viner och andra svagare rysdrycker blifvit beviljad, tilländaginge den 1 Juni nästkommande år 1900, i anledning af stadgandet i § 2 af Kejs. förordningen angående vissa inskränkningar i handeln med dessa drycker, gifven den 2 Maj 1895, anhållit, det ville Stadsfullmäktige till Magistraten inkomma med yttrande, till hvilket antal sådana rättigheter för nästföljande försäljningsperiod, den 1 juni 1900—den 1 juni 1902, borde upplåtas äfvensom i hvilka trakter af staden minutförsäljningsställen icke finge finnas; hvarhos Magistraten upplyste att dylika rättigheter för innevarande försäljningsperiod härintills medgifvits till ett antal af inalles fyratioen. Och hade Stadsfullmäktige uppdragit³⁾ åt utskottet, som blifvit tillsatt för att bereda frågor rörande handeln med sprit- och malt-drycker, att till Fullmäktige inkomma med yttrande i ärendet.

Utskottet förordade⁴⁾ att Stadsfullmäktige ville för sin del föreslå: att antalet rättigheter till minuthandel med viner och andra svagare rus-drycker blefve för tiden från och med den 1 juni 1900 till den 1 juni

¹⁾ Stfs tryckta handl. N:o 35. — ²⁾ Stfs prot. den 17 okt. § 21. — ³⁾ D:o d:o den 7 nov. § 7. — ⁴⁾ Stfs tryckta handl. N:o 47.

1902 bestämdt till sjuttio, rättigheterna till utminuteri af brännvin och andra starkare spritvaror dervid oberäknade; samt att minutförsäljningsställen för dylika drycker icke finge finnas inom sju och åttonde stadsdelarna, ej heller inom det område af fjerde och femte stadsdelarna, som ligger vester och norr om Alberts- till Eriksgatan, sistnämnda gata till Fredriksgatan samt Fredriksgatan till Kampgatan, inom sjunde stadsdelen vester om Kasern- och söder om Bergmansgatan, inom Brunnsparken, å Broholmen eller utanför stadens tullar. Och blef betänkandet af Stadsfullmäktige godkänt ¹⁾.

På förord af det utskott, som tillsatts för hithörande ärendens behandling, beslöto Stadsfullmäktige att förorda rättighet: Handeln med spritdrycker.

till partihandel med brännvin ²⁾ åt handlanden N. Pletschikoff, handelsfirman A. et E. Wassholm, handlandeanken M. F. Flodberg och handlandeanken H. Sjöblom;

att utminutera andra spritdrycker än brännvin ³⁾: åt handlanden A. F. Hagelberg förre handlanden Salins rättighet och handlandeanken H. Sjöblom;

att utminutera viner och andra svagare rusdrycker ⁴⁾: åt maskinistenkan A. J. Pesola, konsuln G. Sundman och handlanden O. W. Haltias; samt

att utskänka brännvin och andra spritdrycker ⁵⁾: åt restauratören K. F. Nyberg i Ständerhuset och Riddarhuset under urtima landtdagen, bestyrelsen för ett lotteri till förmån för Kuopio svenska lyceum den 4, 5, 6 och 7 Februari i Ateneum, fru J. Ch. Maexmontan-Knief vid folkfest i gardesmanegen den 10 Februari, restauratrisen Helena Nyström, restauratören C. F. Nyberg i paviljongen å Södra Blekholmen, Finska Kennelklubben vid hundutställningen i gardesmanegen den 26, 27 och 28 Maj, restauratrisen K. E. Edberg, restauratören N. N. Nordlin i Jernvägshotellet, tandläkarehustrun Karin Aspelund i hotell Wilhelmsbad, Helsingfors Segelsällskap i dess paviljong å Skifferholmen, handlanden N. Pletschikoff i hotell Fennia (under förutsättning att antalet utskänkningsrät-

¹⁾ Stfs prot. den 12 dec. § 12. — ²⁾ D:o d:o den 7 feb. § 8 — den 16 maj § 11. — den 14 mars § 10 — den 5 sep. § 23. — ³⁾ Stfs prot. den 7 feb. § 7 och den 16 maj § 11. — ⁴⁾ D:o d:o den 16 maj § 11, — den 13 juni § 18. — ⁵⁾ Stfs prot. den 17 jan. §§ 4, 27 — den 7 feb. § 31 — den 14 mars § 23 — den 25 april § 4 — den 16 maj §§ 11, 12 — den 6 juni § 5. — den 13 juni § 17. — den 5 sep. § 20 — den 17 okt. § 24. — 28 nov. § 2 — den 12 dec. § 23.

tigheter komme att ökas) Aktiebolaget „Osakeyhtiö N. S. K“ i en af bolaget bildad konversationsklubb, firman Nymark & Stavenow (i st. f. konditorn L. H. F. Nymark) och åt restaurationsföreståndaren Joh. Alf. Claësson (i st. f. restauratriesen Nathus).

Rätt af försälja
maltdrycker.

Rörande rätt till försäljning af öl och andra maltdrycker behandlades af Stadsfullmäktiges under året 237 särskilda ansökningar och afgafs dervid efter ärendenas beredning af vederbörande utskott i de flesta fall tillstyrkande eller afböjande yttrande i öfverensstämmelse med Poliskammarens förslag.

Andragande i
anledning af nå-
diga manifestet
af den 15 Fe-
bruari 1899.

„M. H. Efter sammanträde i Beredningsutskottet blef Stadsfullmäktiges till Tisdagen den 21 Februari utsatta sammanträde framskjutit till denna dag.

Orsaken härtill var den, att Utskottets medlemmar icke förmådde så starxt efter den ödesdigra politiska händelse, som timat, samla sina tankar kring de föreliggande kommunala ärendena. Och vi kände oss förvissade derom att så var fallet med Eder alla. Herraväldet öfver själens rörelser är icke obegränsadt.

Ett maktspråk har riktats till vårt land. Ett påbud har offentliggjorts, hvilket hotar att rubba den främsta hörnstenen i vår statsförfattning, den i grundlagarna stadgade ordningen för stiftande af lagar, som skola gälla på Finlands område.

Rättmätig lag är i detta land blott den som tillkommit i konstitutionell ordning. Endast sådan lag har den djupa betydelsen att gifva uttryck åt det, som hvarje finsk medborgare är pliktig att anse för rätt.

Af medvetandet om lagarnas rättmätighet fostras och näres aktningen för lag, den främsta af alla samhällsdygder. I denna dygd står vårt folk ej tillbaka för någon annan nation. Derfor har ordningen i vårt samhälle varit så fast och vårt offentliga lif förblifvit oberördt af de sociala gäsningar och politiska omstörtningförsök, som spriddt oro i så många andra länder. Och därför hafva odling och välstånd kunnat vinna varaktiga framsteg i denna nordliga bygd.

En annan följd deraf, att lagen städse hållits i vördnad såväl af öfverheten som af medborgarene har varit den, att den ryska rikspolitiken aldrig behöft erfara ens en skynt af bekymmer för Finlands skull och Monarkerna, såsom de sjelfva med tacksamhet intygat, städse bereds glädje genom det finska folkets trohet och tillgifvenhet för dem.

Hvad är skälet dertill att man nu vill ändra och rubba den grund, på hvilken anförda förhållanden hvila? Det veta vi ej. Med visshet veta

vi dock att Finlands folk icke sjelf gifvit anledning till en sålunda förändrad politik mot Storfurstendömet.

Men den rättskänsla, som genom fria institutioner under seklernas lopp danats i vårt land, den skall förblifva en lefvande kraft i vårt samhälle. Ur den skola vi hemta den manliga stolthet och lugna fasthet, hvaraf nu mer än förr göres oss behof.

Vår andliga odling är ej mera så svag att den skulle kunna förqvävas. Den skola vi värna och förkofra och sprida till de ringaste hem.

Det medvetandet att vara ett folk, som af Försynen erhållit sin egen uppgift att fylla i mensklighetens utveckling på civilisationens väg — detta medvetande skall allt framgent vinna i styrka.

Och det skall ej mera finnas någon partidelning eller social åtskilnad mellan det svenska och finska folkelementet i detta land. Hvarje hand som räcket åt den andra, i samarbetet för allmänt väl, skall vara en broders hand.

Fosterlandskärleken har alltid varit varm i våra hjertan. Nu skall den växa till en helig eld, hvilken ingen storm förmår släcka. Och det rättas väg, den med öfvertygelse omfattade pligtens väg skall aldrig af oss öfvergifvas.

I politiken täfla sanningar och irläror, lögn och tränga syften om inflytandet. Men allt som strider emot rätt och sanning bär förgängelsens frö inom sig.

En annan tid skall komma, än den som nu gått in för oss med sorg och bekymmer. Då skall Finland åter få upplefva en vändpunkt till de oförgätliga Septemberdagarna år 1863, då furste och folk mötas i förtroende och kärlek för att på bepröfvad grund gemensamt verka för trygghet, lycka och ljus.

Gud skydde vårt fädernesland!“

Derå Stadsfullmäktige reste sig från sina platser och utbragte ¹⁾ ett ljudeligt „lefve fosterlandet, lefve Finland“.

Jemte skrifvelse af den 29 April hade Guvernören i länet tillstått Magistraten styrkt öfversättning af Hans Excellens Generalguvernörens öfver landet till samtliga Guvernörer aflättna cirkulärskrifvelse i fråga om nådiga manifestet af den 15 Februari för att öfverlemnas till Helsingfors stadskommnn i afseende å möjligast största spridning af dess innehåll; Hans Excellens Generalguvernörens öfver landet cirkulärskrifvelse i frågan om nådiga manifestet af den 15 Februari.

¹⁾ Stfs prot. den 24 febr. § 1.

och öfversände Magistraten denna afskrift till Stadsfullmäktige, som i anledning deraf beslöto ¹⁾ uttala sig på följande sätt:

„Enär Stadsfullmäktiges medverkan påkallas för spridning inom stadskommunen af ett aktstycke af den art, som nu ifrågavarande cirkulärskrifvelse, finna Fullmäktige det vara sin rätt och plikt att främst pröfva huruvida dess innehåll och syftemål äro sådana att Fullmäktige må kunna efterkomma den hos Fullmäktige gjorda framställningen. Härvid hafva Fullmäktige icke kunnat undgå att beakta, att såväl landets högsta lagvårdande myndighet som ock landets representation samstämmigt uttalat den uppfattning, att nåd. manifestet af den ^{3/15} Februari 1899 med dertill hörande grundstadganden icke tillkommit på grundlagsenligt sätt samt att den ordning, som genom dessa akter fastställas för stiftande af lagar gemensamma för hela riket, vore stridande emot Finlands grundlagar. Då, Fullmäktige veterligen, någon annan tolkning af omordade akters innehåll än nu nämnda inom stadskommunen icke gjort sig gällande, men oriktigheten deraf icke heller ådagalägges eller ens framhålles uti cirkulärskrifvelsen, finna Fullmäktige så mycket mindre någon åtgärd från Fullmäktiges sida för cirkulärskrifvelsens spridande böra ifrågakomma, som på sätt Magistraten uttalat, grundade tvifvelsmål kunna hyzas derom, huruvida cirkulärskriften tillkommit i sådan ordning, att densamma kunde anses utgöra förklaring af omförmälda nådiga manifest.“

Senator L.
Mechelins porträtt.

Sedan viceordföranden herr Antell meddelat att Stadsfullmäktiges ordförande herr Mechelin bifallit den å Stadsfullmäktiges vägnar framställda anhållan att låta för stadens räkning utföra herr Mechelins porträtt och uppställa detsamma i Fullmäktiges sessionssal, samt föreslagit att porträttets utförande skulle ombetros artisten Albert Edelfelt, i hvilket afseende två personer borde utses för att härom vidtala herr Edelfelt och med honom träffa öfverenskommelse i saken samt i öfrigt vidtaga alla härmed i sammanhang stående åtgärder, blef detta förslag af Stadsfullmäktige enhälligt godkändt ²⁾, hvarjemte omförmälda bemyndigande lemnades herrar Antell och Norrmén.

¹⁾ Sfs prot. den 16 maj § 4. — ²⁾ Sfs prot. den 28 nov. § 26.

Stadsfullmäktige under året voro: senatorn L. Mechelin (ordf.), maskiningeniören E. Bergroth, packhusinspektoren V. W. Hougberg, vicehäradshöfdingen F. Jansson, konsuln L. Krogius, justitierådmannen A. Nyberg, handlanden G. Paulig, konsuln K. Stockmann, kamreraren O. Th. Widerholm, arkitekten W. Aspelin, handlanden O. Kjällmanson, pastor E. Murén, bankdirektören L. von Pfaler, handlanden K. H. Renlund, vicehäradshöfdingen R. F. von Willebrand, stenhuggaren K. V. Bergman, öfverste K. Antell (viceordf.), öfverdirektören A. Gripenberg, magistern U. Kurtén, medicinedoktorn A. Holmberg, ingeniören C. E. Holmberg, handlanden Hj. Schildt, referendariesekreteraren F. Stjernvall, handlanden P. Sinebrychoff, medicinedoktorn G. Engström, handlandan M. Hallberg, magistern E. Nordström, referendariesekreteraren J. L. Snellman, bankdirektören E. Schybergson, medicinlicentiaten E. Juslin, lektorn E. Lagerblad, plåtslagaremästaren G. W. Sohlberg, assessorn T. J. Boisman, bankdirektören C. Cronstedt, filosofiedoktorn A. Ramsay, protokollssekreteraren A. Aminoff, medicinedoktorn O. Heikel, fabrikanten R. Heimberger, hofrättsassessorn Th. Homén, arkitekten H. Lindberg, referendariesekreteraren J. A. Nordman, bankdirektören A. Normén, professorn G. Nyström, senatskamreraren B. Erenius, typografen A. E. Tötterman, maskiningeniören K. Söderman, filosofiekandidaten M. Holmberg och magistern A. R. Frenckell.

Stadsfullmäktige sammanträdde under året 19 gånger, deribland 3 gånger i förstärkt antal. Paragrafantalet i Fullmäktiges protokoll utgjorde 465 och antalet bref, som å Fullmäktiges vägnar aflätos, uppgick till 437.

Stadsfullmäktiges sammanträden, protokoll och bref.